

การแพร่กระจายนวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ ในการเรียนการสอน
ของวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

โดย

นางสาววิภาณี ชีลัน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาวิชาสื่อสารมวลชน
คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ปีการศึกษา 2559
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

การแพร่กระจายนวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ ในการเรียนการสอน
ของวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

โดย

นางสาววิภาณี ชีลัน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาวิชาสื่อสารมวลชน
คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ปีการศึกษา 2559
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

THE DIFFUSION OF INNOVATIONS OF THE CENTER OF
INNOVATIVE LEARNING ON THE TEACHING PROCESS IN
THE COLLEGE OF COMMUNICATION ARTS, RANGSIT UNIVERSITY

BY

MISS WIPANEE CHEELAN

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF ARTS
PROGRAM IN MASS COMMUNICATION
FACULTY OF JOURNALISM AND MASS COMMUNICATION
THAMMASAT UNIVERSITY
ACADEMIC YEAR 2016
COPYRIGHT OF THAMMASAT UNIVERSITY

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน

วิทยานิพนธ์

ของ

นางสาววิภาณี ชีลัน

เรื่อง

การแพร่กระจายนวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ ในการเรียนการสอนของ
วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติ ให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
วารสารศาสตรมหาบัณฑิต (สื่อสารมวลชน)

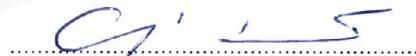
เมื่อ วันที่ 26 มิถุนายน พ.ศ. 2560

ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

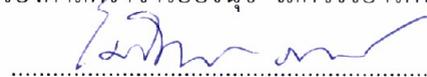
(รองศาสตราจารย์จำเริญลักษณ์ ธนะวังน้อย)

กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

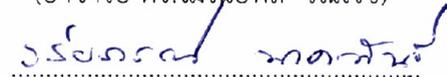
(รองศาสตราจารย์อรนุช เลิศจรรยารักษ์)

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(อาจารย์ ดร.โมไนยพล รณเวช)

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลย์ภรณ์ นาคพันธุ์)

คณบดี

(รองศาสตราจารย์พรทิพย์ สัมปัตตะวนิช)

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การแพร่กระจายนวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ ในการเรียนการสอนของวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต
ชื่อผู้เขียน	นางสาววิภาณี ชีลัน
ชื่อปริญญา	วารสารศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา/คณะ/มหาวิทยาลัย	สื่อสารมวลชน คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ อรุณช เลิศจรยารักษ์
ปีการศึกษา	2559

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “การแพร่กระจายนวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ ในการเรียนการสอนของวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต” เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 วิธี คือ รวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่างๆ (Documentary) และการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการแพร่กระจายนวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ ระหว่างปี พ.ศ. 2555-2559 และการใช้นวัตกรรมในการเรียนการสอนของวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารมหาวิทยาลัยรังสิตได้กำหนดนโยบายเพื่อนำนวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพโดยยึดหลัก “เวลาไหนก็ได้ ที่ไหนก็ได้ และอุปกรณ์ไหนก็ได้ (Anywhere, Anyplace and Any device)” เพื่อสนองตอบนโยบายดังกล่าว ฝ่ายเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยรังสิต จึงได้จัดตั้งศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อดำเนินงานคัดเลือกและเผยแพร่นวัตกรรมไปใช้ในการเรียนการสอน ได้แก่ e-Learning, RSU e-Book, iTunes U., RSU Smart Classroom, Google Apps for Education, Second Life, MOOC และ Flipped Classroom ซึ่งนวัตกรรมเทคโนโลยีการเรียนการสอนเหล่านี้มีรูปแบบที่สนองตอบแนวนโยบายประเทศไทย ด้านการศึกษา 4.0 ในการนำนวัตกรรมเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยมีอุปกรณ์ เช่น คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต สมาร์ทโฟน ในการเชื่อมโยงสิ่งต่างๆ เข้าด้วยกันผ่านระบบออนไลน์ ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา อันจะเป็นการพัฒนาคนและเทคโนโลยีไปพร้อมกัน

การแพร่กระจายนวัตกรรมไปยังอาจารย์ผู้สอน ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้เลือกช่องทาง การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อใหม่ ได้แก่ อีเมล (e-Mail) เพจเฟซบุ๊กของศูนย์ นวัตกรรมการเรียนรู้ (Facebook Page) และจุลสารข่าวศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ (CIL Station) สื่อบุคคล ได้แก่ การสัมมนา การโรดโชว์ การฝึกอบรม (Training) และกิจกรรมจับน้ำชಾಯามบ่าย

ผลของการแพร่กระจายนวัตกรรม พบว่า อาจารย์วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัย รังสิต รับรู้ข้อมูลข่าวสารจากการแพร่กระจายนวัตกรรมผ่านสื่อใหม่มากกว่าสื่อบุคคล เพราะสามารถ เข้าถึงได้ง่าย สะดวกและรวดเร็ว ส่วนสื่อบุคคลก็ยังมีสำคัญและจำเป็นเช่นกัน เนื่องจากการ สื่อสารอย่างมีส่วนร่วมและทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน

การใช้นวัตกรรมในการเรียนการสอนของวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต พบว่า อาจารย์วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต ใช้นวัตกรรม e-Learning และ Google Apps for Education มากที่สุด เนื่องจากมีทักษะในการใช้นวัตกรรมมาก่อน สามารถอัปโหลดข้อมูล ประกอบการเรียนในรูปแบบต่างๆ ส่งไฟล์งานระหว่างอาจารย์และนักศึกษา สร้างบทเรียนและ แบบทดสอบออนไลน์ ทั้งนี้ การใช้ e-Learning ของอาจารย์ยังเป็นไปตามแนวนโยบายที่วิทยาลัย นิเทศศาสตร์กำหนด เพื่อให้อาจารย์ใช้ในการประเมินบุคลากรประจำปี ขณะเดียวกันการใช้ Google Apps for Education เพราะมีการเชื่อมโยงกับ e-Mail @rsu.ac.th และมีแอปพลิเคชันที่ช่วยเพิ่ม ประสิทธิภาพในการทำงาน

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนานวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ อาจารย์วิทยาลัยนิเทศศาสตร์เสนอแนะให้ ควรมีการพัฒนาเมนูฟังก์ชันการใช้งานนวัตกรรมให้ง่ายขึ้น โดยเข้าใจธรรมชาติของผู้ใช้ที่ต้องการความสะดวกและมีวิธีการใช้ที่ง่าย เพื่อให้นวัตกรรมถูกนำไปใช้ อย่างแพร่หลายและเป็นสื่อเสริมในการพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิผลในอนาคตต่อไป

คำสำคัญ: การแพร่กระจายนวัตกรรม, ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้, อีเลิร์นนิ่ง, สื่อใหม่, สื่อบุคคล

Thesis Title	The Diffusion of Innovations of The Center of Innovative Learning on the Teaching Process in The College of Communication Arts, Rangsit University
Author	Miss Wipanee Cheelan
Degree	Master of arts
Major Field/Faculty/University	Mass Communication Faculty of Journalism and Mass Communication Thammasat University
Thesis Advisor	Associate Professor Oranuj Leartchanyarak
Academic Years	2016

ABSTRACT

The study of “The Diffusion of Innovations of The Center of Innovative Learning on the Teaching Process in The College of Communication Arts, Rangsit University” was a qualitative research. The data were collected from related documents and In-depth interview. The objective of this research was to study the diffusion of innovation of the Center of Innovative Learning between the year 2013 to 2016 and the use of innovation in teaching process of The College of Communication Arts, Rangsit University.

The results found that executives of the university set a policy to apply innovative information technology in teaching process efficiently following the concept “Anywhere, Anyplace and Any device”. Therefore, The Center of Innovative Learning (CIL) was found, operating under The Division of Technology, Rangsit University. The missions of CIL are to select and promote innovative teaching and learning tools and method including e-Learning, RSU e-Book, iTunes U., RSU Smart Classroom, Google Apps for Education, Second Life as well as MOOC and Flipped Classroom. However, the forms of this innovative teaching and learning technology act in response to Thailand National Policy, Education 4.0, in integrating new technology in teaching and

learning activities, applying devices, e.g. computer, tablet and smartphone, connecting everything online which, in the same time, helps learners in human and technology development.

The Center of Innovative Learning preferred to use new media to publicize such as e-mail, facebook page, electronic bulletin (CIL Station). Personal media are also used such as seminar, road show, training and “Afternoon Tea” activity

The affects of diffusing of innovation found that lecturers of The College of Communication Arts, Rangsit University perceived more information from new media than those from personal media because of easy to access, fast and convenience. However personal media is still needed and essential because it created participation and interaction between lecturer and the center.

As a consequence of using of innovation in teaching process of The College of Communication Arts, Rangsit University, it is found that lecturers of The College of Communication Arts, Rangsit University preferred to use e-Learning and Google Apps for Education because of 1) they were familiar and have good skills of using this kind of innovation before 2) teaching materials can be uploaded into e-Learning system and Google Apps in various formats including file exchanges between student and lecturer and also creating lesson and online test. The use of e-Learning certainly results from the policy of College of Communication Arts by specifying in the annual teacher evaluation KPI while the Google Apps for Education was used since it is related to e-mail @rsu.ac.th and also other applications that can improve working efficiency.

Additional recommendations according to innovation development of the Center of Innovative Learning, lecturers of The College of Communication Arts, Rangsit University suggested that functional menu should be improved for ease of use by being aware of user preferences which are convenience, friendly and easy to use so that innovation can be widely utilized and be additional tool to improve teaching process effectively in the future.

Keywords: The Diffusion of Innovations, Center of Innovative Learning, e-Learning, New Media, Personal Media

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ขอขอบคุณความกรุณาจากรองศาสตราจารย์ อรุณช เลิศจรรยารักษ์ ที่รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คอยให้คำปรึกษาในทุกขั้นตอนและให้กำลังใจตลอดระยะเวลาของการทำวิทยานิพนธ์นี้ อีกทั้งยังได้รับความเมตตาจาก รองศาสตราจารย์ จำเริญลักษณ์ ธนะวังน้อย อาจารย์ ดร.โมไนยพล รณเวช ที่กรุณาเป็นกรรมการวิทยานิพนธ์ ชี้แนะแนวทางการปรับปรุงเนื้อหาวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ และขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วลัยภรณ์ นาคพันธ์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่สละเวลาให้ความรู้ ความคิดเห็น และเอื้อเฟื้อข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยชิ้นนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

อย่างไรก็ดี หากแต่ผู้วิจัยเพียงลำพังงานวิจัยชิ้นนี้คงไม่สามารถประสบความสำเร็จและก้าวข้ามปัญหาอุปสรรคต่างๆ มาได้ นอกจากจะขอขอบคุณผู้ประสาทวิชาแล้ว ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคุณพ่อวิเชียร-คุณแม่เจียมจิตร ชีลัน คุณยายต้น ดวงสังข์และทุกคนในครอบครัวที่สนับสนุนการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท คอยเป็นกำลังใจและแรงผลักดันให้ไม่ว่าจะกี่ครั้งที่ท้อก็ฮึดสู้ขึ้นมาได้ทุกครั้ง ขอขอบคุณมีแก็-ปี้แก็ สำหรับกำลังใจและรอยยิ้มจากสตูลที่มีให้หลานสาวคนนี้อย่างตลอดมา

ขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ สมเกียรติ รุ่งเรืองวิริยะ ที่ให้โอกาสผู้วิจัยได้ทำในสิ่งที่ตั้งใจและสนับสนุนตลอดมาไม่ว่าจะในบทบาทไหนก็ตาม ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ธรรมศักดิ์ รุจิระยรรยง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉลองรัฐ เถอมมาลย์ชลมารค ดร.ไปรยา ทิปต์ศิริ ผศ.ดร.วัลลภ บัวชุม สำหรับทุกความกรุณาที่มอบให้แก่ผู้วิจัย กำลังใจจากพี่น้องฝ่ายสื่อสารองค์กร แม่น้อย แม่ตัวพี่ดา และชาวมหาวิทยาลัยรังสิตทุกคน ขอขอบคุณอ้อม ฝ่าย ดรีม ที่อยู่เป็นเพื่อนเดินไปพร้อมกัน รวมทั้งเพื่อน MA29 ทุกคน ขอขอบคุณพี่กบ พี่เป้ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่อำนวยความสะดวกระหว่างทำเล่มวิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณ ดร.สมบุญ สุขสาทร ดร.ชุนหงษ์ ไทยอุปลัมภ์ อาจารย์อนุสรณ์ ศรีแก้ว คณาจารย์วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต และคุณดวงรัตน์ อาบใจ ที่ให้ความกรุณาเป็นแหล่งข้อมูลสำหรับการสัมภาษณ์ในงานวิจัย รวมทั้งพี่ๆ ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ทุกคน

ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ขอขอบคุณน้ำตา ความพยายาม และความอดทน ที่เป็นแรงผลักดันให้งานวิจัยนี้ประสบความสำเร็จ

“เพราะผลลัพธ์ของความพยายาม... คຸ່ມคຸ່ມเสมอ”

นางสาววิภาณี ชีลัน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(3)
กิตติกรรมประกาศ	(5)
สารบัญตาราง	(9)
สารบัญภาพ	(10)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา	1
1.2 ปัญหานำวิจัย	6
1.3 วัตถุประสงค์	6
1.4 ขอบเขตการวิจัย	6
1.5 นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง	6
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
2.1 ทฤษฎีการแพร่กระจายนวัตกรรม (Diffusion of Innovation)	8

2.1.1 ความหมายของนวัตกรรม	8
2.1.2 การเผยแพร่กระจายนวัตกรรม	9
2.1.3 กระบวนการยอมรับนวัตกรรม	10
2.1.4 ประเภทของผู้รับนวัตกรรม	12
2.1.5 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเร็วในการรับนวัตกรรม	13
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับสื่อใหม่ (New Media)	15
2.2.1 ความหมายของสื่อใหม่	15
2.2.2 ประเภทของสื่อใหม่	17
2.2.3 ประโยชน์ที่ได้จากสื่อใหม่	18
2.3 นโยบายประเทศไทย ด้านการศึกษา 4.0	19
2.3.1 ด้านการศึกษา 4.0	20
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	23
2.5 กรอบแนวคิดวิจัย	26
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	27
3.1 แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา	27
3.2 การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง	28
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	29
3.4 การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ	31
3.5 การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล	32
บทที่ 4 ผลการศึกษา	33
4.1 การแพร่กระจายนวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ ระหว่างปี พ.ศ. 2555-2559	33
4.2 การใช้นวัตกรรมในการเรียนการสอนของวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต	44
4.2.1 การรับรู้ข้อมูลข่าวสารของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้	44

4.2.2 การใช้วัตกรรมการเรียนการสอนของวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต	51
4.2.3 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้วัตกรรมการ ของศูนย์วัตกรรมการเรียนรู้	64
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	67
5.1 สรุปผลการวิจัย	67
5.1.1 การแพร่กระจายนวัตกรรมของศูนย์วัตกรรมการเรียนรู้ ระหว่างปี พ.ศ. 2555-2559	68
5.1.2 การใช้วัตกรรมการเรียนการสอนของวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต	72
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	73
5.2.1 การแพร่กระจายนวัตกรรมของศูนย์วัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยรังสิต ระหว่างปี พ.ศ. 2555-2559	73
5.2.2 การใช้วัตกรรมการเรียนการสอนของวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต	78
5.3 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา	80
5.4 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต	81
รายการอ้างอิง	83
ภาคผนวก	89
ประวัติผู้เขียน	100

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 แสดงจำนวนร้อยละของสื่อประชาสัมพันธ์ของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ ที่อาจารย์วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต รับรู้ข้อมูลข่าวสาร	45
4.2 แสดงรายวิชาในการใช้นวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้	53
4.3 ตารางแสดงจำนวนร้อยละเหตุผลของการใช้นวัตกรรม	57
5.1 ตารางแสดงการแพร่กระจายนวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ ระหว่างปี พ.ศ. 2555-2559	68
5.2 ตารางแสดงการแพร่กระจายนวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ ระหว่างปี พ.ศ. 2560-2564	71

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 แนวทางการดำเนินงานของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้	4
1.2 การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ ปีการศึกษา 2558	5
2.1 องค์ประกอบการแพร่กระจายนวัตกรรม	10
2.2 กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)	26

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา

ในยุคศตวรรษที่ 21 กระบวนการเรียนการสอนมีการเปลี่ยนแปลง โดยผู้เรียนจะเรียนด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ทันสมัย และสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว (กระทรวงศึกษาธิการ, 2556) ขณะเดียวกันครูผู้สอนเองจึงต้องพร้อมที่จะปรับตัวและพัฒนาตนเองให้เท่าทันเทคโนโลยีอยู่เสมอ รวมทั้งต้องมีความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาทักษะและวิทยาการให้ทันสมัยเพื่อให้เกิดการเรียนรู้เทคนิควิธีการเรียนการสอนแบบใหม่ที่มีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะตรงตามที่สังคมไทยและสังคมโลกต้องการ ต้องพัฒนาทักษะด้านต่างๆ อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่เข้ามามีบทบาทอย่างมากในวงการการศึกษาทั้งในปัจจุบันและอนาคต เพื่อให้สามารถชี้แนะและส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองตลอดเวลา

แผนการพัฒนาศึกษาแห่งชาติ มีการสนับสนุนการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยไปใช้ในการพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนการสอน และการจัดให้มีสื่ออุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เช่น คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์เชื่อมต่อระบบและซอฟต์แวร์ (Software) รวมทั้งสนับสนุนการให้ความรู้และสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาแก่สถาบันทางสังคม ชุมชน และประชาชน (วันชัย ศิริชนะ, 2543, น. 14-15) ดังนั้น จะเห็นได้ว่าเทคโนโลยีได้เข้ามามีบทบาทสำคัญและเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างกระบวนการเรียนรู้ในการศึกษาสำหรับพัฒนาคนและสังคม เนื่องจากเทคโนโลยีการศึกษาในปัจจุบันเอื้อต่อการจัดการศึกษาทุกระบบ รวมทั้งการประยุกต์ใช้ในงานกิจกรรมสนับสนุนการศึกษาอื่นๆ ด้วย เพื่อเป็นการเตรียมกำลังคนให้พร้อมในการเป็นกลไกสำคัญขับเคลื่อนพัฒนาประเทศ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 9 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542) ได้ระบุไว้ว่า เทคโนโลยีการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการช่วยให้การพัฒนาทั้งในด้านการบริหาร การจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการนำเทคโนโลยีทันสมัยมาใช้เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพและประสิทธิผลการเรียนรู้แก่ผู้เรียน

ในปี พ.ศ. 2559 รัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้ประกาศนโยบายประเทศไทย 4.0 บนวิสัยทัศน์ที่ว่า “มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” โดยมีภารกิจสำคัญในการขับเคลื่อนปฏิรูปประเทศด้านต่างๆ และด้านการศึกษาไปพร้อมกัน เพื่อให้สอดคล้องต่อการพัฒนาประเทศ มุ่งสร้างคนให้มีคุณภาพ เน้นการผลิตคนไปสร้าง

นวัตกรรม เป็นการจัดการศึกษาที่ก่อให้เกิดการทำงานร่วมกัน โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยให้สามารถเข้าถึงการเรียนการสอนได้ทุกที่ทุกเวลา (บวร เทศารินทร์, 2559)

มหาวิทยาลัยรังสิตเล็งเห็นความสำคัญของนวัตกรรมทางการศึกษา จึงได้วางแผนยุทธศาสตร์ 5 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555-2559 โดยกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจ เน้นอัตลักษณ์ที่ว่า “มหาวิทยาลัยสมบูรณ์แบบที่การศึกษาคือนวัตกรรม” ซึ่งฝ่ายเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยรังสิตได้สนองตอบนโยบายดังกล่าวด้วยการจัดตั้งศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ (Center of Innovative Learning-CIL) ขึ้น โดยทำหน้าที่คัดเลือกและเผยแพร่ นวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศรูปแบบต่างๆ มาใช้ในการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยรังสิต โดยเน้น “เวลาไหนก็ได้ ที่ไหนก็ได้ และอุปกรณ์ไหนก็ได้ (Anywhere, Anyplace and Any device)” เพื่อเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่ใช้กันอย่างแพร่หลายให้มีความเหมาะสมกับการเรียนรู้ของนักศึกษาในยุคปัจจุบัน (มหาวิทยาลัยรังสิต, 2555)

ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ ได้ผลักดันให้เกิดนวัตกรรมรูปแบบต่างๆ ผ่านการเก็บข้อมูลจากคณะและหน่วยงานต่างๆ ว่าในปัจจุบันมีการใช้นวัตกรรมการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีอะไรบ้าง และมีแนวทางใดที่จะบูรณาการให้เป็นนวัตกรรมใหม่ๆ ที่สามารถนำมาใช้ในการเรียนการสอนได้ โดยศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้จะเป็นศูนย์กลางในการรวบรวมนวัตกรรมผ่านการศึกษาดูงาน การฝึกอบรม การวิจัย ฯลฯ แล้วจึงนำข้อมูลมากลั่นกรองและพัฒนาต่อยอดไปสู่การนำนวัตกรรมมาใช้ในการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยรังสิตให้เกิดประสิทธิผลมากที่สุด โดยนวัตกรรมที่ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้นำมาใช้ในการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยรังสิต ได้แก่ (ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้, 2555)

- e-Learning ระบบบริหารและจัดการเรียนการสอนแบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยสนับสนุนการใช้งานระบบ Rangsit LMS หรือ ระบบ e-Learning เพื่อให้อาจารย์ผู้สอนสามารถจัดการรายวิชาด้วยตนเอง ใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ ส่งการบ้านออนไลน์ ทำข้อสอบออนไลน์ และการสอนออนไลน์ผ่านระบบ e-Learning

- RSU e-Book หนังสือ ตำราเรียนหรือเอกสารประกอบการสอนวิชาต่างๆ ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อดึงดูดความสนใจในการเรียนให้แก่นักศึกษา

- iTunes U. การจัดการชั้นเรียนอิเล็กทรอนิกส์ด้วย iTunes U. บนระบบ iOS เป็นการจัดการเนื้อหาที่มีจำนวนมากมาไว้ใน Application iTunes U. เสมือนการนำแหล่งเรียนรู้จากทั่วโลกมาให้นักศึกษาได้เรียนรู้ผ่านอุปกรณ์ iPad, iPhone หรือ iPod

- RSU Smart Classroom โครงการห้องเรียนอัจฉริยะเพื่อให้คณาจารย์เข้าใจศักยภาพและประสิทธิภาพของนวัตกรรมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยประสิทธิภาพด้านอุปกรณ์

ฮาร์ดแวร์ ได้แก่ ความสามารถของเครื่องมืออุปกรณ์ประเภท Smart e-Board, แท็บเล็ต หรือสมาร์ตโฟน และประสิทธิภาพด้านซอฟต์แวร์ ได้แก่ แอปพลิเคชันสำเร็จรูปต่างๆ บนเครื่อง และแอปพลิเคชันที่บริการออนไลน์ เช่น Google Apps for Education มาประยุกต์ใช้ร่วมกันในกระบวนการสอน หรือสร้างสรรค์เป็นกิจกรรมการเรียนรู้แนวใหม่ในชั้นเรียนของแต่ละรายวิชา

- Google Apps for Education การนำเครื่องมือของ Google มาประยุกต์ใช้งานภายใต้ Domain Account ที่เป็น @rsu.ac.th เพื่อช่วยประหยัดเวลาในการติดต่องานและลดปริมาณการใช้กระดาษระหว่างหน่วยงาน อาจารย์สามารถนำแอปพลิเคชันต่างๆ เช่น Google Drive, Google Sites และ Google Classroom มาช่วยบริหารจัดการภายในชั้นเรียนได้ เช่น การมอบหมายงาน การทำแบบทดสอบออนไลน์ การสร้างไซต์รายวิชา นักศึกษาสามารถทำงานส่งอาจารย์ได้ทันทีผ่านอีเมล และทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- Second Life โลกเสมือนสามมิติ โดยเป็นความร่วมมือระหว่างศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ ร่วมกับ สำนักงานวิเทศสัมพันธ์ ในการจัดตั้งมหาวิทยาลัยรังสิตในโลกเสมือนสามมิติ (RSU Virtual Campus) เป็นชุมชนการศึกษาแห่งแรกที่นักศึกษาสามารถเข้ามาแสวงหาความรู้ พบปะสื่อสาร แสดงกิจกรรมต่างๆ ได้ตามความต้องการ โดยมีวัตถุประสงค์หลักคือ ฝึกทักษะด้านภาษาต่างประเทศ และส่งเสริมความเป็นนานาชาติ มีกิจกรรมต่างๆ คือ Second Life Ambassador ตัวแทนนักศึกษาจากคณะ/ วิทยาลัย/ สถาบัน มาสร้างชุมชนผู้ใช้งานโลกเสมือน Second Life เป็นรูปแบบกิจกรรมโดยนักศึกษาเพื่อนักศึกษา มีการนำไปประยุกต์ใช้ในหลายรายวิชา ทั้งการฝึกทักษะด้านภาษา ด้านสถาปัตยกรรม และด้านสรีระวิทยา เป็นต้น

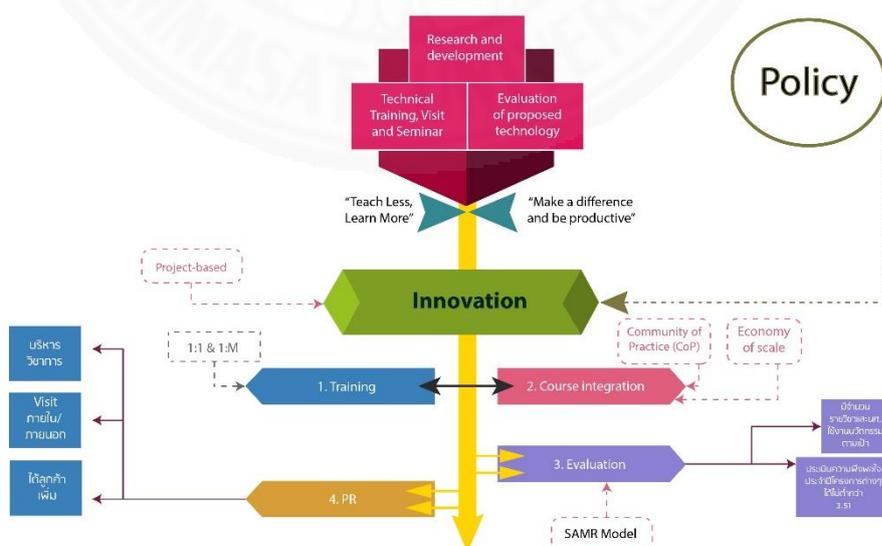
- MOOC และ Flipped Classroom นวัตกรรมทางการศึกษาที่ตอบสนองการแสวงหาความรู้จากทุกช่องทาง มีทั้งผู้ผลิตและผู้ใช้นี้เนื้อหาจากทั่วทุกมุมโลก โดย MOOC: Massive Open Online Courses เป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ผ่านอินเทอร์เน็ต มีบทเรียนฟรีจำนวนมากจากมหาวิทยาลัยและสถาบันชั้นนำของโลก ที่ให้ผู้เรียนจากทุกที่ทั่วโลกเข้าเรียนแบบออนไลน์ได้ฟรี และเมื่อมีทรัพยากรที่ผลิตโดยมหาวิทยาลัยชั้นนำของโลกแล้ว หากบทเรียนมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาที่ทางมหาวิทยาลัยจัดการเรียนการสอนอยู่ สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยอาจารย์สามารถเลือกหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาบทเรียน ระยะเวลาอาจเป็นสื่อเสริมลักษณะหัวข้อย่อย และจะพัฒนาต่อไปเป็นสื่อหลัก ซึ่งในอนาคตอาจปรับรูปแบบการเรียนการสอนเป็นแบบ Flipped Classroom

ภายหลังจากมีการกำหนดนวัตกรรมในการเรียนการสอน ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้จะทำหน้าที่ในการแพร่กระจายข้อมูลข่าวสารนวัตกรรมไปยังอาจารย์ผู้สอนผ่านช่องทางการประชาสัมพันธ์ต่างๆ โดยเริ่มจากการให้ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับนวัตกรรมและประโยชน์ของนวัตกรรม

ในการนำไปใช้ ด้วยการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านอีเมล (e-Mail) เพจเฟซบุ๊กของศูนย์นวัตกรรม การเรียนรู้ (Facebook Page) จุลสารข่าวศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ (CIL Station) นอกจากนี้ ยังมีการประชาสัมพันธ์ผ่าน การสัมมนา เพื่อช่วยในการสร้างแรงบันดาลใจให้แก่อาจารย์ผู้สอนโดยเชิญวิทยากรที่มีชื่อเสียงด้านเทคโนโลยีการสอนทั้งในระดับประเทศและต่างประเทศมาถ่ายทอดความรู้ ให้เห็นความสำคัญของการนำนวัตกรรม เทคโนโลยีใหม่ๆ มาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน มีการจัดเวิร์กช็อปที่คณะต่างๆ ของมหาวิทยาลัยรังสิต เพื่อแนะนำศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้และการดำเนินงาน รวมทั้งให้คำปรึกษาในการนำนวัตกรรมไปใช้ในการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม และเมื่ออาจารย์มีความสนใจในนวัตกรรมและต้องการนำนวัตกรรมไปใช้ ได้จัดให้มีการฝึกอบรม (Training) เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการใช้นวัตกรรม ให้อาจารย์ได้ฝึกทักษะและทดลองใช้นวัตกรรมผ่านการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ และมีกิจกรรมจับน้ำชายามบ่าย ให้อาจารย์ได้ร่วมพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์แนวความคิดในการนำนวัตกรรมไปใช้ในการเรียนการสอนอีกด้วย

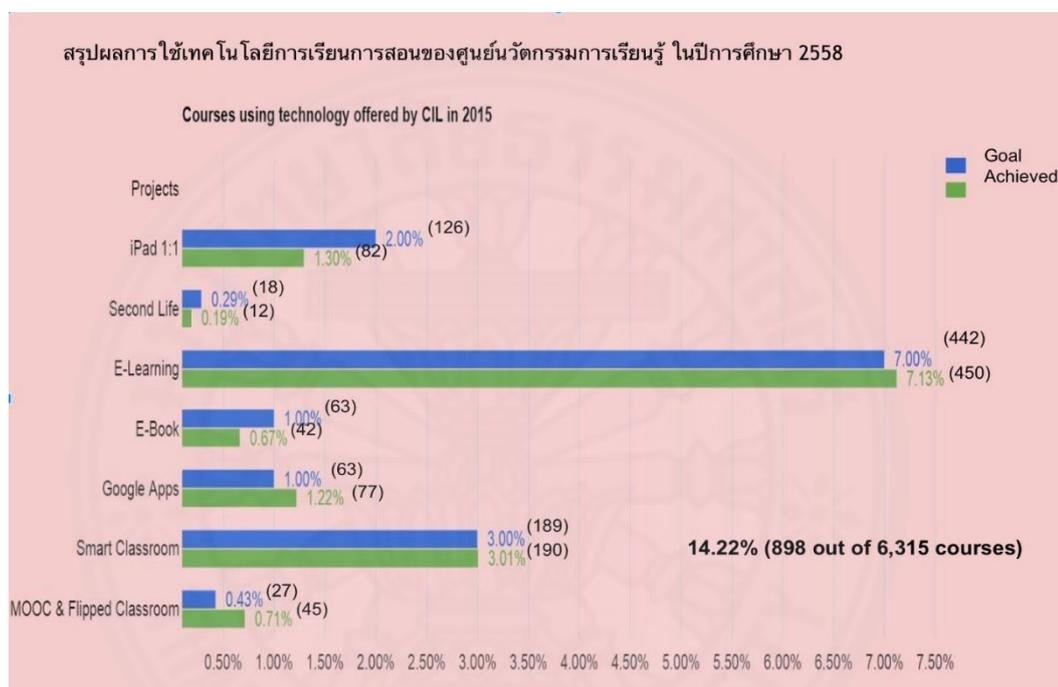
สำหรับแนวทางการดำเนินงานของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555-2559 ได้เชื่อมโยงแนวคิดมาจากการจัดการศึกษาของประเทศสิงคโปร์ คือ “Teach Less, Learn More” และแนวคิดด้านนวัตกรรมของประเทศสิงคโปร์คือ “Make a difference and be productive” เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ลดเวลาเรียนในชั้นเรียน เพิ่มเวลาเรียนรู้ด้วยตนเอง และยังสร้างความแตกต่างอย่างมีประสิทธิภาพในการนำนวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเรียนการสอนผ่านระบบออนไลน์ ลดการใช้กระดาษ สามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา ดังแผนภาพ

EdTech by Center of Innovative Learning Working Process

ภาพที่ 1.1 แนวทางการดำเนินงานของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้

จากแนวนโยบายของมหาวิทยาลัยในการพัฒนาการเรียนการสอนรูปแบบใหม่ โดยได้นำนวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเรียนการสอนมากขึ้น และมอบหมายนโยบายให้ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ทำหน้าที่ในการคัดเลือกและเผยแพร่นวัตกรรมไปยังอาจารย์ผู้สอน และนำนวัตกรรมไปใช้ในการเรียนการสอนอย่างแพร่หลาย ทำให้ปัจจุบันการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยรังสิตในทุกคณะที่เปิดการเรียนการสอน ได้นำนวัตกรรมไปใช้ในการเรียนการสอนเพิ่มมากขึ้น โดยอาจารย์ผู้สอนสามารถเลือกนวัตกรรมที่มีไปใช้ได้ตามความเหมาะสม ดังแผนภาพ

ภาพที่ 1.2 การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ ปีการศึกษา 2558

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นจึงนำไปสู่การทำวิจัยครั้งนี้ โดยผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการดำเนินการแพร่กระจายนวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ ไปสู่การยอมรับและการนำนวัตกรรมไปใช้ในการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยรังสิต ระหว่างปี พ.ศ. 2555-2559 และโดยเหตุที่วิทยาลัยนิเทศศาสตร์เป็นศาสตร์ที่ว่าด้วยศิลปะของการสื่อสารทุกประเภท ทุกระดับ การเรียนการสอนมีความเกี่ยวข้องกับการผลิตสื่อในแขนงต่างๆ ซึ่งโดยพื้นฐานอาจารย์ผู้สอนมีการผลิตสื่อเพื่อนำมาใช้ประกอบในการเรียนการสอน และผู้วิจัยมีความสนใจเรื่องการแพร่กระจายนวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้และการยอมรับนวัตกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งของคณาจารย์วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการใช้นวัตกรรมในการเรียนการสอนของวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

1.2 ปัญหานำวิจัย

1. การดำเนินการแพร่กระจายนวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ ระหว่างปี พ.ศ. 2555-2559 เป็นอย่างไร
2. การใช้นวัตกรรมในการเรียนการสอนของวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต เป็นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการแพร่กระจายนวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ ระหว่างปี พ.ศ. 2555-2559
2. เพื่อศึกษาการใช้นวัตกรรมในการเรียนการสอนของวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

1.4 ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งที่จะศึกษาเรื่อง “การแพร่กระจายนวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ ในการเรียนการสอนของวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต” จะเน้นศึกษาการดำเนินการแพร่กระจายนวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ ไปสู่การยอมรับและการนำนวัตกรรมไปใช้ในการเรียนการสอนของอาจารย์วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต ระหว่างปี พ.ศ. 2555-2559 เท่านั้น โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) ซึ่งการศึกษาครั้งนี้เริ่มศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนเมษายน 2559 – ธันวาคม 2559

1.5 นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง

1. ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ (Center of innovative Learning-CIL) หมายถึง หน่วยงานของมหาวิทยาลัยรังสิตที่จัดตั้งขึ้นเพื่อผลักดันให้เกิดนวัตกรรมรูปแบบต่างๆ เน้นการแสวงหานวัตกรรมใหม่ๆ และนำนวัตกรรมมาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยรังสิต

2. สื่อใหม่ หมายถึง เทคโนโลยีการสื่อสารไม่ว่าจะเป็น สื่อเสียง (Audio) ตัวหนังสือ หรือตัวเลข (Text) ภาพกราฟิก (Graphics, Still Images) หรือวิดีโอ (Video, Animation) ที่มีศักยภาพในการเชื่อมโยงกับเทคโนโลยีเครือข่าย อินเทอร์เน็ตและโทรคมนาคมเป็นองค์ประกอบหลัก ประเภทของสื่อใหม่ที่ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้นำมาใช้ในการเรียนการสอน ได้แก่ e-Learning, RSU e-Book, iTunes U., RSU Smart Classroom, Google Apps for Education, Second Life, MOOC และ Flipped Classroom

3. การแพร่กระจายนวัตกรรม หมายถึง การนำเทคโนโลยีสารสนเทศ สิ่งประดิษฐ์ที่ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้นำมาใช้ให้เกิดการยอมรับกับอาจารย์วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต ได้แก่ e-Learning, RSU e-Book, iTunes U., RSU Smart Classroom, Google Apps for Education, Second Life, MOOC และ Flipped Classroom

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เข้าใจภาระงานของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ในการแพร่กระจายนวัตกรรมในการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยรังสิต
2. เรียนรู้การใช้สื่อใหม่เพื่อการเรียนการสอนของคณาจารย์มหาวิทยาลัยรังสิต
3. ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยรังสิต สามารถนำผลการวิจัยไปพัฒนาช่องทางสื่อสารและการแพร่กระจายนวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อให้เกิดการยอมรับนวัตกรรมในการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยรังสิต

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง “การแพร่กระจายนวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ ในการเรียนการสอนของวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต” ผู้วิจัยได้นำแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาใช้เป็นกรอบในการวิจัย ดังนี้

1. ทฤษฎีการแพร่กระจายนวัตกรรม (Diffusion of Innovation)
2. แนวคิดเกี่ยวกับสื่อใหม่ (New Media)
3. นโยบายประเทศไทย ด้านการศึกษา 4.0
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ทฤษฎีการแพร่กระจายนวัตกรรม (Diffusion of Innovation)

2.1.1 ความหมายของนวัตกรรม

จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับทฤษฎีนวัตกรรม พบว่า มีนักวิชาการหลายท่านนิยามไว้หลากหลาย ดังนี้

“นวัตกรรม” คือ การนำวิธีการใหม่ๆ มาปฏิบัติหลังจากได้ผ่านการทดลองหรือได้รับการพัฒนาแล้ว โดยมีขั้นตอน ดังนี้ ขั้นการคิดค้น (Innovation) ขั้นการพัฒนา (Development) และขั้นนำไปปฏิบัติจริง ซึ่งทำให้เกิดความแตกต่างจากการปฏิบัติเดิมๆ ที่เคยปฏิบัติมา (Hughes, 1992, pp.23 อ้างถึงใน ปราณธีร์ รังแก้ว, 2555, น. 9)

“นวัตกรรม” (Innovation) คือ ความคิด การกระทำหรือวัตถุใหม่ๆ ซึ่งถูกรับรู้ว่าเป็นสิ่งใหม่ๆ ด้วยตัวบุคคลแต่ละคนหรือหน่วยอื่นๆ ของการยอมรับในสังคม ดังข้อความ

“Innovation is a new idea, practice or object, that is perceived as new by the individual or other unit of adoption” (Rogers, 1983, pp. 56 อ้างถึงใน ปราณธีร์ รังแก้ว, 2555, น. 9)

สำหรับการพิจารณาว่าสิ่งหนึ่งสิ่งใดเป็นนวัตกรรมนั้น ขึ้นอยู่กับการรับรู้ของแต่ละบุคคลหรือกลุ่มบุคคลว่าเป็นสิ่งใหม่สำหรับเขา ดังนั้น นวัตกรรมของสังคมใดสังคมหนึ่งอาจไม่ใช่ นวัตกรรมของสังคมอื่นๆ ก็ได้ ขึ้นอยู่กับการรับรู้ของกลุ่มบุคคลนั้นว่าเป็นสิ่งใหม่สำหรับเขาหรือไม่ อีกประการหนึ่ง ความใหม่ (new ness) อาจขึ้นอยู่กับระยะเวลาด้วย สิ่งใหม่ๆ ตามความหมายของ นวัตกรรม ไม่จำเป็นจะต้องใหม่จริง แต่อาจจะหมายถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เป็นความคิดหรือการปฏิบัติที่

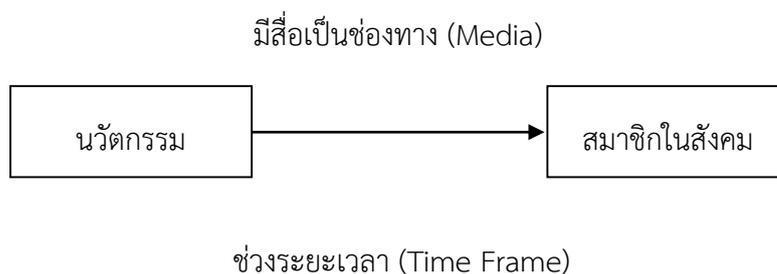
เคยทำกันมาแล้วแต่ได้หยุดไประยะเวลาหนึ่ง ต่อมาได้มีการรื้อฟื้นขึ้นมาทำใหม่ เนื่องจากเห็นว่าสามารถช่วยแก้ปัญหาในสภาพการณ์ใหม่นั้นได้ก็นับว่าเป็นสิ่งใหม่ได้ ดังนั้น ความใหม่ของนวัตกรรมอาจหมายถึง สิ่งใหม่ๆ ใน 3 ลักษณะ ได้แก่ สิ่งที่ยังไม่เคยมีผู้ใดเคยทำมาก่อน สิ่งใหม่ที่ในอดีตเคยทำมาแล้วล้มเลิกไปแต่ได้มีการรื้อฟื้นขึ้นมาใหม่เพราะเหมาะสม และสิ่งใหม่ที่มีการพัฒนามาจากของเก่าเดิมที่มีอยู่เดิม (Rogers, 1983, pp. 56 อ้างถึงใน ปราณธีร์ รังแก้ว, 2555, น. 9)

ส่วนการกำหนดนวัตกรรม ประกอบด้วยลักษณะต่างๆ ดังนี้ 1) เป็นสิ่งที่ไม่เคยมีมาก่อน 2) เป็นสิ่งที่มีอยู่แล้ว แต่ไม่ได้นำมาใช้ประโยชน์ ต่อมาได้มีการนำมาใช้ประโยชน์ 3) เป็นสิ่งที่มีอยู่แล้วแต่ไม่นำมาใช้ในเวลานี้และไม่ได้รับความนิยม ต่อมานำมาใช้ใหม่ภายใต้สถานการณ์และเงื่อนไขใหม่ที่เปลี่ยนไป 4) เป็นสิ่งที่มีอยู่แล้วใช้ได้ดีในสังคมอื่นหรือประเทศอื่นแล้วนำมาใช้อีกสังคมหนึ่งหรืออีกประเทศหนึ่ง และ 5) เป็นการพัฒนาปรับปรุงจากของเดิมที่มีอยู่ให้มีลักษณะต่างจากต้นแบบ เพื่อให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม (กฤษมันต์ วัฒนานรงค์. 2536, น. 104)

ผู้วิจัยได้นำความหมายของ “นวัตกรรม” มาวิเคราะห์สื่อใหม่ เทคโนโลยีสารสนเทศ หรือสิ่งประดิษฐ์ที่ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ นำมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิผลในการเรียนการสอนของวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

2.1.2 การเผยแพร่กระจายนวัตกรรม

การเผยแพร่กระจายนวัตกรรม เป็นการสื่อสารที่มุ่งเผยแพร่วิธีปฏิบัติใหม่ และในการเผยแพร่ นวัตกรรม สามารถแบ่งได้เป็น 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) นวัตกรรม (Innovation) ความคิดใหม่หรือสิ่งใหม่ที่บุคคลค้นพบ 2) การสื่อสาร (Communication) การเผยแพร่ นวัตกรรมให้เป็นที่รู้จักและยอมรับกันในสังคม จำเป็นต้องใช้การสื่อสารเพื่อเผยแพร่สิ่งใหม่ โดยองค์ประกอบหลักที่มีส่วนเกี่ยวข้องในด้านการสื่อสารคือ ผู้ส่งสารที่เป็นบุคคลซึ่งค้นพบ หรือมีความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมนั้นๆ ตัวนวัตกรรมที่ต้องการเผยแพร่ และผู้รับสารที่ยังขาดความรู้หรือประสบการณ์เกี่ยวกับนวัตกรรม 3) ช่วงระยะเวลา (Time Frame) เมื่อบุคคลได้รับรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมที่เกิดขึ้นในสังคม จำเป็นอย่างยิ่งที่เขาต้องใช้เวลาในการศึกษาเกี่ยวกับสิ่งใหม่จากผู้นำนวัตกรรมเข้ามา โดยบุคคลจะยอมรับหรือปฏิเสธนวัตกรรมหรือสิ่งใหม่นั้น ขึ้นอยู่กับการประเมินผลที่ผ่านกระบวนการรับรู้ การทำความเข้าใจ แล้วส่งผลให้เกิดพฤติกรรมที่จะนำไปประกอบการตัดสินใจที่จะยอมรับหรือปฏิเสธนวัตกรรมนั้น และ 4) สมาชิกในระบบสังคม (In a Social System) คือ ประชากรซึ่งอยู่ในระบบสังคมมีองค์ประกอบที่แตกต่างกันไปตามแต่ละกลุ่ม โดยความแตกต่างที่เกิดขึ้นนี้ ย่อมส่งผลถึงการยอมรับนวัตกรรมที่มีในสังคมด้วย (Rogers, 1983 อ้างถึงใน ปราณธีร์ รังแก้ว, 2555, น. 11-12)

ภาพที่ 2.1 องค์ประกอบการแพร่กระจายนวัตกรรม (Rogers, E. M. Diffusion of innovations. New York Press, 2003 อ้างถึงใน ปรานฉัตร รุ่งแก้ว, 2555, น. 11-12.)

2.1.3 กระบวนการยอมรับนวัตกรรม

กระบวนการยอมรับนวัตกรรม คือ ขั้นตอนที่บุคคลมีปฏิกริยากับนวัตกรรม โดยได้แบ่งกระบวนการตัดสินใจรับนวัตกรรมออกเป็น 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นความรู้ (Knowledge) ขั้นการโน้มน้าวใจ (Persuasion) ขั้นการตัดสินใจ (Decision) ขั้นการดำเนินการ (Implementation) และขั้นการยืนยัน (Confirmation) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1.3.1 ขั้นความรู้ (Knowledge) เป็นขั้นตอนที่บุคคลได้รับการกระตุ้นให้เกิดความตระหนักต่อนวัตกรรม โดยเมื่อบุคคลมีโอกาสพบเห็นนวัตกรรมและคุณลักษณะต่างๆ ของนวัตกรรม บุคคลอาจกระตือรือร้น (Active) ในการแสวงหาแนวทางแก้ไขปัญหาจากแหล่งสารต่างๆ อาทิ สื่อมวลชน ผู้นำทางความคิด ในขณะที่บุคคลบางกลุ่มอาจไม่กระตือรือร้น (Passive) โดยได้รับข้อมูลข่าวสารต่างๆ ด้วยความบังเอิญ หรือเนื่องจากเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักของผู้เผยแพร่ข่าวสาร อย่างไรก็ตาม การกระตุ้นให้บุคคลได้รับความรู้เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารต่างๆ มักนิยมเผยแพร่ผ่านสื่อมวลชน เนื่องจากสามารถเข้าถึงผู้รับสารจำนวนมากในช่วงเวลานั้นๆ ได้เป็นอย่างดี โดยข้อมูลข่าวสารต่างๆ ที่มักเผยแพร่ในช่วงนี้ ได้แก่

(1) ข้อมูลพื้นฐาน (Software Information) ได้แก่ ข้อมูลที่ให้ความรู้พื้นฐานหรือทำให้เกิดความตระหนักเกี่ยวกับนวัตกรรม โดยมากมักเป็นข้อมูลที่ช่วยตอบคำถามว่านวัตกรรมดังกล่าวได้แก่อะไร และมีประโยชน์อย่างไร

(2) ความรู้ด้านการใช้ (How-to Knowledge) ได้แก่ ข้อมูลที่อธิบายสถานที่ซึ่งบุคคลสามารถแสวงหานวัตกรรมต่างๆ ได้ สรรพคุณต่างๆ ของนวัตกรรม และแนวทางการนำนวัตกรรมดังกล่าวมาใช้ประโยชน์

(3) ความรู้เชิงหลักการ (Principles Knowledge) ได้แก่ แนวคิดสำคัญต่างๆ เกี่ยวกับนวัตกรรม เช่น นวัตกรรมดังกล่าว “ใหม่” จริงหรือไม่ นวัตกรรมดังกล่าวแตกต่างจากนวัตกรรมอื่นๆ ที่ผ่านมาหรือไม่อย่างไร

2.1.3.2 ขั้นการโน้มน้าวใจ (Persuasion) โดยสิ่งที่เกิดขึ้นกับบุคคลในช่วงเวลานี้ ได้แก่ การที่บุคคลเริ่มมีความคิดเห็น หรือมีการเปรียบเทียบนวัตกรรมทั้งในด้านบวกและด้านลบ โดยใช้ช่วงเวลานี้ ผู้ที่ทำหน้าที่เผยแพร่ข่าวสารจะต้องพยายามให้ข้อมูลเพื่อให้บุคคลให้ความสนใจ นวัตกรรม และมีทัศนคติที่ดีต่อนวัตกรรม

ในช่วงเวลานี้ สื่อบุคคลจะมีบทบาทสำคัญกว่าสื่อมวลชน โดยสื่อบุคคล เจ้าหน้าที่ถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารได้อย่างชัดเจน ในแง่มุมต่างๆ เพื่อให้ผู้รับนวัตกรรมเกิดความเข้าใจอย่างชัดเจน ในขณะเดียวกันกลุ่มเพื่อน หรือคนใกล้ชิดที่รับนวัตกรรมไปก่อนหน้านี้ อาจมีบทบาทในการทำให้บุคคลคิดที่จะเลียนแบบพฤติกรรมดังกล่าว

2.1.3.3 ขั้นการตัดสินใจ (Decision) เป็นขั้นตอนที่บุคคลประเมินองค์ประกอบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรม เช่น ข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรม ความคิดเห็นของตนและคนใกล้ชิดนวัตกรรม ทรัพยากรต่างๆ ที่จำเป็นต้องใช้หากมีการยอมรับนวัตกรรม เป็นต้น

ในขั้นตอนนี้ผู้เผยแพร่ข่าวสารมักจะพยายามกระตุ้นด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อให้บุคคลตัดสินใจยอมรับนวัตกรรม อาทิ การให้ความช่วยเหลือ การให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการใช้นวัตกรรม การให้ทดลอง การสาธิต การใช้บุคคลต้นแบบ ฯลฯ

2.1.3.4 ขั้นการดำเนินการ (Implementation) เป็นขั้นตอนที่บุคคลจะเริ่มนำนวัตกรรมที่ตนตัดสินใจรับมาใช้ หรือทดลองใช้ โดยในขั้นนี้ ข้อมูลข่าวสารมีบทบาทสำคัญมาก ๆ ต่อการรับนวัตกรรม โดยเฉพาะข้อมูลที่มีเนื้อหาสะท้อนให้เห็นความสำคัญของนวัตกรรมต่อบุคคล ข้อมูลเกี่ยวข้องกับสถานที่ซึ่งสามารถเข้าถึงนวัตกรรม ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการใช้นวัตกรรม เป็นต้น โดยข้อมูลต่างๆ เหล่านี้จะมีผลต่อการยืนยันการใช้นวัตกรรมต่อไป

2.1.3.5 ขั้นการยืนยัน (Confirmation) เป็นขั้นตอนที่บุคคลจะแสวงหาข้อมูลข่าวสารต่างๆ เพื่อยืนยันความคิดที่ว่า “ตนสมควรรับนวัตกรรมนั้นอย่างต่อเนือง” หรือ “ตนสมควรปฏิเสธนวัตกรรมนั้นอย่างต่อเนือง” โดยในขั้นตอนนี้บุคคลที่เคยปฏิเสธนวัตกรรมอาจเปลี่ยนใจกลับมารับนวัตกรรมก็ได้ เนื่องจากได้รับข้อมูลข่าวสารในด้านที่ดีเกี่ยวกับนวัตกรรมนั้น ขณะเดียวกันบุคคลที่รับนวัตกรรมไปแล้วอาจเกิดการลังเล สับสน หรือตัดสินใจยุติการรับนวัตกรรมนั้นก็ได้เช่นกัน หากได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับนวัตกรรมในด้านไม่ดี

ดังนั้น ในขั้นตอนนี้ผู้ที่เผยแพร่ข่าวสารจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการให้ข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะนำไปสู่การยืนยันว่าจะยอมรับนวัตกรรมนั้นต่อไป นอกจากนี้ บทบาทและลักษณะของผู้รับนวัตกรรมมีความสำคัญต่อการยอมรับหรือปฏิเสธอีกด้วย (Rogers, 1983, อ้างถึงใน ปรานธิ์ รั้งแก้ว, 2555, น. 11-12)

2.1.4 ประเภทของผู้รับนวัตกรรม

ลักษณะของบุคคลที่ยอมรับนวัตกรรม สามารถแบ่งออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้ (Rogers, 1983 อ้างถึงใน ปรานธิ์ รั้งแก้ว, 2555, น. 19-20)

2.1.4.1 กลุ่มผู้แนะนำนวัตกรรม (Innovator) ผู้ที่ชื่นชอบเทคโนโลยีหรือนักประดิษฐ์ หรือผู้สร้างกระบวนการสังคมให้เกิดการยอมรับนวัตกรรม โดยกลุ่มผู้ริเริ่มมีลักษณะกล้าเสี่ยง มีการเดินทางไปมาหาสู่กับสังคมภายนอกบ่อยกว่าสมาชิกกลุ่มอื่นๆ มีการศึกษา มีสถานภาพทางสังคมสูง นอกจากนั้นกลุ่มนี้นิยมการเปลี่ยนแปลง เมื่อกลุ่มริเริ่มยอมรับนวัตกรรมใดแล้ว จะเกิดกระบวนการสื่อสารให้บุคคลกลุ่มถัดมาได้รับรู้ข้อมูลและเกิดการยอมรับ

2.1.4.2 กลุ่มผู้ยอมรับนวัตกรรมง่าย (Early Adopters) กลุ่มคนที่ชอบลองสิ่งใหม่ๆ เป็นกลุ่มนำสมัยชอบความเป็นผู้นำ กลุ่มนี้มีคุณลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มแรกในด้านการศึกษาและสถานภาพทางสังคมสูง แต่ไม่นำสมัยเท่ากลุ่ม Innovations เพราะมีความรอบคอบมากกว่า เป็นกลุ่มที่ได้รับความนิยมนิยมจากสังคม เป็นผู้มีการศึกษา มีความสามารถในการให้คำแนะนำและให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมใหม่ๆ ได้ดีในสังคม

2.1.4.3 กลุ่มผู้ยอมรับเร็ว (Early Majority) กลุ่มคนที่มีความเป็นอิสระในการตัดสินใจสูง และมักให้ความสนใจกับสมาชิกกลุ่มอื่นๆ โดยเฉพาะกลุ่มผู้นำและกลุ่มผู้ยอมรับนวัตกรรมง่าย เป็นกลุ่มที่กว่าจะตัดสินใจยอมรับความรู้ใหม่ๆ หรือนวัตกรรมใหม่ๆ จะคิดอย่างรอบคอบ และการยอมรับความรู้หรือนวัตกรรมใหม่ๆ จะเป็นผลมาจากการตัดสินใจของกลุ่ม Innovator และกลุ่ม Early Adopters อีกทั้ง Early Majority จะใช้เวลาในการตัดสินใจ

2.1.4.4 กลุ่มผู้ยอมรับช้า (Late Majority) เป็นกลุ่มคนที่กว่าจะยอมรับสิ่งใหม่ๆ หรือนวัตกรรมใหม่ๆ การยอมรับนวัตกรรมเป็นผลมาจากความจำเป็นด้านเศรษฐกิจและจากแรงกดดันของเครือข่ายที่เป็นเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม

2.1.4.5 กลุ่มล่าช้า (Laggard) เป็นกลุ่มผู้คล้อยตามยอมรับนวัตกรรมช้าที่สุด หรือก้าวไม่ทันกลุ่มอื่น เพราะผู้นำความคิดเห็น หรือกลุ่มทางสังคมแทบไม่มีอำนาจในการผลักดันให้บุคคลกลุ่มนี้ยอมรับนวัตกรรมได้เลย ทำให้เกิดความไม่เข้าใจและอาจไม่ยอมรับนวัตกรรมได้ จึงต้องใช้ความพยายามและเวลาในการโน้มน้าวเพื่อให้กลุ่มบุคคลกลุ่มนี้เกิดการยอมรับนวัตกรรม แต่ในขณะเดียวกันเมื่อบุคคลกลุ่มนี้ยอมรับนวัตกรรมที่เกิดขึ้นแล้ว นวัตกรรมดังกล่าวอาจเป็นเรื่องปกติที่ยอมรับและปฏิบัติกันจนเคยชินสำหรับคนทั่วไป

2.1.5 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเร็วในการรับนวัตกรรม

ปัจจัยในการรับนวัตกรรมของบุคคลในช่วงระยะเวลาหนึ่ง อาจมีความแตกต่างกันทางด้านความเร็วในการยอมรับ ซึ่งมีทั้งยอมรับช้าหรือเร็วกว่ากัน ขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย ได้แก่ (Roger, 1983, อ้างถึงใน ปราณธีร์ รังแก้ว, 2555, น. 12-13)

2.1.5.1 การรับรู้คุณลักษณะของนวัตกรรม (Perceived Attributes of Innovation) คุณลักษณะของนวัตกรรมที่ส่งผลต่อความเร็วในการยอมรับนวัตกรรม แบ่งได้เป็น 5 ประการ คือ

(1) ประโยชน์เชิงเปรียบเทียบ (Relative advantages) หมายถึง ประโยชน์ของนวัตกรรมหรือประโยชน์จากการยอมรับนวัตกรรม ซึ่งผู้รับนวัตกรรมสามารถนำไปพิจารณาเปรียบเทียบกับข้อเสนออื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านสถานภาพ ความง่ายในการนำไปใช้ หรือจำนวนราคา

(2) ความเข้ากันได้ (Compatibility) หมายถึง การที่ผู้รับนวัตกรรมเห็นว่า นวัตกรรมนั้นมีความสอดคล้องและเหมาะสมกับตนในด้านต่างๆ อาทิ ค่านิยม ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม และทักษะต่างๆ เป็นต้น

(3) ความไม่ซับซ้อน (Non-complexity) หมายถึง การที่ผู้รับนวัตกรรมไม่ต้องทุ่มเทเวลายาวนานในการทำความเข้าใจหรือเรียนรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมนั้นๆ

(4) โอกาสในการทดลองใช้ (Trial ability) หมายถึง โอกาสที่ผู้รับนวัตกรรมจะได้ทดลองใช้นวัตกรรม โดยไม่มีเงื่อนไขผูกมัดที่จะต้องรับนวัตกรรม

(5) โอกาสในการสังเกตได้ (Observability) หมายถึง การที่ผู้รับนวัตกรรมสามารถสังเกตเห็นการใช้นวัตกรรมของบุคคลอื่นๆ ได้ทั้งในเชิงรูปแบบการใช้ประโยชน์ที่ได้รับ และผลกระทบต่างๆ ก่อนที่จะตัดสินใจยอมรับนวัตกรรม

2.1.5.2 ลักษณะการตัดสินใจเกี่ยวกับนวัตกรรม (Type of Innovation-Decision) เป็นรูปแบบการตัดสินใจในนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับเร็วหรือการยอมรับช้า ประกอบด้วย

(1) การเลือกตัดสินใจนวัตกรรม (Optional Innovation-Decision) หมายถึง การตัดสินใจของแต่ละบุคคลทางปทัสถานของระบบและระบบเครือข่ายระหว่างบุคคล มีผลในการเลือกที่จะยอมรับหรือปฏิเสธในนวัตกรรม

(2) ความร่วมมือในการตัดสินใจในนวัตกรรม (Collective Innovation-Decision) หมายถึง การเห็นพ้องกันระหว่างสมาชิกทั้งหมด มีผลต่อการตัดสินใจในนวัตกรรม

2.1.5.3 อำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจในนวัตกรรม (Authority Innovation-Decision) หมายถึง บุคคลที่มีอำนาจ ตำแหน่ง หรือความรู้ความชำนาญมีผลต่อการตัดสินใจในนวัตกรรม

ลักษณะของการตัดสินใจในนวัตกรรมต่างๆ จะเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว หากผู้มีอำนาจเป็นผู้ตัดสินใจสั่งการให้สมาชิกในสังคมยอมรับนวัตกรรมนั้นๆ ตลอดจนกำหนดกฎหมายต่างๆ เพื่อบังคับการใช้นวัตกรรม (authority decision making) แทนการปล่อยให้สมาชิกในสังคมมีโอกาสตัดสินใจด้วยตนเอง (optional decision making) นอกจากนั้น การตัดสินใจโดยกลุ่มที่บุคคลสังกัดอยู่ (collective decision making) ก็มีส่วนช่วยผลักดันให้เกิดการเร่งการยอมรับนวัตกรรมของบุคคลในบางกรณี อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าการตัดสินใจสั่งการโดยผู้มีอำนาจจะเป็นแนวทางที่สะท้อนความรวดเร็วในการรับนวัตกรรม แต่ก็ยังเป็นแนวทางที่มักถูกตั้งคำถามเกี่ยวกับความเหมาะสมของนวัตกรรมและสิทธิของสมาชิกในสังคมในการเลือกรับนวัตกรรม (ปาริชาติ สถาปิตานนท์ สโรบล, 2542)

2.1.5.4 ระบบสังคม (Nature of the Social System) หมายถึง ระบบสังคมประเภทต่างๆ มีอิทธิพลต่อการจะรับหรือไม่รับนวัตกรรม หรือรับเร็วรับช้าด้วย เนื่องจากที่สังคมแตกต่างกันสามารถร่วมกันแก้ไขปัญหาเพื่อบรรลุเป้าหมายเดียวกันได้ โดยอาศัยสมาชิกใหม่ในหน่วยสังคมเอง ผู้นำและความพยายามของผู้รับผิดชอบ

สภาพของสังคมตลอดจนความสัมพันธ์ของสมาชิกในสังคม เป็นส่วนหนึ่งของปัจจัยที่สำคัญในการยอมรับนวัตกรรมของสมาชิกในสังคม ตัวอย่างเช่น ในสังคมสมัยใหม่ โดยเฉพาะในกรณีที่นวัตกรรมนั้นๆ ไม่สอดคล้องกับขนบธรรมเนียมประเพณีของสมาชิกในสังคม นอกจากนั้น สังคมที่แยกตัวออกจากสังคมอื่น ก็มีแนวโน้มที่สมาชิกในสังคมจะปฏิเสธนวัตกรรมต่างๆ ได้ง่าย (ปาริชาติ สถาปิตานนท์ สโรบล, 2542)

2.1.5.5 ผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Extent of Chang Agents' Promotion Efforts) หมายถึง ความพยายามของคณะทำงานที่ใช้สนับสนุนให้เกิดกิจกรรมเพื่อความสำเร็จ เพื่อเกิดการยอมรับตัดสินใจในนวัตกรรม โดยผู้นำการเปลี่ยนแปลง คือ บุคคลภายนอกที่มีอิทธิพลในการชักจูงให้ผู้อื่นตัดสินใจรับนวัตกรรม โดยผู้นำการเปลี่ยนแปลงมักเป็นบุคคลที่มีความพยายาม ความอดทนสูง มีความสามารถในการแสดงให้ประชาชนเห็นประโยชน์ของนวัตกรรม และชี้ให้เห็นความสอดคล้องของนวัตกรรมและความต้องการของประชาชน นอกจากนั้น ผู้นำการเปลี่ยนแปลงยังเป็นบุคคลที่สามารถเข้ากันได้กับชุมชนเป็นอย่างดี อย่างไรก็ตาม ความโดดเด่นของบทบาทผู้นำการเปลี่ยนแปลงต่อการตัดสินใจของสมาชิกอาจแตกต่างกันไปตามสถานการณ์ ในบางกรณีผู้นำการเปลี่ยนแปลงอาจทำหน้าที่ชี้ให้เห็นความจำเป็นในการเปลี่ยนแปลง ในบางกรณีผู้นำการเปลี่ยนแปลงอาจเป็นบุคคลที่มี

ความสนิทสนมกลมเกลียวกับสมาชิกในสังคม และสามารถชักจูงให้ผู้รับนวัตกรรมสืบทอดบทบาทการเป็นนายหน้าการเปลี่ยนแปลง (ปารีชาติ สถาปิตานนท์ สโรบล, 2542)

ผู้วิจัยได้นำ ทฤษฎีการแพร่กระจายนวัตกรรม (Diffusion of Innovation) ซึ่งประกอบด้วย ขั้นตอนการเผยแพร่กระจายนวัตกรรม กระบวนการยอมรับนวัตกรรม ประเภทของผู้รับนวัตกรรม และปัจจัยที่ส่งผลต่อความเร็วในการรับนวัตกรรม มาเป็นกรอบในการอธิบายลักษณะ และขั้นตอนการแพร่กระจายนวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ไปสู่การยอมรับและการนำนวัตกรรมไปใช้ของอาจารย์วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับสื่อใหม่ (New Media)

2.2.1 ความหมายของสื่อใหม่

สื่อ (Media) คือ ช่องทางในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารในรูปแบบต่างๆ ส่งไปยังกลุ่มของผู้รับสาร (Receiver) ซึ่งในปัจจุบันความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ส่งผลให้สื่อเกิดการพัฒนารูปแบบของสื่อมาเป็นลำดับ โดยมีการพัฒนามาหลายยุคสมัยตั้งแต่การใช้อวัยวะของร่างกายเป็นเครื่องมือสื่อสารหัตถสาธา ต่อมามนุษย์เริ่มใช้ภาษาพูดและภาษาเขียน จนกระทั่งคริสต์ศตวรรษที่ 15 ได้เกิดการประดิษฐ์แท่นพิมพ์ โดยนายโยฮันเนส กูเตนเบอร์ก ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ของโลกการสื่อสาร นอกจากนี้ ยังทำให้สื่อบุคคลเริ่มถูกแทนที่โดยสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ โดยวิวัฒนาการของเทคโนโลยีในแต่ละยุคสมัยได้ก่อให้เกิดการพัฒนาของสื่อ ทั้งสื่อภาพยนตร์ วิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ เทคโนโลยีเคเบิลและดาวเทียม เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต ตามลำดับ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีนี้ทำให้เราสามารถจำแนกประเภทของสื่อออกเป็น 2 ประเภท คือ

2.2.1.1 สื่อดั้งเดิม (Traditional Media) สื่อประเภทนี้จะทำหน้าที่สื่อสารทางเดียวไปยังผู้รับสาร ไม่สามารถติดต่อกลับไปยังผู้ส่งสารได้ ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ โทรเลข วิทยุ โทรทัศน์ และภาพยนตร์

2.2.1.2 สื่อใหม่ (New Media) สื่อประเภทนี้มีจุดเด่นสามารถทำให้ผู้ส่งสารเป็นผู้รับสาร และผู้รับสารสามารถเป็นผู้ส่งสารได้พร้อมกัน ถือเป็นสื่อสารสองทาง (Two-way communication) นอกจากนี้ สื่อใหม่ยังสามารถส่งสารในรูปของข้อความ ภาพ และเสียงได้ในเวลาเดียวกัน

Ronald E. Rice (1985, อ้างถึงใน กาญจนนา แก้วเทพ, 2555, น. 16) กล่าวว่าไว้ว่า “สื่อใหม่” มีลักษณะที่สำคัญคือการขยายรสนสัมผัสของมนุษย์ให้กว้างขวางและซับซ้อนมากยิ่งขึ้น คุณลักษณะที่สำคัญของมันคือการปฏิสัมพันธ์และการนำไปใช้ในอาณาจักรของสื่อเดิมได้ เช่น ใช้แทน

สื่อบุคคล (e-Mail) ใช้แทนการสื่อสารในกลุ่ม (Video conference) กล่าวง่าย ๆ คือ สื่อใหม่จะเข้ามาทำงานในทุกบริบทที่สื่ออื่นๆ ได้ปฏิบัติการอยู่แล้ว

ทั้งนี้ สุภิญญา สุดบรรทัด (2539, อ้างถึงใน ดวงกมลชาติประเสริฐ, 2547) ได้ระบุคุณสมบัติต่างๆ ของสื่อใหม่ทั้งในเชิงเทคนิค เชิงสังคมและคุณสมบัติในเชิงอื่นๆ เอาไว้ ดังนี้

(1) การมีปฏิสัมพันธ์ได้ง่าย (Interactivity) เนื่องจากเป็นรูปแบบของการสื่อสารสองทาง (Two-way communication)

(2) มีความสามารถเคลื่อนที่ได้สูง (Mobility) ทำให้สะดวกต่อการพกพาไปในที่ต่างๆ (compactable)

(3) สามารถดัดแปลงเปลี่ยนรูปได้ (Convertibility)

(4) สามารถเชื่อมต่อกันได้โดยง่าย (Connectivity)

(5) สามารถหาได้/ ใช้ประโยชน์ได้ในทุกที่ (Ubiquity)

(6) มีความรวดเร็วในการสื่อสาร (Speed of communication)

(7) มีลักษณะที่ไร้พรมแดน (Absence of boundaries)

(8) มีความเป็นดิจิทัล (Digitalization)

นอกจากนี้ กาญจนา แก้วเทพ (2555, หน้า 34-35) ยังได้กล่าวถึงลักษณะที่สำคัญของสื่อใหม่ว่ามีลักษณะที่ง่ายต่อการเคลื่อนย้าย พกพาได้สะดวก โดยตัวอย่างของสื่อใหม่ที่เป็นที่นิยม ได้แก่ โน้ตบุ๊ก (คอมพิวเตอร์เคลื่อนที่) มือถือ เครื่องเล่น mp3 และ I-pod ฯลฯ ซึ่งล้วนแต่เป็นเครื่องมือเทคโนโลยีการสื่อสารที่สามารถใช้ได้ทุกหนทุกแห่ง โดยที่ผู้ใช้สามารถพกติดตัวไปได้ทุกสถานที่ ต่างจากเครื่องมือสื่อสารแบบเดิมบางประเภท เช่น โทรศัพท์ วิทยุ ที่ทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสารยังคงต้องผูกติดอยู่กับสถานที่ ลักษณะสำคัญดังกล่าวทำให้ผู้ใช้สื่อใหม่ไม่ต้องกังวลเรื่องของเวลาและพื้นที่การสื่อสาร

สื่อใหม่ (New Media) ในทัศนะของ อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ (2547, น. 75) หมายถึง เทคโนโลยีการสื่อสารไม่ว่าจะเป็น สื่อเสียง (Audio) ตัวหนังสือหรือตัวเลข (Text) ภาพกราฟิก (Graphics, Still Images) หรือวิดีโอ (Video, Animation) ที่มีศักยภาพในการเชื่อมโยงกับ เทคโนโลยีเครือข่าย อันมีคอมพิวเตอร์ และ/หรือโทรคมนาคมเป็นองค์ประกอบหลัก

สื่อใหม่ (New Media) เป็นเทคโนโลยีที่ได้รับการปรับปรุงและพัฒนามาจากสื่อดั้งเดิม สื่อทั้งสองชนิดนี้จึงไม่ได้แยกออกจากกันโดยสิ้นเชิง แต่เป็นการพัฒนาปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นภายใต้การทำงานตามคุณลักษณะของสื่อเหล่านั้นๆ นอกจากนี้ สื่อใหม่ยังสามารถตอบสนองความต้องการทางด้านสารสนเทศให้แก่ผู้รับสารได้ตามความต้องการ เพราะสื่อใหม่สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลข่าวสารจำนวนมากไว้อย่างเป็นระบบ ทั้งยังไม่มีข้อจำกัดในด้านเวลา (Time) และ

เนื้อที่ (Space) ซึ่งถือเป็นข้อจำกัดของสื่อแบบดั้งเดิม ในยุคนี้ผู้ที่มีความรู้พื้นฐานด้านเทคโนโลยีและสามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตจะสามารถสร้างพื้นที่ในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารต่างๆ ไปสู่บุคคลต่างๆ ทั้งในระดับบุคคลและระดับมวลชน และยังมีโปรแกรมต่างๆ มากมายที่สร้างการมีส่วนร่วมให้กับผู้รับสารและผู้ส่งสาร เช่น โปรแกรมแชท (Chat) เว็บไซต์ (Website) หรือบล็อก (Blog) ต่างๆ (สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ, 2545)

สื่อใหม่ (New Media) หมายถึง สื่อที่เอื้อให้ผู้ส่งสารและผู้รับสารทำหน้าที่ได้พร้อมกันเป็นการสื่อสารสองทาง และสื่อยังทำหน้าที่ส่งสารได้หลายอย่างรวมกัน คือ ภาพ เสียง และข้อความไปพร้อมกัน โดยรวมเอาเทคโนโลยีของสื่อดั้งเดิมรวมเข้ากับความก้าวหน้าของระบบเทคโนโลยีสัมพันธ์ ทำให้สื่อสามารถสื่อสารได้สองทางผ่านระบบเครือข่ายและมีศักยภาพเป็นสื่อแบบประสม (Multimedia) ปัจจุบันสื่อใหม่พัฒนาขึ้นหลากหลายและเป็นที่รู้จักและนิยมกันมากขึ้น (Burnett & Marshall, 2003, pp. 40-41 อ้างถึงใน สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ, 2545)

สื่อใหม่ (New Media) หมายถึง ระบบการสื่อสารที่เชื่อมต่อทางอิเล็กทรอนิกส์ของเครือข่ายระดับโลก ได้แก่ เครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Internet) บริการเว็ลด์ไวด์เว็บ (World Wide Web: WWW) บริการข้อมูลออนไลน์เชิงพาณิชย์ (Commercial on-line Service) เป็นต้น (สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ, 2545)

2.2.2 ประเภทของสื่อใหม่

ประเภทของสื่อใหม่ คือ รูปแบบเนื้อหาแบบดิจิทัลที่พบเห็นในปัจจุบัน และมีแนวโน้มว่า จะมีบทบาทสำคัญมากยิ่งขึ้นในอนาคต โดยสื่อใหม่แต่ละประเภทมีความโดดเด่นและแตกต่างกัน ตามประโยชน์และวัตถุประสงค์ในการใช้สื่อประเภทสื่อใหม่ สามารถสรุปได้ดังนี้ (ปิยะพร เขตบรรณพต, 2553, น. 9)

2.2.2.1 เว็บไซต์ (Web site)

2.2.2.2 อินเทอร์เน็ต (Internet)

2.2.2.3 อีเมล (e-Mail)

2.2.2.4 เทคโนโลยีสำหรับอุปกรณ์พกพาหรือแพลตฟอร์มเคลื่อนที่ (Mobile Platform)

2.2.2.5 วิดีโอเกมและโลกเสมือนจริง

2.2.2.6 ซีดีรอมมัลติมีเดีย

2.2.2.7 ซอฟต์แวร์

2.2.2.8 บล็อกและวิกิ

2.2.2.9 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-Book)

2.2.2.10 ผู้ให้บริการสารสนเทศ

2.2.2.11 โทรศัพท์มือถือ

2.2.2.12 อุปกรณ์พกพาหรืออุปกรณ์เคลื่อนที่ เช่น โทรศัพท์มือถือ พีดีเอ
พอดแคสต์

2.2.2.13 นวนิยายแบบข้อความหลายมิติ (Hypertext fiction)

2.2.3 ประโยชน์ที่ได้จากสื่อใหม่ (New Media)

จากการศึกษางานวิจัยและบทความของ ชิตาพร ชนะชัย (2550) และขวัญฤทัย
สายประดิษฐ์ (2551, น. 50-51) ได้สรุปประโยชน์ที่ได้จาก สื่อใหม่ (New Media) ไว้ดังนี้

2.2.3.1 สามารถทำให้ค้นหาคำตอบในเรื่องบางอย่างได้ โดยการเปิดหัวข้อไว้ ก็จะมีผู้สนใจและมีความรู้แสดงความคิดเห็นไว้มากมาย

2.2.3.2 ช่วยประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายในการบริหารข้อมูล

2.2.3.3 ช่วยสนับสนุนในการทำ E-Commerce เป็นรูปแบบการค้าบน
อินเทอร์เน็ตที่สั่งซื้อสินค้าได้ทันที โดยไม่ต้องใช้แคตตาล็อก (Catalog) อีกต่อไป

2.2.3.4 สามารถให้ข้อมูลข่าวสารประชาสัมพันธ์ไปยังกลุ่มเป้าหมายได้หลากหลาย
กลุ่มเป้าหมาย เผยแพร่ไปยังกลุ่มเป้าหมายจำนวนมากได้ในระยะเวลาพร้อมๆ กัน

2.2.3.5 สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ทั่วประเทศและทั่วโลก

2.2.3.6 ไม่ต้องเสียค่าเวลา สถานีวิทยุ สถานีโทรทัศน์ ไม่ต้องจ่ายค่าเนื้อที่ให้
นิตยสาร หนังสือพิมพ์ เพราะเมื่อเทียบค่าใช้จ่ายกับสื่อมวลชน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ นิตยสาร
หนังสือพิมพ์และภาพยนตร์แล้ว มีอัตราค่อนข้างจะถูกกว่า

2.2.3.7 สื่อใหม่ยังเป็นสื่อที่มีความสามารถในการติดต่อสองทาง จึงทำให้ผู้ใช้
สามารถโต้ตอบได้ทันที

ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเกี่ยวกับสื่อใหม่ (New Media) ได้แก่ ประเภทของสื่อใหม่
และประโยชน์ของสื่อใหม่ที่นำมาใช้ในการเรียนการสอนของวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต
มาอธิบายประเภทของสื่อใหม่ที่ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้นำมาใช้ในการเรียนการสอนของการศึกษา
ครั้งนี้

2.3 นโยบายประเทศไทย ด้านการศึกษา 4.0

นโยบายประเทศไทย 4.0 เป็นวิสัยทัศน์เชิงนโยบายที่รัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบ (คสช.) ได้ประกาศเป็นนโยบายในปี พ.ศ. 2559 ด้วยวิสัยทัศน์ “มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” โดยมีภารกิจสำคัญในการขับเคลื่อนปฏิรูปประเทศ ด้านต่างๆ เพื่อปรับแก้ จัดระบบ ปรับทิศทางและสร้างหนทางพัฒนาประเทศให้เจริญ สามารถรับมือ กับโอกาสและภัยคุกคามแบบใหม่ๆ ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในศตวรรษที่ 21 ได้ ซึ่งกระบวนการทัศน์ในการพัฒนาประเทศภายใต้ “ประเทศไทย 4.0” เป็นอีกหนึ่งนโยบายในการวางรากฐานการพัฒนา ประเทศระยะยาว เป็นรูปแบบที่มีการผลักดันการปฏิรูปโครงสร้างเศรษฐกิจ การปฏิรูปการวิจัยและ การพัฒนาและการปฏิรูปการศึกษาไปพร้อมกัน เป็นการผนึกกำลังของทุกภาคส่วนภายใต้แนวคิด “ประชารัฐ” โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของภาคเอกชน ธนาคาร ประชาชน สถาบันการศึกษา สถาบันวิจัยต่างๆ และบุคลากรทั้งในประเทศและระดับโลก (บวร เทศารินทร์, 2559)

นโยบายประเทศไทย 4.0 เป็นเรื่องของการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ โดยในยุค 1.0 เป็นยุคเกษตรกรรม จากนั้นกลายเป็นยุค 2.0 ที่มีการนำเครื่องจักรเข้ามาช่วยงานหรือเป็นยุคของ อุตสาหกรรมเบา ในขณะที่ยุค 3.0 เป็นยุคอุตสาหกรรมหนักและมีการลงทุนจากต่างชาติ อย่างไรก็ตาม เศรษฐกิจในยุค 3.0 ยังมีความเปราะบางต่อสถานการณ์โลก และประเทศไทยยังไม่สามารถก้าว ข้ามความเป็นประเทศรายได้ปานกลางได้ ดังนั้น จึงนำมาสู่นโยบายประเทศไทย 4.0 ที่เน้นที่การ แก้ปัญหาให้ประเทศหลุดพ้นจากกับดักรายได้ปานกลาง จึงต้องพัฒนาโครงสร้างเศรษฐกิจใหม่ที่ เรียกว่า New Economy Model มีการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ประชาชนสามารถสร้าง รายได้ได้ด้วยตนเอง ต้องมีการปฏิรูปทั้งโครงสร้างในทุกมิติ ไม่ว่าจะเป็นภาคธุรกิจ การเกษตร การศึกษาและแรงงาน จากระบบเศรษฐกิจที่เน้นการผลิตโดยใช้แรงงาน เครื่องจักรและทรัพยากร เปลี่ยนมาเป็นการผลิตบนฐานความรู้และเทคโนโลยี โดยมีการดึงสถาบันวิจัยระดับโลกเข้ามาตั้งใน ประเทศไทยและมีความร่วมมือระหว่างรัฐ เอกชน สถาบันการศึกษาและสถาบันการเงิน ให้มากขึ้นที่ เรียกว่าประชารัฐ โดยมีเป้าหมายให้เกิดผลสัมฤทธิ์ภายใน 3-5 ปี

ในการสร้างนโยบายประเทศไทย 4.0 หรือ "ไทยแลนด์ 4.0" ที่เป็น Value-based Economy นั้น ต้องการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการผลิต เน้นการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเพิ่ม มูลค่าสินค้าและบริการ โดยมีเป้าหมายอยู่ที่ 5 อุตสาหกรรมหลัก ได้แก่ Food, Agriculture & Bio-tech Health, Wellness & Bio-Medical Smart Devices, Robotics & Electronics Digital & Embedded Technology และ Creative, Culture & High Value Service

2.3.1 ด้านการศึกษา 4.0

มีนักวิชาการได้กล่าวเกี่ยวกับนโยบายประเทศไทย ด้านการศึกษา 4.0 ไว้ดังนี้ การศึกษา 4.0 หรือ Education 4.0 เริ่มต้นเกิดขึ้นจากคณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้เปิดตัวการเรียนการสอนรูปแบบใหม่ที่เรียกว่า "การศึกษาระบบ Chula Engineering Education 4.0" อย่างเป็นทางการไปเมื่อปี พ.ศ. 2557 เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนไปสู่ นักสร้างนวัตกรรม ซึ่งลักษณะของการศึกษาในยุคต่างๆ สามารถแยกได้ ดังนี้ การศึกษาระบบ 1.0 เป็นการศึกษาที่เน้นการบรรยายและการจดจำความรู้ ส่วนการศึกษาระบบ 2.0 เป็นการศึกษาที่ใช้ อินเทอร์เน็ตเป็นสื่อกลาง การศึกษาระบบ 3.0 เป็นการศึกษาในปัจจุบันที่เป็นสังคมแห่งความรู้ ผู้เรียน ต้องมีทักษะในการเรียนรู้ในแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ทำงานสร้างสรรค์ที่ไม่ซ้ำเดิม รวมถึงสามารถ ทำงานเป็นทีมได้ ในขณะที่การศึกษาระบบ 4.0 เป็นการศึกษาสู่ออนาคตที่เน้นการผลิตคนไป สร้างสรรค์นวัตกรรม (เนืองวงศ์ ทวยเจริญ, 2559)

การศึกษา 4.0 คือ การเรียนการสอนที่สอนให้นักศึกษาสามารถนำองค์ความรู้ที่มี อยู่ทุกหนทุกแห่งบนโลกนี้ มาบูรณาการเชิงสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนานวัตกรรมต่างๆ มาตอบสนองความ ต้องการของสังคม โดยมีปัจจัยหลักที่สามารถสร้างและพัฒนาคนได้ 3 ปัจจัย คือ 1) อินเทอร์เน็ต เป็น แหล่งข้อมูลสำคัญที่สถานศึกษาต้องสนับสนุนให้นักเรียน นักศึกษาเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้ง่าย 2) ความคิดสร้างสรรค์ หลักสูตรการเรียนการสอนควรจะเปิดโอกาสให้นักเรียน นักศึกษา กล้าที่จะคิด นวัตกรรมหรือต่อยอดจากตำรา และ 3) การปฏิสัมพันธ์กับสังคม เพื่อที่จะสามารถตอบสนองความ ต้องการของสังคมและทำงานร่วมกันในสังคมได้ ทางสถาบันการศึกษาควรมีกิจกรรมให้นักเรียน นักศึกษาเข้าร่วมเป็นประจำ และมีการสนับสนุนการทำงานแบบกลุ่มมากกว่าการทำงานเดี่ยว (วิรัช ปันธุ์ศิริโรจน์, 2559)

2.3.1.1 ลักษณะพิเศษของการศึกษา 4.0

สืบเนื่องจากการเข้าถึงเนื้อหาความรู้มีลักษณะเปิด Open Education Resource เข้าถึงได้ง่าย ยิ่งในยุคสมาร์ตโฟน Mobile Education การเข้าถึงยิ่งสะดวกมากยิ่งขึ้น การแสวงหาความรู้จึงทำได้เร็ว เด็กเยาวชนยุคใหม่มีลักษณะเป็นชนพื้นเมืองดิจิทัล (Digital Native) การเรียนการสอนในห้องเรียนแบบเก่าที่ท่องเนื้อหาตามแผนการสอน ตามกรอบหลักสูตร หรือทำ โจทย์ ทำข้อสอบแบบเดิมจึงไม่เหมาะกับการศึกษายุคใหม่ เนื่องจากการศึกษายุคใหม่ (Next Generation Education) ต้องเน้นการแสวงหาเรียนรู้ได้เองอย่างทำทหาย สร้างสรรค์ความรู้ใหม่ ต่อยอดความรู้เดิม คิดและประยุกต์ใช้ความรู้ให้เกิดประโยชน์ เหมาะกับตนเองและสังคมตาม สถานการณ์

การจัดการศึกษา 4.0 จึงต้องนำเอาหลักการเกี่ยวกับยุคสมัยใหม่ที่ตรง ความสนใจของชนพื้นเมืองดิจิทัลที่มีชีวิตในโลกไซเบอร์ ประกอบด้วย 1) การจัดการศึกษาที่ก่อให้เกิด การทำงานร่วมกันบนไซเบอร์ โดยใช้ขีดความสามารถของระบบเชื่อมโยงทางพิสิคัลกับไซเบอร์ที่มี อุปกรณ์สมาร์ตสมัยใหม่มาช่วย เช่น สมาร์ทโฟน แท็บเล็ต ฯลฯ 2) ต้องรู้จักใช้เครื่องมือสมัยใหม่เพื่อ การแสวงหาเรียนรู้จากความรู้อันมหึมาบนคลาวด์ โดยการใช้เครื่องมือที่สมาร์ตสมัยใหม่เชื่อมโยงสิ่ง ต่างๆ เข้าด้วยกัน 3) การจัดการศึกษายุคใหม่ต้องใช้เครื่องทุ่นแรงทำเรื่องยากให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น และ เรียนรู้ได้เร็ว (Learning curve) สร้างกิจกรรมใหม่ๆ บนไซเบอร์ โดยมีเครื่องมือทางดิจิทัลและ เทคโนโลยีเกิดใหม่ (Internet of Everything) เป็นสิ่งทุ่นแรงเหมือนเครื่องจักรกลช่วยให้เรียนรู้ในสิ่ง ที่ยากและสูงขึ้น 4) ใช้รูปแบบการเรียนการสอนเสมือนจริง (Virtualization) ให้ผู้เรียนเชื่อมต่อบน คลาวด์แบบเสมือนจริง เครื่องมือการเรียนรู้แบบใหม่ๆ เป็นการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมแสดงออกในความ คิดเห็น 5) การจัดการศึกษาให้มีรูปแบบการบริการ (Service oriented) และเข้าถึงได้ในรูปแบบ Real time ตลอดเวลา ทั่วถึง ทุกที่ ทุกเวลา และการศึกษาต้องไม่เน้นกรอบการเรียนรู้ แต่เน้นการต่อ ยอดองค์ความรู้ สร้างความรู้ใหม่ ไม่อยู่ในกรอบหลักสูตรแบบเดิม เป็นการเรียนรู้ตามความต้องการ มากขึ้น

การศึกษา 4.0 จะมีผลกระทบกับโรงเรียนแบบเก่า ที่ระบบการศึกษา กำลังกลับด้านจากด้านโรงเรียนมาสู่ผู้เรียน การรับบริการการศึกษาด้านต่างๆ บนไซเบอร์ทำได้ง่ายขึ้น ผู้เรียนเลือกเรียนจากที่ต่างๆ ได้ง่าย และตรงกับโมเดลชาวพื้นเมืองดิจิทัล

โมเดลการจัดการศึกษาจะเปลี่ยนไป เหมือนการฟังเพลง เมื่อก่อนต้องซื้อ เทป ซีดี หรือผู้เรียนต้องจ่ายค่าเล่าเรียน แต่การศึกษาแบบใหม่การเข้าถึงบริการกิจกรรมการเรียนรู้ บนไซเบอร์จะเหมือนการฟังเพลงบนยูทูปโดยไม่ต้องจ่ายเงินซื้อเทปซีดี เป็นเพียงแค่เข้าถึงบนคลาวด์ ในโลกไซเบอร์ (ยีน ภู่วรรณ, 2559)

2.3.1.2 ปัจจัยที่จะขับเคลื่อนการศึกษา 4.0

สำหรับปัจจัยที่จะขับเคลื่อนการศึกษา 4.0 ประกอบด้วย 2 อย่างคือ คน และเทคโนโลยี ทั้งนี้ การเตรียมความพร้อมก้าวสู่ยุคสมัยการศึกษาแบบ Education 4.0 หรือ การศึกษาระบบ 4.0 ยุคที่การเรียนการสอนต้องสร้างนวัตกรรม โดยส่งเสริมให้อาจารย์และ นักศึกษาเป็นนักคิดนักสร้างนวัตกรรมและกระตุ้นให้คนที่เข้าเรียนวิทยาศาสตร์ มุ่งหวังที่จะเป็น เจ้าของธุรกิจนวัตกรรมด้วยตนเอง และร่วมมือกับเอกชนจัดตั้งห้องแล็บในคณะ เพื่อให้อาจารย์และ นักศึกษาทำงานร่วมกับเอกชน ร่วมมือในการพัฒนา สร้างนวัตกรรมต่างๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการ ของประเทศได้ (สุพจน์ หารหนองบัว, 2559)

นายแพทย์ธีรเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์ (2560) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ การเตรียมการศึกษาไทยเพื่อก้าวเข้าสู่ประเทศไทย 4.0 มีปัจจัยหลายอย่างที่ต้อคำนึงถึง โดยเฉพาะอย่างยิ่งยังมีคนอีกจำนวนมากที่อยู่ในระบบ 1.0 2.0 และ 3.0 ดังนั้น การจะเปลี่ยนแปลงต้องเป็นการก้าวที่ละก้าวจึงจะเกิดความยั่งยืนได้ ในส่วนของ การเตรียมการศึกษาของประเทศไทยสู่การเป็นการศึกษา 4.0 จะต้องมีการวางแผนอย่างเป็นขั้นตอน จัดหลักสูตรให้ครอบคลุมคนทุกกลุ่ม พร้อมทั้งปรับปรุงตำราให้สอดคล้องกับหลักสูตรที่เปลี่ยนแปลง ซึ่งในปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนหลักสูตรไปบ้างแล้ว แต่ไม่ได้เปลี่ยนตำราตามไปด้วย อีกทั้งยังมีครูผู้สอนเพียง 2% เท่านั้นที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรว่าเป็นอย่างไร และสิ่งที่ควรดำเนินการคือ การปรับปรุงตำราเรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตร

ดังนั้น การที่ประเทศจะเป็นประเทศไทย 4.0 ได้ ทุกอย่างต้องผ่านการวางแผนเพื่อสร้างพื้นฐานและสภาพแวดล้อมที่ดีและต้องใช้เวลาอดทนเป็นอย่างมาก เพราะกว่าจะเห็นผลต้องใช้ระยะเวลานาน เปรียบดังการปลูกต้นไม้ที่จะต้องมีการเตรียมดินให้ดี มีเมล็ดพันธุ์ที่ดี และต้องเฝ้าดูแลรดน้ำพรวนดินเพื่อให้ต้นไม้เจริญเติบโตขึ้นมาได้ ทุกอย่างต้องใช้เวลาและต้องดำเนินงานหลายส่วนไปพร้อมๆ กัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างนวัตกรรมในการขับเคลื่อนประเทศ ซึ่งต้องกลับมาดูว่าสิ่งที่ผลิตอยู่ในปัจจุบันเป็นนวัตกรรมหรือเป็นเพียงสิ่งประดิษฐ์เท่านั้น เพราะนวัตกรรมที่ถูกต้องจริงๆ ต้องสามารถขยายผลเชิงพาณิชย์ได้ และหนึ่งในการพัฒนาการศึกษาคือ การใช้สื่อการเรียนรู้อินเทอร์เน็ตเสมือน (Virtual Learning) เป็นการเรียนการสอนผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ โดยใช้ช่องทางของระบบการสื่อสารและอินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นการทำให้ครูผู้สอนสามารถสอนนักเรียนจากที่ใดในโลกก็ได้ ขณะเดียวกันนักเรียนก็สามารถเรียนหนังสือจากที่ใดในโลกก็ได้เช่นกัน

นโยบายการพัฒนาการศึกษาในพื้นที่ชนบทห่างไกลไม่ใช่เพียงแค่การ “มีเทคโนโลยี” เท่านั้น แต่เป็นนโยบาย “การใช้เทคโนโลยี” อย่างเหมาะสม เพื่อให้นักเรียนในพื้นที่ห่างไกลได้รับการเรียนการสอนด้วยคุณภาพและมีมาตรฐานเช่นเดียวกับนักเรียนในเมือง โดยจะต้องมีมุมมองที่ครอบคลุมถึงหลักสูตรและวิธีการเรียนการสอนในบริบทใหม่ การใช้เทคโนโลยีสำหรับการกระจายการศึกษาไปสู่ชนบทห่างไกล การสร้างการเชื่อมโยงระหว่างครูผู้สอนและอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งหากเราสามารถพัฒนาภาคการศึกษาให้ประชาชนในที่ชนบทห่างไกล สามารถเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพได้ก็จะเป็นต้นแบบนำไปแก่ภาคส่วนอื่นๆ อีกมากมาย และเป็นประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติได้ในทุกๆ มิติได้อย่างดีที่สุด

ผู้วิจัยได้นำแนวนโยบายประเทศไทย ด้านการศึกษา 4.0 ประกอบด้วย ลักษณะของการศึกษา 4.0 และปัจจัยที่จะขับเคลื่อนการศึกษา 4.0 มาเป็นกรอบในการวิเคราะห์การสนองตอบนโยบายประเทศไทย ด้านการศึกษา 4.0 ของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อรนุช เลิศจรรยารักษ์ (2547) ได้ศึกษาเรื่อง “สังคมข่าวสาร สื่อ และการพัฒนาการสื่อสารในอนาคต” ผลการวิจัยพบว่า การเตรียมความพร้อมเข้าสู่ยุคสังคมข่าวสารของประเทศไทย สำหรับประเทศไทยมีความเป็นไปได้ที่ประเทศไทยจะพัฒนาเข้าสู่ยุคสังคมข่าวสาร เพราะประเทศไทยได้พัฒนาระบบวิศวกรรมทางด้านข้อมูลข่าวสาร การสื่อสารผ่านดาวเทียม และการมีบริการทางด้านข้อมูลข่าวสารเพิ่มขึ้น จึงน่าจะเป็นอนาคตสำหรับประเทศไทยที่จะพัฒนาภาคเกษตรเข้าสู่คลื่นลูกที่ 3 โดยจะต้องมีการพัฒนาเทคโนโลยีด้านการสื่อสาร เพื่อต่อยอดความสามารถในการพัฒนาด้านซอฟต์แวร์ทำให้ประเทศไทยสามารถเปลี่ยนอุตสาหกรรมจากคลื่นลูกที่ 1 และ 2 เข้าสู่คลื่นลูกที่ 3 ภายในอีกประมาณ 40 ปีข้างหน้า ส่วนระยะเวลาในการพัฒนาระบบสารสนเทศพื้นฐานในอีก 5-10 ปี จุดอ่อนของประเทศไทยที่ต้องปรับปรุงเข้าสู่ยุคสังคมข้อมูลข่าวสาร คือ ประเทศไทยมีหน่วยงานวิจัยที่จะตอบสนองความรู้ด้านต่างๆ เพื่อเป็นตัวขับเคลื่อนสังคมไม่เพียงพอ กฎหมายไม่ทันสมัยต่อระบบการติดต่อสื่อสารแบบใหม่ ประชาชนบางส่วนยังไม่รับผิดชอบต่อสารที่ส่ง มีความรุนแรงผ่านเข้าไปในระบบจำนวนมาก ดังนั้น จึงควรมีการปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ พระราชบัญญัติต่างๆ ด้านข้อมูลสารสนเทศอย่างรวดเร็ว ด้านเครื่องมือและด้านข้อมูลข่าวสาร มีหน่วยงานกำกับดูแล เช่น คณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.) และคณะกรรมการจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุโทรทัศน์แห่งชาติ (กสช.)

สำหรับอนาคตในการพัฒนาการสื่อสารและธุรกิจสื่อจะมีผู้ประกอบการและผู้บริหารสื่อในยุคสังคมข้อมูลข่าวสารที่เป็นเจ้าของสื่อในลักษณะ Chain คือ เป็นเจ้าของสื่อประเภทเดียวกันทั้งในประเทศและต่างประเทศ หรือครอบครองสื่อหลายๆ สื่อภายใต้เจ้าของเดียวกัน (Cross-Ownership) ธุรกิจสื่อกำลังขยายและเชื่อมโยงให้เป็นลักษณะเครือข่าย โดยมีเทคโนโลยีการสื่อสารใหม่เข้ามามีบทบาทสำคัญ ผู้ประกอบการและผู้บริหารต้องดำเนินการโดยอาศัยมีอาชีพที่มีความชำนาญมากยิ่งขึ้นเพื่อผลิตข้อมูลข่าวสารมาบริการ โดยมุ่งประโยชน์ของประชาชนและชุมชนเป็นหลักมากกว่าปัจเจกบุคคล รายการวิทยุและโทรทัศน์จะเป็นรายการที่สะท้อนการรวมตัวของสังคมวัฒนธรรมแบบมวลรวม ซึ่งเทคโนโลยีสมัยใหม่สามารถทำให้เกิดขึ้นได้

เวทิต ทองจันทร์ (2552) ได้ศึกษาเรื่อง “นวัตกรรมการสื่อสารกับการยอมรับระบบการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (E-Auction) ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตปริมณฑล” ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มีกลยุทธ์การบริหารการสื่อสาร ดังนี้ (1) กลยุทธ์การใช้การฝึกฝนทักษะเพื่อสร้าง “วัฒนธรรม” ใหม่ในองค์กร (2) กลยุทธ์การบริหารงานด้วยการแสดงความชัดเจนในการกำหนดนโยบายของผู้บริหารระดับสูง นอกจากนี้ ปัจจัยการสื่อสารที่มีผลต่อความสำเร็จในการยอมรับระบบการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (E-Auction) ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตปริมณฑล มีดังนี้ (1) ผู้บริหารมีหลักเกณฑ์ที่สำคัญในการเลือกผู้นำในการเผยแพร่ข่าวสารและบริหารงานการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (E-Auction) คือ เป็นผู้ที่มีการประกอบอาชีพตรงจากการทำงานในระบบสารสนเทศ และในส่วนผู้เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในหน่วยงานย่อยนั้น ผู้บริหารใช้การบริหารงานตามสายงานเป็นหลัก (2) มีการจัดเตรียมข้อมูลข่าวสาร การเลือกประเด็นและสาระสำคัญที่ใช้ในการนำเสนอ และ (3) มีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกและกำหนดสื่อต่างๆ เพื่อให้เกิดการรับรู้ด้านการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์

นภาพรณ ฉัตรมณีรุ่งเจริญ (2555) ได้ศึกษาเรื่อง “การศึกษาการยอมรับการจัดการเรียนรู้แบบอีเลิร์นนิ่งของอาจารย์และนิสิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน” ผลการวิจัยพบว่า ผู้สอนยอมรับที่จะใช้อีเลิร์นนิ่งในรูปแบบของสื่อเสริม ร่วมกับการใช้การสอนหน้าชั้นเป็นหลัก เพื่อช่วยพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน เพิ่มแหล่งค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมของผู้เรียน และเป็นพัฒนาการสอนของผู้สอนให้มีความทันสมัยมากยิ่งขึ้นและเกิดประโยชน์ ซึ่งผลจากการที่ผู้สอนได้นำอีเลิร์นนิ่งมาสอนในรูปแบบของสื่อเสริมนั้น ทำให้นิสิตมีระดับการยอมรับการเรียนการสอนแบบอีเลิร์นนิ่ง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก $\bar{x}=3.85$, S.D. = 66) ส่งผลให้นิสิตรับรู้ถึงความง่าย ในการใช้อีเลิร์นนิ่ง อยู่ในระดับมาก $\bar{x}=3.83$, S.D. = 62) รับรู้ถึงประโยชน์ในการใช้อีเลิร์นนิ่ง อยู่ในระดับมาก $\bar{x}=3.87$, S.D. = 64) และส่งผลให้นิสิตมีความตั้งใจในการใช้กระบวนการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก $\bar{x}=3.86$, S.D. = 73) ซึ่งผลการเปรียบเทียบระดับการยอมรับการเรียนการสอนแบบอีเลิร์นนิ่งของนิสิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน พบว่า เพศและประสบการณ์การใช้คอมพิวเตอร์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนกลุ่มสาขาวิชาและความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับอีเลิร์นนิ่ง พบว่า ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

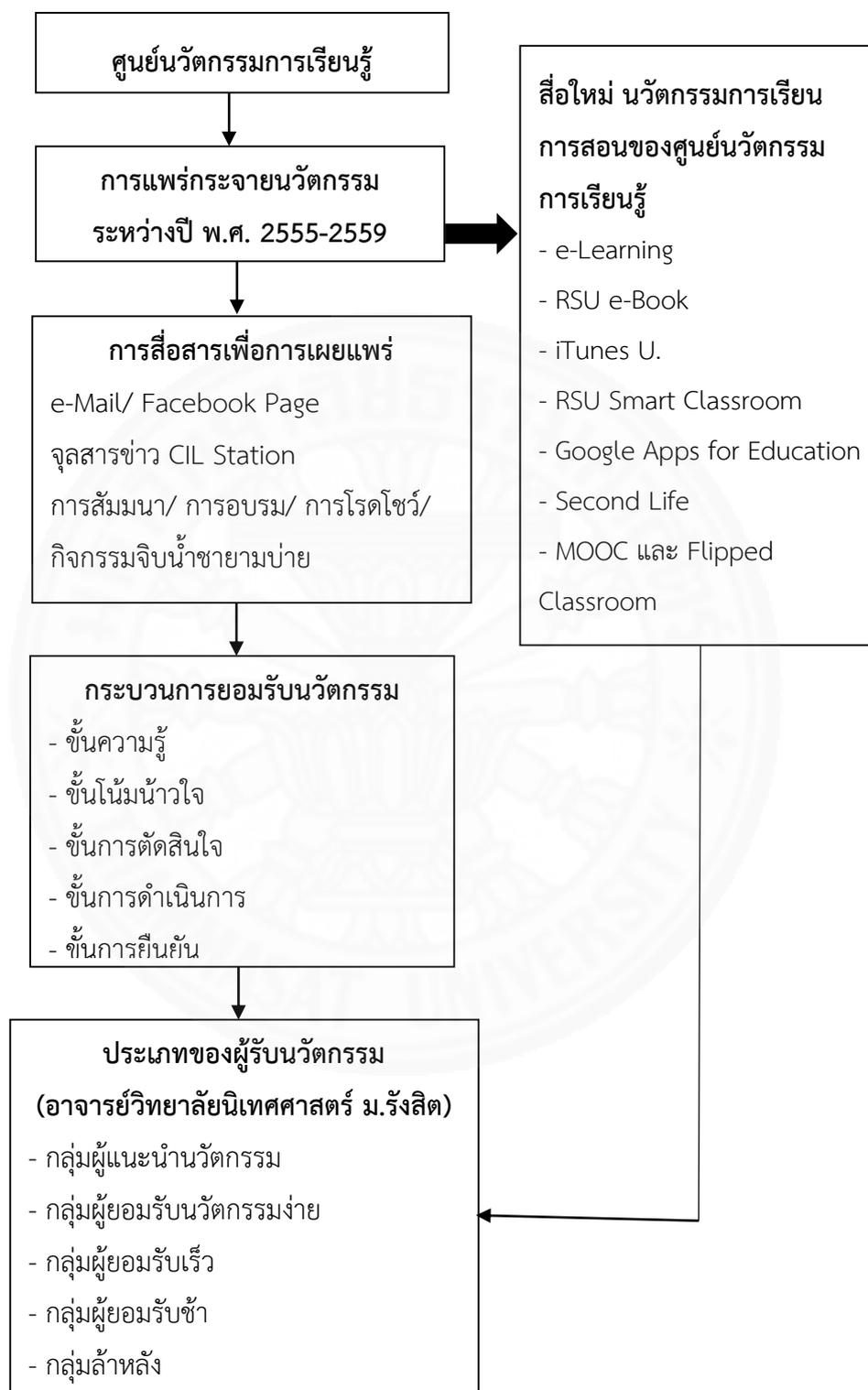
วรพิน นามไกววัล (2557) ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับนวัตกรรมหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของผู้บริโภคชาวไทย” ผลจากการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีระดับอายุอยู่ที่ 20-29 ปี ระดับการศึกษาในระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่า เป็นนักเรียน นักศึกษามีรายได้น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท ส่วนใหญ่เคยใช้งานหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มาก่อน โดยใช้งานเวลาอยู่ที่บ้าน มีระยะเวลาในการใช้งานอยู่ที่ 2-3 ชั่วโมงต่อวัน จากการวัดระดับการรับรู้

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ โดยรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก และการวัดระดับการยอมรับนวัตกรรมหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ โดยรวมอยู่ในระดับที่มากเช่นกัน ผลของการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยลักษณะประชากรศาสตร์มีผลต่อการยอมรับนวัตกรรมหนังสืออิเล็กทรอนิกส์และองค์ประกอบการรับรู้มีผลต่อการยอมรับนวัตกรรมหนังสืออิเล็กทรอนิกส์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

นิภา กิมสูงเนิน และสุวรีย์ เพชรแดง (2559) ได้ศึกษาเรื่อง “ผลการใช้สื่อการสอนอิเล็กทรอนิกส์ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักศึกษาพยาบาลมหาวิทยาลัยรังสิต” ผลจากการวิจัยพบว่า สื่อการสอนอิเล็กทรอนิกส์รายวิชา BNS 407 การพยาบาลอนามัยชุมชนมีประสิทธิภาพ 84.52/86.91 สูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) และนักศึกษามีความพึงพอใจต่อสื่อการสอนอิเล็กทรอนิกส์รายวิชา BNS 407 การพยาบาลอนามัยชุมชน ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ข้อเสนอแนะจากการวิจัยควรนำสื่อการสอนอิเล็กทรอนิกส์รายวิชา BNS 407 การพยาบาลอนามัยชุมชนมาเป็นส่วนหนึ่งของสื่อการเรียนรู้อันในรายวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชน

จากงานวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำมาใช้เป็นข้อมูลประกอบในการศึกษาวิจัยและวิเคราะห์เรื่อง “การแพร่กระจายนวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ ในการเรียนการสอนของวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต”

2.5 กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 2.2 กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเรื่อง “การแพร่กระจายนวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ ในการเรียนการสอนของวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้วิธีการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) จากผู้เผยแพร่และผู้ใช้นวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ ในการเรียนการสอนของวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต รวมทั้งเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่างๆ (Documentary) และทำการวิเคราะห์โดยมีรูปแบบการนำเสนอผลการศึกษาวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยผู้วิจัยต้องการศึกษา 2 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 การแพร่กระจายนวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ ระหว่างปี พ.ศ. 2555-2559

ส่วนที่ 2 การใช้นวัตกรรมในการเรียนการสอนของวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

3.1 แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา จากแหล่งข้อมูล 2 ประเภท คือ แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) จากการสัมภาษณ์ส่วนตัวของผู้ใช้และผู้เกี่ยวข้องกับขั้นตอนการเผยแพร่นวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ ในการเรียนการสอนของวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต และจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยการค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้อง มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

- แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารที่มีส่วนในการกำหนดนโยบายและการตัดสินใจในการเลือกนวัตกรรม และกำหนดขั้นตอนการแพร่กระจายนวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ รวมทั้งผู้ใช้นวัตกรรม ได้แก่ อาจารย์วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต โดยคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

- แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เอกสารเกี่ยวกับนวัตกรรม การอบรม และการดำเนินงานของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ และบทความที่เผยแพร่ผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตเกี่ยวกับแนวนโยบายประเทศไทย ด้านการศึกษา 4.0

3.2 การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยแบ่งเป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ผู้บริหารจำนวน 2 คน เจาะจงผู้มีอำนาจในการกำหนดนโยบายด้านเทคโนโลยีของมหาวิทยาลัยรังสิต ได้แก่ ดร.สมบุรณ์ ศุขสาทร รองอธิการบดีฝ่ายเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยรังสิต และ ดร.ชอุณหงส์ ไทยอุบลัมภ์ ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่าย RSU Cyber University

ส่วนที่ 2 ผู้บริหารศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยรังสิต จำนวน 1 คน เจาะจงผู้ที่ดูแลและมีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารงานของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ ได้แก่ นางสาวดวงรัตน์ อาบใจ รองผู้อำนวยการศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้

ส่วนที่ 3 ผู้บริหารวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต จำนวน 1 คน เจาะจงผู้ที่มีอำนาจในการกำหนดนโยบายการนำนวัตกรรมไปใช้ในการเรียนการสอนของวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต ได้แก่ นายอนุสรณ์ ศรีแก้ว คณบดีวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

ส่วนที่ 4 กลุ่มอาจารย์วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต เจาะจงผู้ใช้นวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ และมีการพัฒนาเนื้อหาในรายวิชาที่ใช้นวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ในการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลาอย่างน้อย 2 ภาคการศึกษา และได้คะแนนการประเมินการสร้างเนื้อหาบทเรียนผ่านนวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ ในวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต ระดับ 3 คะแนนขึ้นไป จากคะแนนเต็ม 4 คะแนน ซึ่งจำนวนอาจารย์ที่คัดเลือกคิดตามสัดส่วนของอาจารย์ในสาขาวิชานั้นๆ โดยคัดเลือกตัวแทนอาจารย์ของแต่ละสาขาในวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ จาก 9 สาขาวิชา จำนวน 20 คน ได้แก่

(1) สาขาวิชาการประชาสัมพันธ์ จำนวน 3 คน

- 1) ดร.พงศ์ภัทร อนุมัติราชกิจ
- 2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธีราภรณ์ กลิ่นสุคนธ์
- 3) อาจารย์คมศร สมองคุณ

(2) สาขาวิชาการโฆษณา จำนวน 3 คน

- 1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิมพ์ฉวีชญา สัจจาศิลป์
- 2) อาจารย์ชวพร ธรรมนิตยกุล
- 3) อาจารย์พรหมพงษ์ แก้วดวงเด่น

- (3) สาขาวิชาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ จำนวน 2 คน
- 1) อาจารย์วรุฒิ อ่อนน่วม
 - 2) อาจารย์สุรัตน์ ทองหรี
- (4) สาขาวิชา 멀티มีเดีย จำนวน 4 คน
- 1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์สำราญ แสงเดือนฉาย
 - 2) อาจารย์ณวัฒน์ อินทอง
 - 3) อาจารย์มัติกร บุญคง
 - 4) อาจารย์อรรธยา สุนทรายน
- (5) สาขาวิชาสื่อสารการกีฬา จำนวน 2 คน
- 1) อาจารย์ณฤณดา ไกรนรา
 - 2) อาจารย์อรรธญา พิกุลพารุ่งโรจน์
- (6) สาขาวิชาวารสารศาสตร์ดิจิทัล จำนวน 2 คน
- 1) อาจารย์ปภินันท์ สันติเมทนีดล
 - 2) อาจารย์มูทิตา รัตน์มุสิทธิ์
- (7) สาขาวิชาสื่อสารการตลาด จำนวน 2 คน
- 1) อาจารย์พิทักษ์ ชูมงคล
 - 2) อาจารย์ชัชญา สุกุณา
- (8) สาขาวิชาการภาพยนตร์และวีดิทัศน์ จำนวน 1 คน
- 1) อาจารย์วราจวิมล เดชเกตุ
- (9) สาขาวิชานิติศาสตร์ (หลักสูตรนานาชาติ) จำนวน 1 คน
- 1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงทิพย์ เจริญรุกษ์ เพื่อนโชติ

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเรื่อง “การแพร่กระจายนวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ในการเรียนการสอนของวิทยาลัยนิตศาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต” ได้แก่ แบบสอบถามในการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-Depth Interview) โดยกำหนดประเด็นที่ต้องการศึกษาไว้ล่วงหน้า อิงจากวัตถุประสงค์การศึกษา และจะมีการสนทนากับกลุ่มตัวอย่างด้วย

คำถามแยกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 คำถามสำหรับผู้บริหารที่ดูแลฝ่ายเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยรังสิต ได้แก่
 ดร.สมบูรณ์ ศุขสาตร รองอธิการบดีฝ่ายเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยรังสิต และดร.ชอุณหงศ์ ไทยอุปลัมภ์
 ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่าย RSU Cyber University

(1) แนวนโยบายในการนำนวัตกรรมมาใช้ในการเรียนการสอนของ
 มหาวิทยาลัยรังสิต ระหว่างปี พ.ศ. 2555-2559 เป็นอย่างไร

(2) ท่านได้มอบหมายนโยบายให้ทางศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้อำนาจดำเนินการ
 เกี่ยวกับการแสวงหานวัตกรรมมาใช้ในการเรียนการสอน อย่างไรบ้าง

(3) ท่านมีเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาเพื่อคัดเลือกนวัตกรรม สำหรับนำมาใช้ในการ
 การเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยรังสิต เป็นอย่างไร

(4) ท่านคิดว่านวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้อำนาจนำมาใช้ในการเรียน
 การสอนปัจจุบันมีประโยชน์และสนองตอบนโยบายประเทศไทย ด้านการศึกษา 4.0 อย่างไร

(5) ท่านได้มีการวางแผนการดำเนินการทั้งระยะสั้นและระยะยาวของฝ่าย
 เทคโนโลยี มหาวิทยาลัยรังสิต เพื่อสนองตอบด้านการศึกษา 4.0 ตามแนวนโยบายของรัฐบาลอย่างไร

ส่วนที่ 2 คำถามสำหรับผู้บริหารที่ดูแลศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้อำนาจ ได้แก่ นางสาว
 ดวงรัตน์ อาบใจ รองผู้อำนวยการศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้อำนาจ

(1) ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้อำนาจ มีเกณฑ์ในการคัดเลือกนวัตกรรมมาใช้ในการ
 การเรียนการสอนโดยพิจารณาจากอะไรบ้าง

(2) ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้อำนาจ มีการกำหนดช่องทางการสื่อสารเพื่อการ
 เผยแพร่นวัตกรรมไปยังกลุ่มเป้าหมาย ด้วยวิธีการสื่อสารในลักษณะใด ผ่านช่องทางไหน อย่างไรบ้าง

(3) การนำนวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้อำนาจ มาใช้ในการเรียนการสอน
 ของมหาวิทยาลัยรังสิต ระหว่างปี พ.ศ. 2555-2559 มีประสิทธิผลและตรงตามเป้าหมายที่วางไว้
 หรือไม่ อย่างไร

(4) นวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้อำนาจ นำมาใช้ในการเรียนการสอน
 ปัจจุบันสนองตอบนโยบายประเทศไทย ด้านการศึกษา 4.0 หรือไม่ อย่างไร

(5) แนวทางการพัฒนาและเผยแพร่นวัตกรรมในการเรียนการสอนของศูนย์
 นวัตกรรมการเรียนรู้อำนาจในอนาคต เป็นอย่างไร

ส่วนที่ 3 คำถามสำหรับผู้บริหารวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต ได้แก่
 นายอนุสรณ์ ศรีแก้ว คณบดีวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

(1) แนวนโยบายในการนำนวัตกรรมมาใช้ในการเรียนการสอนของวิทยาลัย
 นิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต เป็นอย่างไร

(2) ท่านมีเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาเพื่อคัดเลือกนวัตกรรม สำหรับนำมาใช้ในการเรียนการสอนของวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต เป็นอย่างไร

(3) ท่านได้มอบหมายนโยบายให้อาจารย์วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต พัฒนารูปแบบการเรียนการสอน โดยนำนวัตกรรมมาใช้ในการเรียนการสอน อย่างไรบ้าง

(4) ท่านคิดว่านวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ ที่นำมาใช้ในการเรียนการสอนปัจจุบันเกิดประสิทธิผลในการเรียนการสอนอย่างไร

ส่วนที่ 4 คำถามสำหรับอาจารย์วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

(1) ท่านทราบข่าวสารเกี่ยวกับนวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้จากช่องทางใดบ้าง

(2) ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ ได้ดำเนินการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับนวัตกรรมในการนำไปใช้ในการเรียนการสอน อย่างไรบ้าง

(3) ท่านใช้นวัตกรรมใดของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาที่สอน และใช้เกณฑ์อะไรพิจารณายอมรับนวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้มาใช้ในการเรียนการสอน

(4) ท่านนำนวัตกรรมไปใช้ในรายวิชาที่สอน อย่างไรบ้าง

(5) ท่านคิดว่านวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ มีความเหมาะสมและเป็นประโยชน์ในการเรียนการสอนรายวิชาที่ท่านรับผิดชอบหรือไม่ อย่างไร

(6) ท่านพบปัญหาและอุปสรรคจากการใช้นวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้หรือไม่ อย่างไร

(7) ท่านมีข้อเสนอแนะในการพัฒนานวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ที่นำมาใช้ในการเรียนการสอน อย่างไรบ้าง

3.4 การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยทำการทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) เชิงเนื้อหาของแบบสัมภาษณ์ โดยการนำแนวคำถามในแบบสัมภาษณ์ไปปรึกษากับรองศาสตราจารย์อรนุช เลิศจรยรักษ์ อาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ (Wording) และตรวจสอบแนวคำถามว่าครอบคลุมประเด็นที่ต้องการศึกษาหรือไม่ แล้วจึงปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ตามคำแนะนำที่ได้รับมา เพื่อให้แบบสัมภาษณ์มีความสมบูรณ์ครบถ้วน

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน

(1) การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) ใช้วิธีวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis)

(2) ใช้ตารางจำนวนร้อยละในการวิเคราะห์การใช้นวัตกรรมในการเรียนการสอนของวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

บทที่ 4 ผลการศึกษา

ผลการศึกษาวิจัยเรื่อง “การแพร่กระจายนวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ในการเรียนการสอนของวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต” จะเสนอผลการศึกษาโดยการประมวลผลข้อมูลที่ทำการค้นคว้าและการสัมภาษณ์ โดยแบ่งการนำเสนอผลการศึกษาออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การแพร่กระจายนวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ ระหว่างปี พ.ศ. 2555-2559

ส่วนที่ 2 การใช้นวัตกรรมในการเรียนการสอนของวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

4.1 การแพร่กระจายนวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ ระหว่างปี พ.ศ. 2555-2559

มหาวิทยาลัยรังสิต ได้เล็งเห็นความสำคัญของนวัตกรรมทางการศึกษา จึงได้จัดตั้งศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ขึ้น โดยทำหน้าที่ในการคัดกรองนวัตกรรมใหม่ๆ มาประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยรังสิต เพื่อให้เป็นไปตามแนวนโยบายที่ฝ่ายเทคโนโลยีมหาวิทยาลัยรังสิตวางไว้ คือ “เวลาไหนก็ได้ ที่ไหนก็ได้ และอุปกรณ์ไหนก็ได้ (Anywhere, Anyplace and Any device)” ตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยที่ว่า มหาวิทยาลัยสมบูรณ์แบบที่การศึกษาคือนวัตกรรม โดยนำนวัตกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยในการจัดการเรียนการสอนให้มีความน่าสนใจ เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ ผู้สอนและผู้เรียนสามารถเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ได้หลากหลาย สามารถสนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถในการบริหารจัดการด้านการศึกษา การบริการวิชาการ การวิจัย รวมทั้งการพัฒนานวัตกรรมเพื่อบูรณาการให้เข้ากับการเรียนการสอนสมัยใหม่ในยุคปัจจุบัน

ดังที่ ดร.สมบูรณ์ สุขสาตร รองอธิการบดีฝ่ายเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยรังสิต กล่าวเกี่ยวกับนโยบายการใช้นวัตกรรมในการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยรังสิต ไว้ว่า

เมื่อเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทและมีความสำคัญ มหาวิทยาลัยรังสิตซึ่งมีแนวนโยบายที่ให้ความสำคัญกับนวัตกรรมทางการศึกษา จึงได้สนองตอบนโยบายดังกล่าวโดยจัดตั้งศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ขึ้น เพื่อทำหน้าที่ในการคัดกรองนวัตกรรมใหม่ๆ มาประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอน โดยเน้น Anywhere, Anyplace, Any device รวมทั้งพัฒนาการจัดการศึกษารูปแบบการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการพัฒนา

ประเทศไทยตามแนวนโยบายประเทศไทย 4.0 ที่จะปฏิรูปทุกด้านพร้อมกัน รวมทั้งด้าน การศึกษาด้วย (สมบูรณ์ ศุขสาตร, สัมภาษณ์, 17 มกราคม 2560)

เช่นเดียวกับ ดร.ชุนหงษ์ ไทยอุปลัมภ์ ผู้ช่วยอธิการบดี RSU Cyber University ได้ กล่าวเกี่ยวกับการนำนวัตกรรมมาใช้ในการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยรังสิต มีส่วนช่วยให้ผู้สอน และผู้เรียนสามารถใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีได้สูงสุดและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมใน ยุคปัจจุบัน ซึ่งเป็นไปตามแนวนโยบายประเทศไทย 4.0 โดยเฉพาะด้านการศึกษาที่ให้ความสำคัญกับ การพัฒนาคนและเทคโนโลยีไปพร้อมกัน โดยในส่วนของ การนำนวัตกรรมมาใช้ในการเรียนการสอน ได้มอบหมายให้ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้เข้ามาช่วยดูแลในการคัดเลือกนวัตกรรมและเผยแพร่ นวัตกรรมให้เกิดการยอมรับและการนำนวัตกรรมไปใช้ในการเรียนการสอนอย่างแพร่หลาย

ในยุคที่มีเทคโนโลยีใหม่ๆ เกิดขึ้นมากมาย จึงเป็นโจทย์เบื้องต้นในการจัดตั้งศูนย์ นวัตกรรมการเรียนรู้ เพื่อทำหน้าที่คัดกรองนวัตกรรมเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการ นำมาใช้ในการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยรังสิต นอกจากนี้ ศูนย์นวัตกรรม การเรียนรู้ยังมีหน้าที่ในการเผยแพร่ นวัตกรรมไปยังอาจารย์ผู้สอนเพื่อให้เกิดการยอมรับ และนำนวัตกรรมไปใช้อย่างแพร่หลาย นวัตกรรมที่นำมาใช้เป็นเหมือนสื่อเสริมในการ เรียนรู้ ซึ่งในการเรียนการสอนนักศึกษายังคงมีความจำเป็นที่จะต้องมานั่งเรียนกับ อาจารย์ผู้สอนในห้องเรียนอยู่ เพียงแต่สื่อเสริมนี้จะเป็นตัวช่วยสำคัญในการอำนวยความสะดวกให้แก่อาจารย์ผู้สอนในการบริหารการจัดการเรียนการสอน ซึ่งแนวทางการ นำนวัตกรรมไปใช้ในการเรียนการสอน นอกจากจะเป็นไปตามแนวนโยบายของ มหาวิทยาลัยรังสิตที่ให้ความสำคัญกับนวัตกรรมแล้ว ยังสอดคล้องกับแนวทางการ พัฒนาการศึกษาของประเทศไทยด้วย โดยการที่จะขับเคลื่อนและพัฒนาไปสู่การศึกษา 4.0 ไม่ได้ขึ้นอยู่กับเทคโนโลยีเพียงอย่างเดียว แต่ต้องพัฒนาคนควบคู่กันไปด้วย อาจารย์ผู้สอนต้องมีศักยภาพและมีความรู้ด้านการใช้งานเทคโนโลยี เพราะการใช้ เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์สูงสุดต้องนำมาใช้ให้เกิดนวัตกรรมใหม่ๆ จึงเป็นเหตุผล ประกอบว่าทำไมอาจารย์ต้องรู้เทคโนโลยีเป็นพื้นฐาน (ชุนหงษ์ ไทยอุปลัมภ์, สัมภาษณ์, 13 กรกฎาคม 2560)

ที่ผ่านมามหาวิทยาลัยรังสิตได้กำหนดให้มีการวางแผนยุทธศาสตร์ด้านเทคโนโลยีของ มหาวิทยาลัยรังสิตไว้ทุก 5 ปี ในการพัฒนาและปรับปรุงระบบการจัดการเรียนการสอนด้วยเทคโนโลยี สารสนเทศ เพื่อขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัย ซึ่งภายหลังจากมีการ จัดตั้งศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ โดยมีวัตถุประสงค์หลักและขอบเขตการทำงานคือการนำเทคโนโลยี สารสนเทศรูปแบบต่างๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยรังสิต ตามแนวนโยบายที่

วางไว้ “เวลาไหนก็ได้ ที่ไหนก็ได้ และอุปกรณ์ไหนก็ได้ (Anywhere, Anyplace and Any device)” โดยศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ได้นำนวัตกรรมมาใช้ในการเรียนการสอน ได้แก่ e-Learning, RSU e-Book, iTunes U., RSU Smart Classroom, Google Apps for Education, Second Life, MOOC และ Flipped Classroom

ดร.สมบูรณ์ ศุขสาตร ได้กล่าวเกี่ยวกับแนวนโยบายการนำนวัตกรรมมาใช้ในการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยรังสิตไว้ว่า

ทุก 5 ปี มหาวิทยาลัยรังสิตจะกำหนดร่างแผนยุทธศาสตร์ด้านเทคโนโลยีของมหาวิทยาลัย ซึ่งสิ่งหนึ่งที่ต้องการเสริมสร้างคือต้องการให้อาจารย์ผู้สอนสามารถนำนวัตกรรมการเรียนรู้ใหม่ๆ มาใช้ในการเรียนการสอน โดยตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา นอกจากศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้จะมีหน้าที่ในการคัดเลือกนวัตกรรมแล้ว ยังทำหน้าที่ในการเผยแพร่นวัตกรรมไปยังอาจารย์ผู้สอนอีกด้วย ซึ่งนวัตกรรมที่ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้นำมาใช้ในการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยรังสิตมีหลากหลาย อาจารย์ผู้สอนสามารถเลือกนวัตกรรมใดก็ได้ไปใช้ในการเรียนการสอนได้ตามความเหมาะสม (สมบูรณ์ ศุขสาตร, สัมภาษณ์, 17 มกราคม 2560)

ขณะเดียวกัน ดร.ชอุณหงส์ ไทยอุบลวัฒน์ ได้กล่าวเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ ในการคัดสรรนวัตกรรมทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีเพื่อนำมาใช้ในการเรียนการสอนนั้น ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้มีการคัดเลือกและแสวงหานวัตกรรมโดยผ่านการศึกษาดูงาน การฝึกอบรม การวิจัย ฯลฯ แล้วจึงนำนวัตกรรมมาถ่วงและประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยรังสิตต่อไป

เมื่อเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทสำคัญ รูปแบบการเรียนการสอนเองก็มีการปรับเปลี่ยนและเทคโนโลยีสารสนเทศใหม่ๆ ในปัจจุบันก็มีความน่าสนใจ จึงเป็นโจทย์ว่าจะทำอย่างไรที่จะสามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยได้ สำหรับนวัตกรรมที่ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้นำมาใช้มีทั้งนวัตกรรมที่ผู้บริหารระดับสูงของมหาวิทยาลัยกำหนดให้ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ดำเนินการ และนวัตกรรมที่ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้เสนอต่อผู้บริหารในการนำมาใช้ในการเรียนการสอน (ชอุณหงส์ ไทยอุบลวัฒน์, สัมภาษณ์, 13 กรกฎาคม 2560)

ในส่วนของการดำเนินงานของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ที่ผ่านมา ระหว่างปี พ.ศ.2555-2559 ได้มีการนำนวัตกรรมเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการเรียนการสอน รวมทั้งสนับสนุนเครื่องมืออุปกรณ์ในการใช้งาน มีการแจกไอแพดให้แก่นักศึกษาใหม่เพื่อใช้ในการเรียนการสอนรายวิชาต่างๆ ผ่านระบบออนไลน์ โดยอาจารย์ผู้สอนสามารถนำนวัตกรรมไปใช้บริหารจัดการจัดการเรียนการสอนได้ตามความเหมาะสม นอกจากนี้เป็นการนำเทคโนโลยีมาใช้เป็นสื่อเสริมในการเรียนการสอนแล้ว ยังเป็นการพัฒนาให้อาจารย์ผู้สอนสามารถเรียนรู้และใช้เทคโนโลยีได้เกิดประโยชน์สูงสุดอีกด้วย

ในปีพุทธศักราชแรก พ.ศ. 2555-2559 ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ ได้วางเป้าหมายในการใช้งานนวัตกรรมในการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยรังสิตไว้ประมาณ 25% จากรายวิชาการเรียนการสอนทั้งหมด แต่ด้วยศักยภาพการรับรู้นวัตกรรมของอาจารย์ที่แตกต่างกัน จึงอาจจะต้องใช้ระยะเวลาในการให้ความรู้และการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการนำนวัตกรรมไปใช้ ซึ่งสรุปผลการใช้เทคโนโลยีการเรียนการสอนของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ในปี 2558 อยู่ที่ 14.22% โดยมีการนำนวัตกรรมมาใช้ในรายวิชาพื้นฐานเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นรายวิชาที่นักศึกษาทุกคนต้องเรียน ฉะนั้น อาจารย์ผู้สอนก็จะมีการใช้นวัตกรรมมากขึ้นตามไปด้วย และคาดว่าจะมีการใช้นวัตกรรมทั้งหมดในการเรียนการสอนเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งในปัจจุบันอาจารย์มีการใช้นวัตกรรมในการเรียนการสอนทุกกลุ่มสายวิชาในคณะต่างๆ ของมหาวิทยาลัยรังสิต และด้วยเทคโนโลยีที่มีหลากหลายในยุคศักราชใหม่ ปีพ.ศ. 2560-2564 ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ได้นำนวัตกรรมมาใช้ในการเรียนการสอนเพิ่มจากเดิมคือ ระบบบันทึกการสอนโรบอทและการจัดสอบออนไลน์ผ่านไอแพด เมื่อสอบเสร็จผู้สอบจะรู้ผลทันที สามารถช่วยลดปริมาณของอาจารย์ในการคุมสอบและลดการใช้กระดาษลงได้ (ดวงรัตน์ อาบใจ, สัมภาษณ์, 16 พฤษภาคม 2560)

มหาวิทยาลัยรังสิตเป็นสถาบันการศึกษาที่มีหลักสูตรการเรียนการสอนหลากหลาย โดยสามารถแบ่งเป็นกลุ่มสายต่างๆ ได้แก่ กลุ่มวิทยาศาสตร์-สุขภาพ กลุ่มศิลปะ-ออกแบบ กลุ่มมนุษยศาสตร์-สังคมศาสตร์ กลุ่มวิศวกรรมศาสตร์-เทคโนโลยี กลุ่มเศรษฐกิจ-ธุรกิจ และกลุ่มนานาชาติ ดังนั้น นวัตกรรมที่ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้เลือกนำมาใช้ในการเรียนการสอนจึงมีหลายรูปแบบ โดยนวัตกรรมที่นำมาใช้ในการเรียนการสอนจะคัดเลือกจากนวัตกรรมที่สามารถใช้งานได้ง่าย มีประโยชน์ครอบคลุมในการเรียนการสอนของทุกศาสตร์สาขาวิชาที่เปิดการเรียนการสอน และอาจารย์สามารถเลือกนำนวัตกรรมไปใช้ในรายวิชาที่สอนได้ตามความเหมาะสม ได้แก่ e-Learning, RSU e-Book, iTunes U., RSU Smart Classroom, Google Apps for Education, Second Life, MOOC และ Flipped Classroom

ด้วยมหาวิทยาลัยรังสิตมีหลักสูตรการเรียนการสอนที่หลากหลาย การเลือกนวัตกรรมมาใช้ในการเรียนการสอนจึงมีความจำเป็นที่จะต้องพิจารณาถึงการใช้งานที่ครอบคลุมและอำนวยความสะดวกให้แก่อาจารย์ผู้สอนในทุกกลุ่มสาย อาจารย์หนึ่งท่านสามารถบูรณาการใช้ได้หลายนวัตกรรม ซึ่งทางศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้จะคอยสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการให้ความรู้และแนะนำการใช้งานนวัตกรรมในทุกขั้นตอน (ดวงรัตน์ อาบใจ, สัมภาษณ์, 16 พฤษภาคม 2560)

สำหรับนวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ที่นำมาใช้ในการเรียนการสอน ระหว่างปี พ.ศ. 2555-2559 มีรายละเอียด ดังนี้ (จุลสารข่าวศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้, 2557-2559)

(1) e-Learning ระบบบริหารและจัดการเรียนการสอนแบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยสนับสนุนการใช้งานระบบ Rangsit LMS หรือ ระบบ e-Learning เพื่อให้อาจารย์ผู้สอนสามารถจัดการรายวิชาด้วยตนเอง โดยอำนวยความสะดวกในการจัดกลุ่มเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ การสื่อสารโต้ตอบระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้เรียน รวมทั้งการสร้างแบบทดสอบ และการประเมินผลบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งในส่วนของการอัปโหลดข้อมูลต่างๆ ในเนื้อหาวิชาสามารถรองรับไฟล์ได้หลากหลาย ทั้งไฟล์ในรูปแบบ Power Point, PDF, Word หรือไฟล์เสียง วิดีโอ หรือลิงค์ตัวอย่างจากแหล่งการเรียนรู้ในอินเทอร์เน็ตที่ต้องการเผยแพร่ให้นักศึกษาได้เข้ามาศึกษาเพิ่มเติม จากรายวิชาที่อาจารย์สร้างเนื้อหาการเรียนการสอนขึ้นมาในระบบ e-Learning

(2) RSU e-Book หนังสือ ตำราเรียน หรือเอกสารประกอบการสอนในวิชาต่างๆ ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อดึงดูดความสนใจในการเรียนให้แก่นักศึกษา โดยใช้โปรแกรมการผลิตหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่มีตั้งแต่ระดับง่าย วิธีการผลิตไม่ซับซ้อน จนถึงเป็นรูปแบบ Interactive

(3) iTunes U. การจัดการชั้นเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ด้วย iTunes U. บนระบบ iOS เปลี่ยนจากรูปแบบการสอนเดิมๆ โดยให้นักศึกษาสามารถเรียนรู้ผ่านอุปกรณ์ iPad, iPhone หรือ iPod เหมือนยกแหล่งเรียนรู้จากทั่วโลกมาไว้ในมือ เพียงแค่อาจารย์ใช้ Application iTunes U. โดยอาจารย์จะใช้ Apple ID. ที่ใช้ e-Mail ของทางมหาวิทยาลัยสมัครเท่านั้น เพื่อจะได้รับสิทธิพิเศษต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการอัปโหลดเนื้อหาขึ้นไปไว้บนคลาวด์ (Cloud) ได้อย่างไม่จำกัด โดยสามารถรองรับเนื้อหาได้หลากหลายรูปแบบ ทั้งไฟล์ VDO, 3D, Presentation, Document, PDF, รูปภาพ หรือเว็บไซต์ต่างๆ เป็นต้น อาจารย์สามารถสร้างคอร์สเรียนได้ไม่จำกัดรายวิชา และยังเปิดรับนักศึกษาเข้าเรียนได้ถึง 1,000 คน ต่อ 1 รายวิชา

(4) RSU Smart Classroom โครงการห้องเรียนอัจฉริยะ เป็นการนำนวัตกรรมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศซึ่งประกอบด้วยอุปกรณ์ในกลุ่มสมาร์ทโฟนหรือแท็บเล็ต และเรียนรู้ผ่านแอปพลิเคชันที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอน โดยการเรียนการสอนในระบบนี้ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของบทเรียน หรือแบบฝึกหัดต่างๆ เมื่อเข้ามาในห้องเรียนระบบก็จะสามารถซิงค์และดูข้อมูลระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาได้ เช่น ในระหว่างการเรียนการสอนหากอาจารย์นำเสนอเนื้อหาอะไรบนหน้าจอ ข้อมูลก็จะวิ่งไปบนเครื่องแท็บเล็ตของนักศึกษาด้วย ขณะเดียวกันหากนักศึกษามีข้อมูลการตอบกลับ (Feedback) กับอาจารย์ ข้อมูลนั้นก็จะถูกดึงไปบนจอเช่นกัน ทำให้บรรยากาศในการเรียนการสอนมีความสนุกสนานและสามารถประหยัดทรัพยากรกระดาษได้จำนวนมาก เนื่องจากในชั้นเรียนจะไม่มีการใช้กระดาษ

(5) Google Apps for Education การนำเครื่องมือของ Google มาประยุกต์ใช้งานภายใต้ Domain Account ที่เป็น @rsu.ac.th เพื่อช่วยประหยัดเวลาในการติดต่อกันและลดปริมาณการใช้กระดาษ อาจารย์สามารถนำแอปพลิเคชันต่างๆ เช่น Google Drive, Google Sites และ Google Classroom มาช่วยบริหารจัดการภายในชั้นเรียนได้ เช่น การสั่งงาน การทำแบบทดสอบออนไลน์ รวมถึงการสร้างไซต์รายวิชา นักศึกษาสามารถทำงานส่งอาจารย์ได้ทันทีผ่านอีเมลและทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(6) Second Life โลกเสมือนสามมิติ โดยเป็นความร่วมมือระหว่างศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ร่วมกับสำนักงานวิเทศสัมพันธ์ ในการจัดตั้งมหาวิทยาลัยรังสิตในโลกเสมือนสามมิติ (RSU Virtual Campus) ซึ่งเป็นชุมชนการศึกษาแห่งแรกที่นักศึกษาสามารถเข้ามาแสวงหาความรู้ พบปะสื่อสาร แสวงกิจกรรมต่างๆ ได้ตามความต้องการ โดยมีวัตถุประสงค์หลักคือ ฝึกทักษะด้านภาษาต่างประเทศและส่งเสริมความเป็นนานาชาติผ่านกิจกรรมต่างๆ คือ Second Life Ambassador ตัวแทนนักศึกษาจากคณะ/ วิทยาลัย/ สถาบันมาสร้างชุมชนผู้ใช้งานโลกเสมือน Second Life มีรูปแบบกิจกรรมโดยนักศึกษาเพื่อนักศึกษา ซึ่งได้มีการนำไปประยุกต์ใช้ในหลายรายวิชา ทั้งการฝึกทักษะด้านภาษา ด้านสถาปัตยกรรม และด้านสรีระวิทยา เป็นต้น

(7) MOOC และ Flipped Classroom นวัตกรรมทางการศึกษาในอีกรูปแบบที่ตอบสนองการแสวงหาความรู้จากทุกช่องทาง โดยมีทั้งผู้ผลิตและผู้ใช้นี้เนื้อหาจากทั่วทุกมุมโลก นั่นคือ MOOC: Massive Open Online Courses เป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ผ่านอินเทอร์เน็ต มีบทเรียนฟรีจำนวนมากจากมหาวิทยาลัยและสถาบันชั้นนำของโลกที่ให้ผู้เรียนจากทุกที่ทั่วโลกเข้ามาเรียนแบบออนไลน์ได้ฟรี และอาจารย์สามารถนำมาใช้งานในการเรียนการสอนได้ฟรี หากบทเรียนมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาที่ทางมหาวิทยาลัยจัดการเรียนการสอนอยู่ ส่วน Flipped Classroom เป็นการเปลี่ยนรูปแบบการสอนจากเดิมในชั้นเรียนให้เป็นการที่ผู้เรียนสามารถ

เรียนมาก่อนจากที่บ้านได้ มีการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีที่อาจารย์ผู้สอนจัดหาไว้ให้ และในชั้นเรียนเน้นการทำกิจกรรมเพิ่มขึ้น สำหรับรูปแบบการใช้ Flipped Classroom ได้มีการปรับให้เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนของแต่ละรายวิชา จัดรูปแบบให้มีแหล่งข้อมูลของรายวิชานั้นๆ ให้นักศึกษาได้ใช้ในการเรียนการสอนโดยนำเนื้อหาบทเรียนในรูปแบบต่างๆ และกิจกรรมการสอนขึ้นเว็บไซต์ก่อนการเรียน นอกจากนี้ ยังสามารถเช็คชื่อออนไลน์ ทำแบบทดสอบออนไลน์ที่ส่งผลคะแนนและเฉลยไปยังอีเมลนักศึกษาได้ทันที สำหรับนักศึกษาที่ไม่ได้มาเรียนก็สามารถเปิดบททวนย้อนหลังได้ตลอดเวลา

เมื่อมีการกำหนดนวัตกรรมที่นำมาใช้ในการเรียนการสอนทั้ง 7 รูปแบบแล้ว ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้จะทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์เผยแพร่นวัตกรรมให้อาจารย์ผู้สอนนำไปใช้ในการเรียนการสอนได้อย่างแพร่หลาย โดยผ่านช่องทางการประชาสัมพันธ์ต่างๆ รวมทั้งการจัดสัมมนา การโรดโชว์ การฝึกอบรมสาธิตการใช้นวัตกรรมให้แก่อาจารย์ผู้สอนเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการนำนวัตกรรมไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพ

สิ่งที่ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้จะต้องดำเนินการต่อภายหลังจากที่มีการกำหนดนวัตกรรมเพื่อนำมาใช้ในการเรียนการสอนคือ ทำหน้าที่ในการกระตุ้นการนำนวัตกรรมไปใช้ โดยประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับนวัตกรรมผ่านช่องทางและกิจกรรมต่างๆ และที่ขาดไม่ได้คือเรื่องของการฝึกอบรม เนื่องจากอาจารย์ในมหาวิทยาลัยรังสิต อยู่คนละ Generation ซึ่งมีทั้งกลุ่ม Gen X และกลุ่ม Baby Boomer อาจจะมีการรับรู้นวัตกรรมที่ต่างกัน จึงเป็นหน้าที่ที่ทางศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้จะคอยให้คำแนะนำและจัดอบรมการใช้นวัตกรรมเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในการนำนวัตกรรมไปใช้ในการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ มีการจัดกิจกรรมต่างๆ เพิ่มเติมเพื่อประชาสัมพันธ์นวัตกรรม มีการจัดสัมมนาโดยเชิญวิทยากรที่มีชื่อเสียงทางด้านเทคโนโลยีทั้งในระดับโลกและระดับประเทศมาให้ความรู้เพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้อาจารย์ผู้สอนได้นำนวัตกรรมทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนในรายวิชา การโรดโชว์ที่คณะเพื่อแนะนำนวัตกรรมและทำความรู้จัก และสร้างความเข้าใจในการดำเนินงานของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ รวมทั้งจัดการฝึกอบรมการใช้นวัตกรรมๆ และดูแลให้คำแนะนำในทุกขั้นตอนของการนำนวัตกรรมไปใช้เพื่อให้เกิดการใช้นวัตกรรมอย่างแพร่หลาย (ชุนหงษ์ ไทยอุบลัมภ์, สัมภาษณ์, 13 กรกฎาคม 2560)

การดำเนินงานของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ ผศ.ดร.วัลย์ภรณ์ นาคพันธ์ ผู้อำนวยการศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยรังสิต ได้กล่าวไว้ว่า ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้จะมีการผลักดันให้เกิดนวัตกรรมรูปแบบต่างๆ ซึ่งทางศูนย์นวัตกรรมเรียนรู้จะเป็นศูนย์กลางในการรวบรวมข้อมูลและคัดสรรนวัตกรรมทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีผ่านการไปดูงานของมหาวิทยาลัยอื่นๆ การฝึกอบรม การวิจัย ฯลฯ แล้วนำข้อมูลเหล่านั้นมาถ่วงน้ำหนักและพัฒนาต่อยอดไปสู่การนำนวัตกรรมเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยรังสิตให้เกิดประสิทธิผลมากที่สุด (ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้, 2555)

นอกจากนี้ ศูนย์นวัตกรรมเรียนรู้ได้เปิดโอกาสให้บุคลากรของมหาวิทยาลัยรังสิต มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และรับฟังความต้องการของแต่ละคณะหรือหน่วยงานอยากให้มีการสนับสนุนการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศเรื่องใดบ้าง ซึ่งการทำงานจะเน้นลักษณะ Project-based มีการตั้งคณะทำงานในลักษณะของทีมรวมการเฉพาะกิจ (Special Task Force) เพื่อขับเคลื่อนโครงการต่างๆ ให้ผู้บริหาร คณาจารย์ บุคลากร และนักศึกษามีส่วนร่วมให้มากที่สุด เพื่อเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย และมีความเหมาะสมกับการเรียนรู้ของนักศึกษาในยุคปัจจุบัน โดยการให้บริการของศูนย์นวัตกรรมเรียนรู้เน้นการนำหลักการของ e-University มาใช้ ซึ่งการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัยรังสิตจะช่วยลดเวลาและระยะทางของผู้ใช้งาน สามารถดำเนินกิจกรรมร่วมกันในเรื่องต่างๆ บนเครือข่ายได้มากมาย ระบบคอมพิวเตอร์จะทำให้สามารถประมวลผลข้อมูลได้รวดเร็ว เก็บข้อมูลได้จำนวนมาก สืบค้นหาข้อมูลได้สะดวก แลกเปลี่ยนข่าวสารกันได้อย่างทันทีทันใดในระบบออนไลน์ ทำให้ระบบการทำงานต่างๆ ขยายตัวและให้บริการได้อย่างกว้างขวางครอบคลุมทุกพื้นที่ (ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้, 2555)

สำหรับขั้นตอนการดำเนินการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารนวัตกรรม ศูนย์นวัตกรรมเรียนรู้ได้มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข่าวสารไปยังอาจารย์มหาวิทยาลัยรังสิต โดยการประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่างๆ เช่น อีเมล (e-Mail) เพจเฟซบุ๊กของศูนย์นวัตกรรมเรียนรู้ (Page Facebook) จุลสารข่าวศูนย์นวัตกรรมเรียนรู้ (CIL Station) ซึ่งเป็นช่องทางการสื่อสารที่สะดวก รวดเร็ว และเข้าถึงอาจารย์ผู้สอนได้จำนวนมากในเวลาเดียวกัน

ดวงรัตน์ อาบใจ รองผู้อำนวยการศูนย์นวัตกรรมเรียนรู้ ได้กล่าวเกี่ยวกับช่องทางประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารนวัตกรรมไว้ว่า

ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ได้ดำเนินการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับนวัตกรรมที่ใช้ในการเรียนการสอนผ่านทางอีเมล เพจเฟซบุ๊ก จุลสารข่าวศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ (CIL Station) ในรูปแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งมีการเผยแพร่ในแต่ละสัปดาห์ เพื่อให้ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับนวัตกรรม การดำเนินงานของศูนย์ฯ การแจ้งข่าวสารกิจกรรมต่างๆ และตารางอบรมการใช้งานนวัตกรรม เพื่อให้อาจารย์ผู้สอนได้ทราบข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการเลือกนำนวัตกรรมไปใช้ โดยการส่งข้อมูลข่าวสารผ่านช่องทางประชาสัมพันธ์ดังกล่าว ทำให้เข้าถึงผู้รับสารจำนวนมากในเวลาเดียวกันได้ง่าย และรวดเร็ว (ดวงรัตน์ อาบใจ, สัมภาษณ์, 16 พฤษภาคม 2560)

ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ยังมีการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อสื่อสารการใช้นวัตกรรมในการเรียนการสอน เช่น การจัดสัมมนาโดยเชิญวิทยากรระดับชั้นนำระดับประเทศและต่างประเทศมาบรรยายเพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้อาจารย์ผู้สอนได้นำนวัตกรรมทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน และยังมีเวิร์กช็อปไปยังคณะต่างๆ เพื่อเป็นการแนะนำเจ้าหน้าที่ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ นำเสนอโครงการที่ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ดำเนินงานอยู่ โดยมีการแนะนำนวัตกรรมเพื่อให้อาจารย์ผู้สอนนำไปปรับใช้ในรายวิชาได้อย่างเหมาะสม

หลังจากที่อาจารย์ทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับนวัตกรรม ประโยชน์ในการนำนวัตกรรมไปใช้ในรายวิชาที่สอนแล้ว ทางศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ได้กระตุ้นความสนใจและใฝ่ใฝ่ใจให้อาจารย์ผู้สอนโดยมีการจัดสัมมนาโดยเชิญวิทยากรระดับชั้นนำทั้งในประเทศและต่างประเทศมาบรรยาย ซึ่งมีการจัดอย่างต่อเนื่องในทุกปีเพื่อสร้างแรงบันดาลใจในการนำนวัตกรรมมาใช้ในการเรียนการสอน และมีการเวิร์กช็อปไปยังคณะต่างๆ เพื่อแนะนำนวัตกรรมและให้คำปรึกษาในการนำนวัตกรรมไปใช้ในรายวิชาอย่างเหมาะสม อาจารย์ผู้สอนสามารถนำแผนการสอน (Course Syllabus) มาปรึกษาว่าในรายวิชาที่สอนสามารถนำนวัตกรรมใดไปใช้งานได้บ้าง เพื่อให้การใช้นวัตกรรมเกิดประสิทธิผลมากที่สุด (ดวงรัตน์ อาบใจ, สัมภาษณ์, 16 พฤษภาคม 2560)

เมื่ออาจารย์มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนวัตกรรมแล้ว และมีความต้องการในการนำนวัตกรรมไปใช้ในการเรียนการสอน ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ได้มีการฝึกอบรม (Training) การใช้นวัตกรรมให้แก่อาจารย์ผู้สอน โดยในแต่ละเดือนจะมีการฝึกอบรมการใช้นวัตกรรมต่างๆ รวมทั้งอบรมการใช้งานโปรแกรม หรือแอปพลิเคชันที่สามารถนำมาใช้ควบคู่กับนวัตกรรมในการเรียนการสอน ซึ่งอาจารย์สามารถลงทะเบียนเข้าร่วมการฝึกอบรมได้ตามหัวข้อที่สนใจ

หากอาจารย์ผู้สอนมีความสนใจในนวัตกรรม ทางศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ได้จัดการฝึกอบรม เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการนำนวัตกรรมไปใช้ โดยสาธิตและให้ความรู้การใช้งานผ่านการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติ ซึ่งจะมีเจ้าหน้าที่ของศูนย์ฯ เป็นผู้ให้ความรู้ในการฝึกอบรม โดยในแต่ละเดือนจะมีการจัดการฝึกอบรมการใช้นวัตกรรมในหัวข้อต่างๆ เช่น การฝึกอบรมการใช้ระบบ e-Learning การทำบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ การใช้ Google Drive Google Classroom การบริหารจัดการห้องเรียนออนไลน์ หรือฝึกอบรมใช้งานโปรแกรมต่างๆ ซึ่งเป็นโปรแกรมพื้นฐานที่อาจารย์ผู้สอนใช้ในการเรียนการสอน การใช้โปรแกรมสำหรับตกแต่งภาพเบื้องต้น Photoshop ILLUSTRATOR เป็นต้น เพื่อให้ความรู้และเชิญชวนให้เข้ามารู้จักกับบุคลากรของศูนย์ฯ และได้ต่อยอดด้วยการฝึกอบรมที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมต่อไป (ดวงรัตน์ อาบใจ, สัมภาษณ์, 16 พฤษภาคม 2560)

ภายหลังจากที่อาจารย์ผู้สอนนำนวัตกรรมไปใช้ในการเรียนการสอน ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ยังมีการจัดกิจกรรมจับน้ำชายามบ่าย เพื่อให้อาจารย์ผู้สอนที่นำนวัตกรรมไปใช้ในรายวิชา ได้มาร่วมพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์การใช้นวัตกรรม และแนวความคิดในการจัดการเรียนการสอนด้วยเทคโนโลยี

กิจกรรมจับน้ำชายามบ่ายเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นทุกภาคการศึกษา เพื่อเชิญให้อาจารย์ผู้สอนแต่ละคณะมาแลกเปลี่ยนความรู้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์การใช้นวัตกรรมในการเรียนการสอนระหว่างกัน อาจารย์ท่านไหนที่ยังไม่ได้ใช้ เมื่อได้ฟังก็อาจจะเกิดความสนใจและตัดสินใจนำนวัตกรรมไปใช้ ส่วนคนที่ใช้นวัตกรรมอยู่แล้วก็อาจจะพัฒนาและนำนวัตกรรมอื่นไปใช้เพิ่มเติม ซึ่งศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ยังมีการให้คำปรึกษาในกรณีที่อาจารย์นำนวัตกรรมไปใช้งานแล้วเกิดปัญหาอีกด้วย โดยจะคอยอำนวยความสะดวกและให้ความช่วยเหลือในทุกขั้นตอนของการนำนวัตกรรมไปใช้ในการเรียนการสอน (ดวงรัตน์ อาบใจ สัมภาษณ์, 16 พฤษภาคม 2560)

สำหรับการดำเนินงานของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ในแผนยุทธศาสตร์ใหม่ ระหว่างปี 2560-2564 ได้มีการควรวรรณศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ และ RSU Cyber U เข้าด้วยกันเป็น ศูนย์ RSU Cyber University โดยยังคงทำหน้าที่ในการคัดสรรนวัตกรรมในการเรียนการสอน แต่จะมีบทบาทเพิ่มเติมในส่วนของการนำบทเรียนเข้ามาอยู่ลักษณะออนไลน์เทรนนิ่งเพิ่มขึ้น

ดร. ชุณหพงศ์ ไทยอุบลวัฒน์ ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่าย RSU Cyber University ได้กล่าว เกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์นวัตกรรมการศึกษา ระหว่างปี พ.ศ. 2560-2564 ไว้ว่า

เพื่อให้การดำเนินงานของศูนย์นวัตกรรมการศึกษา มีศักยภาพมากขึ้น ปัจจุบันได้มีการ ควบรวมศูนย์นวัตกรรมการศึกษา และ RSU Cyber U เข้าด้วยกัน เป็นศูนย์ RSU Cyber University โดยทำหน้าที่ในการคัดสรรนวัตกรรมในการเรียนการสอน แต่จะมี บทบาทเพิ่มเติมในส่วนของการนำบทเรียนเข้ามาอยู่ลักษณะออนไลน์เทรนนิ่งมากขึ้น เนื่องจากเดิม RSU Cyber U มีการเรียนการสอนซึ่งเป็นหลักสูตรปริญญาตรีและ ปริญญาโทอยู่แล้ว เมื่อมีการควบรวมศูนย์จึงมีจุดดำเนินงานร่วมกันคือ เรื่องของ e-Learning โดยภาระหน้าที่ใหม่จะมีการฝึกอบรม (Training) โดยจัดทำผ่านระบบ ออนไลน์ในลักษณะออนไลน์เทรนนิ่งเพิ่มขึ้น อาจารย์ผู้สอนสามารถเรียนรู้การฝึกอบรม ออนไลน์ได้ผ่านระบบ e-Learning หรืออาจจะเป็นในลักษณะการ Live สดการ ฝึกอบรมในหัวข้อต่างๆ เพื่อเป็นการเพิ่มช่องทางการเผยแพร่นวัตกรรมให้อาจารย์ มหาวิทยาลัยรังสิตได้เข้าถึงนวัตกรรมง่ายขึ้น รวมทั้งบุคคลภายนอกก็สามารถเข้ามาใช้ บริการได้ เป็นการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดด้วยการทำให้เป็นระบบมากขึ้น (ชุณหพงศ์ ไทยอุบลวัฒน์, สัมภาษณ์, 16 พฤษภาคม 2560)

ขณะเดียวกัน รองผู้อำนวยการศูนย์นวัตกรรมการศึกษา ได้กล่าวเพิ่มเติมเกี่ยวกับ นวัตกรรมในการเรียนการสอนที่นำมาใช้เพิ่มจากเดิม คือ ระบบบันทึกการสอนโรบอทและการจัดสอบ ออนไลน์ผ่านไอแพด

การดำเนินงานของศูนย์นวัตกรรมการศึกษา ในปี พ.ศ. 2560-2564 ได้นำนวัตกรรมมา ใช้ในการเรียนการสอนเพิ่มจากเดิม คือ ระบบบันทึกการสอนโรบอท อาจารย์ผู้สอน สามารถบันทึกการสอนแบบใช้อุปกรณ์ Swivl Robot เสมือนตากล้อง อาจารย์สามารถ เป็นผู้ควบคุมเอง หรือจะใช้คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ตบันทึกขณะสอนสด หรือบันทึกเตรียม ไว้ก่อนแล้วนำไปอัปโหลดให้นักศึกษาดูภายหลังก็ได้ นอกจากนี้ มีการใช้นวัตกรรม การสอบออนไลน์ผ่านไอแพด โดยอาจารย์สามารถบริหารจัดการสร้างแบบทดสอบออนไลน์ และดำเนินการสอบผ่านไอแพดได้ด้วยตนเอง เมื่อสอบเสร็จผู้สอบจะรู้ผลทันที สามารถ ช่วยลดปริมาณของอาจารย์ในการคุมสอบและลดการใช้กระดาษลงได้ ซึ่งปัจจุบันการ เรียนการสอนแบบออนไลน์ได้รับความนิยมและสอดคล้องกับวิถีการเรียนรู้ของคนรุ่น ใหม่ที่หันมาใช้สื่อการเรียนรู้แบบออนไลน์เพื่อพัฒนาตนเองให้มีความรู้และทักษะเพิ่ม มากขึ้น ขณะเดียวกัน ศูนย์นวัตกรรมการศึกษาจะมีการผลักดันให้เกิดการใช้นวัตกรรม

ในการเรียนการสอนอย่างเต็มรูปแบบและแพร่หลายมากขึ้นอีกด้วย (ดวงรัตน์ อาบใจ, สัมภาษณ์, 16 พฤษภาคม 2560)

4.2 การใช้นวัตกรรมในการเรียนการสอนของวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

4.2.1 การรับรู้ข้อมูลข่าวสารของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้

ก่อนที่อาจารย์วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต จำนวน 20 คน จะมีการใช้นวัตกรรมในการเรียนการสอนแต่ละรายวิชา อาจารย์วิทยาลัยนิเทศศาสตร์จะเริ่มต้นด้วยการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ซึ่งเป็นขั้นตอนแรกของการใช้นวัตกรรมผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ ประกอบด้วย อีเมล (e-Mail) เพจเฟซบุ๊กของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ (Facebook Page) และจุดสารข่าวศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ (CIL Station) การจัดสัมมนา การฝึกอบรม (Training) การโรดโชว์ และกิจกรรมจับน้ำชายามบ่าย แสดงให้เห็นในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1

แสดงจำนวนร้อยละของสื่อประชาสัมพันธ์ของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ ที่อาจารย์วิทยาลัย
นิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต รับรู้ข้อมูลข่าวสาร

ประเภทของสื่อประชาสัมพันธ์	จำนวน	ร้อยละ
1. e-Mail	20	31
2. Facebook Page	17	27
3. จุลสารข่าวศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ (CIL Station)	11	17
4. การฝึกอบรม (Training)	10	12
5. การสัมมนา	4	6.5
6. การโรดโชว์	0	0
7. กิจกรรมจับน้ำชายามบ่าย	4	6.5
จำนวน (n)	66	100

จำนวนคำตอบ n = 66 คำตอบ

จำนวนผู้ตอบ N = 20 คน

จากตารางที่ 4.1 พบว่า อาจารย์วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต รับรู้ข้อมูล
ข่าวสารจากสื่อประชาสัมพันธ์ของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ทั้ง 7 ประเภท จำนวนทั้งสิ้น 66 คำตอบ
อาจารย์วิทยาลัยนิเทศศาสตร์รับรู้ข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อประชาสัมพันธ์ประเภท อีเมล (e-Mail)
จำนวน 20 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 31 รองลงมา ได้แก่ เพจเฟซบุ๊กของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้
(Facebook Page) จำนวน 17 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 27 ลำดับสามและลำดับสี่ ได้แก่ จุลสารข่าว
ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ (CIL Station) และการฝึกอบรม (Training) มีการรับรู้ใกล้เคียงกัน คือ
จำนวน 11 และ 10 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 17 และร้อยละ 12 ตามลำดับ การสัมมนาและกิจกรรม
จับน้ำชายามบ่าย มีจำนวนคำตอบเท่ากันคือประเภทละ 4 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 6.5 และไม่มีการ
รับรู้ผ่านสื่อประเภทการโรดโชว์

แสดงให้เห็นว่าอาจารย์วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต รับรู้ข้อมูลข่าวสารของ ศูนย์นวัตกรรมการศึกษา ผ่านทางอีเมล (e-Mail) และเพจเฟซบุ๊กของศูนย์นวัตกรรมการศึกษา (Facebook Page) มีจำนวนมากกว่าสื่อประเภทอื่นๆ เนื่องจากเป็นช่องทางการสื่อสารที่สามารถรับรู้ ข้อมูลข่าวสารได้ง่าย สะดวก และรวดเร็ว

ทราบข่าวสารเกี่ยวกับนวัตกรรมและการจัดอบรมต่างๆ ของศูนย์นวัตกรรมการศึกษา ผ่านทางอีเมล โดยจะส่งถึงอาจารย์ผู้สอนทุกคนที่ใช้อีเมลภายใต้ Domain Account ที่เป็น @rsu.ac.th ของมหาวิทยาลัยรังสิต และติดตามข่าวสารความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรม ผ่านทางเพจเฟซบุ๊กของศูนย์นวัตกรรมการศึกษา ซึ่งช่องทางดังกล่าวทำให้รับข่าวสาร ได้สะดวกและรวดเร็ว (อรรถยา สุนทรายน, สัมภาษณ์, 9 ธันวาคม 2559)

ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับนวัตกรรมที่สามารถนำมาใช้ในการเรียนการสอนของศูนย์ นวัตกรรมการศึกษาผ่านทางอีเมลและเพจเฟซบุ๊ก เพราะช่องทางดังกล่าวทำให้เรารับรู้ ข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว และที่ผ่านมารับรู้ข้อมูลข่าวสารนวัตกรรม ประโยชน์ในการนำ นวัตกรรมไปใช้ และตารางการจัดอบรมอย่างต่อเนื่องผ่านช่องทางประชาสัมพันธ์ ดังกล่าว ซึ่งมีความน่าสนใจและเป็นประโยชน์แก่อาจารย์ในฐานะผู้ใช้งานนวัตกรรม (คมศร สมองคุณ, สัมภาษณ์, 16 มกราคม 2560)

นอกจากนี้ อาจารย์ผู้สอนได้แสดงความเห็นเพิ่มเติมว่าติดตามข้อมูลข่าวสาร ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับนวัตกรรมผ่านทางจุลสารข่าวศูนย์นวัตกรรมการศึกษา (CIL Station) ซึ่ง นำเสนอในรูปแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยส่งไปยังอาจารย์ผู้สอนผ่านอีเมล (e-Mail) และเพจเฟซบุ๊ก ของศูนย์นวัตกรรมการศึกษา (Facebook Page)

ติดตามข่าวสารเกี่ยวกับนวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการศึกษาผ่านทางอีเมลและเพจ เฟซบุ๊ก และจุลสารข่าวศูนย์นวัตกรรมการศึกษา CIL Station ในรูปแบบวารสาร ออนไลน์ผ่านทางอีเมลและเพจเฟซบุ๊ก โดยมีเนื้อหาข่าวสารเกี่ยวกับนวัตกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ในการนำมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน ได้อัปเดตเทรนด์เทคโนโลยีใหม่ๆ และข่าวสารกิจกรรมการดำเนินงานของศูนย์ นวัตกรรมการศึกษา เช่น การสัมมนา การฝึกอบรม การใช้นวัตกรรมในการเรียน การสอน เป็นต้น ซึ่งข้อมูลเหล่านี้เป็นประโยชน์แก่อาจารย์ผู้สอนในการนำไป ประยุกต์ใช้ในรายวิชาที่สอน เช่น ข่าวสารเกี่ยวกับการเข้าระบบใช้งาน e-Learning การจัดทำเนื้อหาในการเรียนการสอนในรูปแบบต่างๆ เช่น PowerPoint, e-Book, คลิปวิดีโอ หรือลิงค์ตัวอย่างสื่อการเรียนการสอนภายนอก เพื่ออัปเดตเนื้อหาใน รายวิชาที่จัดทำ e-Learning รวมทั้งการใช้นวัตกรรมหรือสื่อการเรียนการสอนอีก

มากมายที่เป็นประโยชน์ และอาจารย์สามารถศึกษาได้ด้วยตนเองและสามารถนำมาใช้ในรายวิชาที่สอนได้ (สุรัตน์ ทองหรี, สัมภาษณ์, 16 มกราคม 2560)

จุดสารถ่าวออนไลน์ CIL Station เป็นอีกสื่อประชาสัมพันธ์ที่ทำให้ทราบข่าวสารนวัตกรรมการเรียนการสอนที่ใช้งานอยู่ เช่น e-Learning และนวัตกรรมการรูปแบบอื่นๆ ที่เป็นประโยชน์ในการเรียนการสอน และยังได้อัพเดทเทรนด์นวัตกรรมต่างๆ ไปพร้อมกับเทคโนโลยีในปัจจุบัน ข่าวสารการใช้นวัตกรรมที่อาจารย์คณะอื่นๆ นำนวัตกรรมการไปใช้และเกิดประสิทธิผลในการเรียนการสอน ซึ่งตรงนี้สามารถนำมาเป็นข้อมูลตัวอย่างเพื่อปรับใช้ในรายวิชาที่สอนได้ (อรธญา พิกุลพารุ่งโรจน์, สัมภาษณ์, 12 มกราคม 2560)

ในส่วนของการสัมมนาที่ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้จัดขึ้น โดยเชิญวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีที่สำคัญในการเรียนการสอน อาจารย์ที่มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว ได้แสดงความคิดเห็นว่า การจัดสัมมนาทำให้ผู้เข้าฟังได้รับความรู้ใหม่ๆ เกี่ยวกับเทคโนโลยีและได้เห็นถึงประโยชน์ในการนำนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน รวมทั้งเป็นข้อเสนอแนะที่ดีในการนำมาประยุกต์ใช้ในรายวิชาที่สอน

มีโอกาสดได้เข้าร่วมงานสัมมนาที่ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้จัดขึ้น โดยได้เข้าร่วมงานสัมมนา RSU SMART EDUCATION 2015 และ RSU SMART EDUCATION 2016 ซึ่งจัดขึ้นเป็นประจำทุกปี โดยเชิญวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอนทั้งในประเทศและต่างประเทศมาบรรยายให้ความรู้ เป็นการเปิดโลกทัศน์ให้อาจารย์ผู้สอนได้เรียนรู้อะไรใหม่ๆ ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนรูปแบบใหม่ได้ (พรหมพงษ์ แก้วดวงเด่น, สัมภาษณ์, 21 ธันวาคม 2559)

ได้เข้าร่วมการสัมมนาในงาน RSU Smart Education 2016 ที่ผ่านมา โดยทางศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้เชิญผู้เชี่ยวชาญด้านการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอนการออกแบบการสอนสำหรับการเรียนรู้ผ่านอุปกรณ์มือถือ อีเลิร์นนิ่ง และสื่อมัลติมีเดีย โดยเป็นหัวหน้าภาควิชา Technology Studies Faculty of Education จากมหาวิทยาลัยของฮ่องกง Dr. Daniel Churchill และในช่วงปี 2015 ได้เชิญ รศ. ยืน ภู่วรวรรณ และ Dr. Ruben Puentedura ที่ปรึกษาด้านการใช้เทคโนโลยีในการเรียนของประเทศสวีเดน ซึ่งการสัมมนาทำให้อาจารย์ผู้สอนได้เห็นถึงความก้าวหน้าและความสำคัญของเทคโนโลยี ซึ่งบางอย่างนำมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนได้ นับว่าเป็นอีกกิจกรรมที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์อย่างมาก (ชัชญา สุกุณา, สัมภาษณ์, 12 มกราคม 2560)

การฝึกอบรม (Training) เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการนำนวัตกรรมไปใช้ในการเรียนการสอน อาจารย์ที่เข้าร่วมการฝึกอบรม ระบุว่า การเข้าร่วมฝึกอบรมทำให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนวัตกรรมและการนำนวัตกรรมไปใช้ได้อย่างเหมาะสม โดยในการตัดสินใจเข้าร่วมอบรมจะพิจารณาจากหัวข้อการอบรมที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์ในการนำมาประยุกต์ใช้ในรายวิชาที่สอน

หลังจากทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับนวัตกรรมแล้ว เมื่อมีความสนใจในนวัตกรรมใดที่จะนำมาใช้ในการเรียนการสอนรายวิชาที่รับผิดชอบ ก็จะเข้าร่วมอบรมการใช้งานนวัตกรรม โดยดูจากหัวข้อการอบรมเกี่ยวกับการใช้งานนวัตกรรมที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์ต่อการนำไปประยุกต์ใช้ในรายวิชาที่สอน ซึ่งการเข้าร่วมอบรมทำให้มีความรู้ความเข้าใจในการนำนวัตกรรมไปใช้มากขึ้น เพราะเป็นการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติ อาจารย์ผู้สอนมีโอกาสดูทดลองการใช้งานนวัตกรรมก่อนที่จะนำไปใช้จริงรายวิชาที่สอน (นฤนาถ ไกรนรา, สัมภาษณ์, 14 ธันวาคม 2559)

สำหรับการจัดอบรมเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในการใช้งานนวัตกรรมนั้น นับว่ามีประโยชน์และทำให้อาจารย์ที่เข้าร่วมอบรมมีความรู้ความเข้าใจในการใช้งานนวัตกรรมมากขึ้น ไม่เข้าใจตรงไหนก็สามารถถามเจ้าหน้าที่ศูนย์ฯ ได้โดยตรง ขณะเดียวกันทำให้เราสามารถเลือกนำนวัตกรรมมาใช้ให้เหมาะสมกับรายวิชาที่สอนอีกด้วย อย่างที่ทราบว่านวัตกรรมมีหลากหลาย ผู้สอนสามารถเลือกนวัตกรรมใดก็ได้มาใช้งานในการเรียนการสอน แต่ทั้งนี้ต้องมีความรู้ความเข้าใจเพื่อจะนำไปใช้ในการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด (พิมพ์ฉวีรุชยา สัจจาศิลป์, สัมภาษณ์, 10 มกราคม 2560)

เคยเข้าร่วมอบรมเกี่ยวกับการใช้งานนวัตกรรมที่ทางศูนย์นวัตกรรมจัดอบรมบ้างเป็นบางครั้ง โดยเลือกเข้าร่วมอบรมตามหัวข้อการที่สนใจและเป็นประโยชน์ในการนำนวัตกรรมไปปรับใช้ในเรียนการสอนรายวิชาที่รับผิดชอบ ซึ่งที่ผ่านมาเข้าร่วมอบรมการสร้างสื่ออิเล็กทรอนิกส์ด้วยโปรแกรม Adobe Presenter เพื่อนำไปประยุกต์ใช้กับ e-Learning ในรายวิชาสอน ทำให้มีความรู้ความเข้าใจในการใช้นวัตกรรมมากยิ่งขึ้น (มัติกร บุญคง, สัมภาษณ์, 17 มกราคม 2560)

ขณะเดียวกัน อาจารย์วิทยาลัยนิตศาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรม (Training) เพิ่มเติมว่า ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ควรมีการจัดอบรมแยกอาจารย์เฉพาะกลุ่มสาย เนื่องจากอาจารย์แต่ละคณะ และแต่ละคนมีพื้นฐานการใช้นวัตกรรมที่แตกต่างกัน

การจัดอบรมที่มีอาจารย์หลายกลุ่มสายเข้าร่วมอบรมพร้อมกัน อาจทำให้อาจารย์กลุ่มที่ไม่ถนัดเทคโนโลยีหรือกลุ่มอาจารย์อาวุโสเข้าถึงเนื้อหาและเรียนรู้การใช้งานนวัตกรรมได้ช้ากว่าอาจารย์รุ่นใหม่ จึงอยากให้ทางศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้มีการวัดระดับพื้นฐานของผู้ใช้นวัตกรรมก่อน หากอาจารย์ท่านใดที่ไม่ถนัดเทคโนโลยี อาจจะมีการจัดอบรมแยกเฉพาะ เพื่อให้อาจารย์ผู้สอนได้มีส่วนร่วมในการฝึกอบรมการใช้งานนวัตกรรมให้มากที่สุด เพื่อให้เกิดการยอมรับนวัตกรรมและนำไปใช้ในการเรียนการสอนได้อย่างแพร่หลาย (ปฏิทินที่ สันติเมทนีดล, สัมภาษณ์, 13 ธันวาคม 2559)

อาจารย์อาวุโสบางท่านอาจจะเข้าใจเรื่องเทคโนโลยีไปบ้าง แต่ก็พยายามเรียนรู้และนำมาปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอน หากเป็นไปได้ก็อยากให้มีการจัดอบรมแยกอาจารย์เฉพาะกลุ่มสาย หรือมีการจัดกลุ่มอบรมเป็นระดับความถนัดด้านเทคโนโลยีของผู้ใช้งาน เพราะแต่ละคนมีความแตกต่างด้านการใช้งานเทคโนโลยีที่แตกต่างกัน อาจารย์รุ่นใหม่อาจจะไม่มีปัญหา แต่อาจารย์กลุ่มอาวุโสอาจจะต้องใช้เวลาในการเรียนรู้นานกว่าปกติ ซึ่งมีความมั่นใจว่าอาจารย์ทุกคนพยายามปรับรูปแบบการเรียนการสอนไปตามยุคสมัย และธรรมชาติของผู้เรียนรู้อยู่แล้ว จะช้าหรือเร็วอาจจะต้องใช้เวลา (สุรัตน์ ทองหรี, สัมภาษณ์, 12 มกราคม 2560)

ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้อาจจะเพิ่มเติมเนื้อหาการอบรมเป็นระดับความรู้ความถนัดในการใช้งานแต่ละครั้ง อาจารย์ท่านไหนอบรมการใช้งานนวัตกรรมหัวข้อนี้ไปแล้ว ครั้งต่อไปสามารถอบรมต่อยอดหัวข้ออื่นๆ ได้ เพื่อให้อาจารย์ผู้สอนได้พัฒนาตนเองเพิ่มเติม หรือมีการจัดอบรมการใช้งานนวัตกรรม โดยจัดอบรมแยกอาจารย์แต่ละกลุ่มสาย เพราะอาจารย์ผู้สอนแต่ละคน ในแต่ละกลุ่มสายวิชา มีระดับการเข้าถึงนวัตกรรมและความถนัดการใช้เทคโนโลยีที่แตกต่างกัน (ชัชญา สุกุณา, สัมภาษณ์, 12 มกราคม 2560)

ทั้งนี้ ในส่วนของอาจารย์ที่ไม่ได้เข้าร่วมการฝึกอบรม (Training) ได้ให้เหตุผลว่า ช่วงเวลาในการจัดอบรมตรงกับเวลาในการสอนจึงไม่สามารถเข้าร่วมการฝึกอบรมได้ แต่ก็ยังมีการติดตามข้อมูลข่าวสารและสอบถามเกี่ยวกับการใช้นวัตกรรมกับทางเจ้าหน้าที่ของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้เพิ่มเติม เนื่องจากมีความจำเป็นที่จะต้องนำนวัตกรรมไปใช้ในการเรียนการสอน

ทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดอบรมการใช้งานนวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้จากหลากหลายช่องทางการสื่อสาร ซึ่งทางศูนย์ฯ มีการประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่างๆ อย่างทั่วถึง เพียงแต่ภาระการสอนที่บางครั้งช่วงเวลาในการสอนและการจัดอบรมตรงกัน จึงทำให้ที่ผ่านมามีคนไม่ค่อยได้เข้าร่วมอบรม แต่ทั้งนี้ได้สอบถามวิธีการใช้นวัตกรรมจากเพื่อนอาจารย์ หรือโทรไปสอบถามโดยตรงจากเจ้าหน้าที่ของศูนย์

นวัตกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้งาน ซึ่งก็ได้รับคำแนะนำเป็นอย่างดี (ณวัฒน์ อินทอง, สัมภาษณ์, 17 มกราคม 2560)

แม้จะไม่ค่อยได้เข้าร่วมการฝึกอบรมที่ทางศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้จัดขึ้น เนื่องจากภาระการสอนและเวลาในการฝึกอบรมตรงกัน แต่ด้วยความจำเป็นที่ต้องใช้นวัตกรรมการจัดการเนื้อหาวิชาที่สอนผ่านอีเลิร์นนิ่ง ซึ่งเป็นไปตามแนวนโยบายกำหนดของวิทยาลัยนเทศศาสตร์ ที่กำหนดให้อาจารย์ผู้สอนต้องมีการใช้อีเลิร์นนิ่งในการเรียนการสอนอย่างน้อย 1 รายวิชา อาจารย์ผู้สอนเองจึงต้องเรียนรู้ขั้นตอนวิธีการใช้นวัตกรรมการดังกล่าวด้วย และเมื่อไม่ได้เข้าร่วมอบรมจึงได้สอบถามจากเจ้าหน้าที่ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้โดยตรง (จิราภรณ์ กลิ่นสุคนธ์, สัมภาษณ์, 12 มกราคม 2560)

กิจกรรมจับน้ำชಾಯามบ่าย เพื่อให้อาจารย์ได้เข้ามาร่วมพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์แนวความคิดในการจัดการเรียนการสอนด้วยเทคโนโลยี โดยอาจารย์นเทศศาสตร์ที่เข้าร่วมกิจกรรมได้กล่าวว่า กิจกรรมจับน้ำชಾಯามบ่ายทำให้อาจารย์แต่ละกลุ่มสายได้มาเจอกัน แลกเปลี่ยนประสบการณ์การใช้งานนวัตกรรมในการเรียนการสอนระหว่างกัน รวมทั้งได้แชร์ปัญหาหรืออุปสรรคในการใช้นวัตกรรมเพื่อนำไปสู่วิธีการแก้ไข ซึ่งในส่วนนี้ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้จะเข้าไปดูแลในทุกขั้นตอน ตั้งแต่ให้ข้อมูลข่าวสารประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับนวัตกรรม สร้างแรงบันดาลใจในการนำนวัตกรรมไปใช้ จัดการฝึกอบรม และขั้นตอนในการนำนวัตกรรมไปใช้ รวมถึงให้คำปรึกษาและให้ความช่วยเหลือในกรณีที่เกิดปัญหาเกี่ยวกับการใช้นวัตกรรมอีกด้วย

มีโอกาสได้ไปเข้าร่วมกิจกรรมจับน้ำชಾಯามบ่ายที่ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้จัดขึ้น ทำให้ได้เจออาจารย์จากคณะต่างๆ มาร่วมแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับการใช้นวัตกรรมในการเรียนการสอน ขณะเดียวกันยังได้ทราบถึงประสิทธิผลที่เกิดจากการนำนวัตกรรมไปใช้ในการเรียนการสอนของอาจารย์แต่ละคณะซึ่งมีหลากหลายรูปแบบ ข้อดีบางอย่างเราสามารถเก็บข้อมูลมาเพื่อปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาที่สอนได้ (สุรัตน์ ทองหรี, สัมภาษณ์, 12 มกราคม 2560)

การเข้าร่วมกิจกรรมจับน้ำชಾಯามบ่ายทำให้ได้พบปะพูดคุยกับอาจารย์ในหลายคณะ ซึ่งแต่ละคนมีการใช้งานนวัตกรรมที่เหมือนและแตกต่างกัน บางคนใช้นวัตกรรมในการเรียนการสอนที่หลากหลายทำให้การสอนในรายวิชานั้นๆ มีความน่าสนใจ ซึ่งตรงนี้ทำให้อาจารย์มีโอกาแลกเปลี่ยนความรู้กัน คนไหนมีปัญหาการใช้งานก็สามารถปรึกษาเจ้าหน้าที่ศูนย์ฯ โดยตรงได้ หรือบางคนได้เห็นตัวอย่างการใช้งานนวัตกรรมจากอาจารย์ท่านอื่นก็สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในรายวิชาที่รับผิดชอบได้ ซึ่งเจ้าหน้าที่ศูนย์

นวัตกรรมการเรียนรู้ช่วยให้คำแนะนำในทุกๆ ขั้นตอนของการใช้นวัตกรรม (นฤนาถ ไกรนรา, สัมภาษณ์, 14 ธันวาคม 2559)

4.2.2 การใช้นวัตกรรมในการเรียนการสอนของวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัย

รังสิต

ภายหลังจากได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับนวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ ประกอบกับคณบดีวิทยาลัยนิเทศศาสตร์กำหนดเป็นแนวนโยบายให้อาจารย์ผู้สอนทุกคนจะต้องมีการใช้ e-Learning ในรายวิชาที่สอนอย่างน้อย 1 รายวิชาและจะต้องมีการพัฒนาเนื้อหาใน e-Learning ใหม่ทุก 2 ปี เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมินบุคลากรประจำปีและเป็นสื่อเสริมตามแนวนโยบายการใช้นวัตกรรมในการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยรังสิต

อาจารย์อนุสรณ์ ศรีแก้ว คณบดีวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต กล่าวถึงนโยบายของวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ไว้ว่า

การเรียนการสอนของนิเทศศาสตร์เป็นการเรียนรู้ควบคู่ไปกับการฝึกปฏิบัติจริง ซึ่งอาจารย์แต่ละสาขาวิชามีการผลิตสื่อประกอบในการเรียนการสอนอยู่แล้ว เช่น สาขาวิชาการภาพยนตร์มีการผลิตหนังสือ สาขาวิชาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์มีการผลิตรายการโทรทัศน์และสารคดี สาขาวิชาวารสารศาสตร์ดิจิทัลมีการผลิตวารสารออนไลน์ เป็นต้น ซึ่งอาจารย์ได้นำสื่อที่ผลิตเองเหล่านี้ไปใช้ในการเรียนการสอนรายวิชาต่างๆ เพื่อเป็นตัวอย่างในการเรียนการสอน และเมื่อมีนโยบายมหาวิทยาลัยกำหนดให้นำนวัตกรรมมาใช้ในการเรียนการสอน วิทยาลัยนิเทศศาสตร์จึงได้สนองตอบแนวนโยบายนี้ โดยนำ e-Learning มาใช้เพื่อเป็นสื่อเสริมในการเรียนการสอน ซึ่งอาจจะไม่ได้ใช้อย่างเต็มรูปแบบ ในส่วนของการใช้ e-Learning จะเป็นในลักษณะของการจัดทำเนื้อหาเอกสารคำสอนส่วนที่เป็นทฤษฎี แบบฝึกหัด หรือโจทย์ในการทำงาน แต่ละโปรเจกต์ของสาขาวิชานั้นๆ เช่น ข้อมูลเบื้องต้นในการเขียนบทภาพยนตร์และบทโทรทัศน์ ตัวอย่างบทความ ข่าว หรือบทสัมภาษณ์ ส่วนนวัตกรรมที่ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้นำมาใช้ในการเรียนการสอนซึ่งมีหลากหลายนั้นก็ขึ้นอยู่กับอาจารย์แต่ละท่านว่าจะเลือกนำนวัตกรรมใดไปใช้เพิ่มเติม ซึ่งนวัตกรรมที่วิทยาลัยนิเทศศาสตร์กำหนดให้อาจารย์ผู้สอนใช้ในการเรียนการสอนและใช้สำหรับประเมินบุคลากรประจำปีคือ e-Learning โดยทางวิทยาลัยนิเทศศาสตร์จะมีการจัดตั้งคณะกรรมการขึ้นมาเพื่อประเมินการผลิตเนื้อหาใน e-Learning ของอาจารย์ผู้สอนแต่ละคนด้วย (อนุสรณ์ ศรีแก้ว, สัมภาษณ์ 27 มิถุนายน 2560)

สำหรับหลักเกณฑ์ในการประเมินการผลิตเนื้อหา e-Learning ของวิทยาลัย
นิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต คณบดีกล่าวเพิ่มเติมว่า การประเมินแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ ด้าน
เนื้อหาและด้านสื่อ โดยมีคะแนนเต็ม 4 คะแนน เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการผลิตเนื้อหา e-Learning ของ
อาจารย์ผู้สอน

ด้านเนื้อหา จะมีองค์ประกอบของ e-Learning คือ ต้องมีแผนการสอน (Course
Syllabus) จุดประสงค์การเรียนรู้ของแต่ละบทเรียน เนื้อหาต้องเป็นความเรียง
มีกิจกรรมท้ายบทเรียน และกิจกรรมการเรียนรู้ภายนอก เช่น ลิงค์ตัวอย่างที่เกี่ยวข้อง
กับบทเรียนแต่ละหัวข้อ ซึ่งเป็นสื่อการเรียนการสอนภายนอกและมีเนื้อหาภายใน
e-Learning ครบถ้วนตามแผนการสอน ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ในด้านสื่อ
อาจารย์จะต้องผลิตสื่อในรูปแบบต่างๆ บน e-Learning เช่น Word, PowerPoint,
PDF หรือ PDF Media ซึ่งมีทั้งในรูปแบบที่อาจารย์นำตัวอย่างจากภายนอกมาใช้ หรือ
อาจจะเป็นสื่อที่อาจารย์ผลิตเองในรูปแบบ VDO Presentation, e-Book, Interactive
Media และหากเป็นลักษณะ Interactive Media ที่ผลิตและมีเนื้อหาใน e-Learning
ครบตามหัวข้อและเป็นไปในรูปแบบที่กำหนด ก็จะได้คะแนนประเมินเฉพาะส่วนนี้
2 คะแนน และรวมกับด้านเนื้อหาข้างต้นอีกอย่างละ 1 คะแนน รวมเป็นคะแนนการ
ประเมินทั้งหมด 4 คะแนน ซึ่งภาพรวมของการผลิตเนื้อหา e-Learning ในรายวิชาที่
สอนของอาจารย์วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ อยู่ในคะแนนระดับ 3 และ 4 คะแนน (อนุสรณ์
ศรีแก้ว, สัมภาษณ์ 27 มิถุนายน 2560)

เมื่อมีนโยบาย หลักเกณฑ์ในการประเมินผลชัดเจน และมีจำนวนรายวิชาของ
วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ จำนวน 26 รายวิชาที่ต้องประเมินการใช้นวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการ
เรียนรู้ และเหตุผลของการเลือกใช้ประเภทของนวัตกรรม พบว่า อาจารย์วิทยาลัยนิเทศศาสตร์
มหาวิทยาลัยรังสิต ใช้ e-Learning และ Google Apps for Education โดยมีเหตุผลคือ อาจารย์มี
ทักษะในการใช้และสามารถอัปเดตข้อมูลมาประกอบการเรียนการสอนในห้องปฏิบัติการ และใช้ในการ
ส่งไฟล์งาน สร้างแบบทดสอบออนไลน์ นอกจากนี้ การใช้ e-Learning ของอาจารย์ยังเป็นไปตาม
แนวนโยบายที่วิทยาลัยนิเทศศาสตร์กำหนด เพื่อให้อาจารย์ใช้ในการประเมินบุคลากรประจำปี
ขณะเดียวกันการใช้ Google Apps for Education เพราะมีการเชื่อมโยงกับ e-Mail @rsu.ac.th
และมีแอปพลิเคชันที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน ดังตารางที่ 4.2 และ ตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.2

แสดงรายวิชาในการใช้นวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้

รายวิชา	นวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้						
	e-Learning	RSU e-Book	iTunesU.	RSU Smart Classroom	Google Apps for Education	Second Life	MOOC และ Flipped Classroom
หลักการประชาสัมพันธ์	✓	-	-	-	-	-	-
การจัดการเพื่อการประชาสัมพันธ์	✓	-	-	-	-	-	-
การประชาสัมพันธ์ในภาวะวิกฤต	✓	-	-	-	-	-	-
การประชาสัมพันธ์เพื่อการตลาด	✓	-	-	-	-	-	-
การถ่ายภาพดิจิทัลเพื่อการสื่อสาร	✓	-	-	-	✓	-	-
การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมในภูมิภาคอาเซียน	✓	-	-	-	✓	-	-
โปรแกรมคอมพิวเตอร์ประยุกต์เพื่องานวิทยุและโทรทัศน์	✓	-	-	-	✓	-	-

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

แสดงรายวิชาการในการใช้นวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการศึกษาเรียนรู้

รายวิชา	นวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการศึกษาเรียนรู้						
	e-Learning	RSU e-Book	iTunes U.	RSU Smart Classroom	Google Apps for Education	Second Life	MOOC และ Flipped Classroom
การสร้างสรรค์ละครโทรทัศน์	✓	-	-	-	✓	-	-
การกระจายเสียงในสื่อใหม่	✓	-	-	-	✓	-	-
การตลาดเพื่อการโฆษณา	✓	-	-	-	✓	-	-
การถ่ายภาพเพื่องานโฆษณา	✓	-	-	-	✓	-	-
การผลิตภาพเคลื่อนไหว 2 มิติ เพื่องานมัลติมีเดีย	✓	-	-	-	✓	-	-
การถ่ายภาพเพื่องานมัลติมีเดีย	✓	-	-	-	✓	-	-
การสื่อสารการกีฬาเบื้องต้น	✓	-	-	-	-	-	-

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

แสดงรายวิชาในการใช้นวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้

รายวิชา	นวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้						
	e-Learning	RSU e-Book	iTunes U.	RSU Smart Classroom	Google Apps for Education	Second Life	MOOC และ Flipped Classroom
การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมในภูมิภาคอาเซียน	✓	-	-	-	-	-	-
การวิจัยทางการสื่อสารการกีฬา	✓	-	-	-	-	-	-
Principles of Public Relations	✓	-	-	-	-	-	-
Persuasive Communication	✓	-	-	-	-	-	-
การตลาดดิจิทัล	✓	-	-	-	✓	-	-
การรู้เท่าทันสื่อ	✓	-	-	-	✓	-	-
ภาพยนตร์เบื้องต้น	✓	-	-	-	-	-	-

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

แสดงรายวิชาในการใช้นวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้

รายวิชา	นวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้						
	e-Learning	RSU e-Book	iTunes U.	RSU Smart Classroom	Google Apps for Education	Second Life	MOOC และ Flipped Classroom
ผลิตรีดิทัศน์ 1 (LAB)	✓	-	-	-	-	-	-
การผลิตรีดิทัศน์ 2	✓	-	-	-	-	-	-
วิจัยเพื่อการสื่อสารการตลาด	✓	-	-	-	✓	-	-
การประชาสัมพันธ์เพื่อการตลาด	✓	-	-	-	✓	-	-
การตลาดเบื้องต้นเพื่อการสื่อสารแบบบูรณาการ	✓	-	-	-	✓	-	-

ตารางที่ 4.3

ตารางแสดงจำนวนร้อยละเหตุผลของการใช้นวัตกรรม

ประเภทของนวัตกรรม	จำนวน	ร้อยละ	เหตุผลที่ใช้นวัตกรรม
1. e-Learning	20	64.5	1. อีพ็ลเล็ตตัวอย่างงาน เช่น หนังสือ เทคนิคการถ่ายภาพ การถ่ายทำรายการต่างๆ และการใช้เครื่องมือในห้องสตูดิโอ
2. RSU e-Book	-	-	2. สร้างบทเรียน แบบฝึกหัด และบททดสอบออนไลน์
3. iTunes U.	-	-	3. ใช้ในการรับ-ส่งไฟล์งานระหว่างอาจารย์และนักศึกษา
4. RSU Smart Classroom	-	-	4. ใช้บริหารจัดการภายในชั้นเรียน เช่น เช็คชื่อ ทำคะแนนเก็บ
5. Google Apps for Education	11	35.5	5. มีทักษะการใช้ e-Learning และ Google Apps for Education มาก่อน
6. Second Life	-	-	6. การใช้ e-Learning เป็นไปตามแผนนโยบายที่วิทยาลัยนิเทศศาสตร์กำหนด เพื่อใช้ประเมินบุคลากรประจำปี
7. MOOC และ Flipped Classroom	-	-	7. การใช้ Google Apps for Education เพราะมีการเชื่อมโยงกับ e-Mail @rsu.ac.th และมีแอปพลิเคชันที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน
จำนวน (n)	31	100	

จำนวนคำตอบ n = 31

ผู้ตอบ N = 20

ตารางที่ 4.2 แสดงให้เห็นว่าอาจารย์วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต ใช้ e-Learning ในการสอนทั้งหมดจำนวน 26 รายวิชา และใช้ e-Learning ควบคู่กับ Google Apps for Education จำนวน 11 รายวิชา นวัตกรรมอื่นๆ ได้แก่ RSU e-Book, iTunes U., RSU Smart Classroom, Second Life, MOOC และ Flipped Classroom ไม่ได้เลือกใช้

เหตุผลสำคัญในการเลือกใช้นวัตกรรม จากตารางที่ 4.3 แสดงให้เห็นว่า อาจารย์ผู้สอนทั้งหมด 26 รายวิชา จำนวน 20 คน ให้คำตอบว่าใช้ e-Learning จำนวน 20 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 64.5 และใช้ Google Apps for Education จำนวน 11 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 35.5 ในส่วนเหตุผลของการใช้นวัตกรรมอาจารย์ผู้สอนให้เหตุผลว่า เนื่องจากมีทักษะในการใช้ e-Learning และ Google Apps for Education มาก่อน และสามารถใช้อัพโหลดข้อมูลประกอบการเรียนการสอนในห้องปฏิบัติการ เช่น หนังสือน์ เทคนิคการถ่ายภาพ การผลิตรายการประเภทต่างๆ และสร้างบทเรียนแบบฝึกหัด บททดสอบออนไลน์ รวมทั้งใช้ในการรับ-ส่งไฟล์งานระหว่างอาจารย์และนักศึกษาได้นอกจากนี้ การใช้ e-Learning ของอาจารย์ยังเป็นไปตามแนวนโยบายที่วิทยาลัยนิเทศศาสตร์กำหนด เพื่อให้อาจารย์ใช้ในการประเมินบุคลากรประจำปี และขณะเดียวกันการใช้ Google Apps for Education เพราะมีการเชื่อมโยงกับ e-Mail @rsu.ac.th และมีแอปพลิเคชันที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน

สุรัตน์ ทองหรี อาจารย์ผู้สอนวิชาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ประยุกต์เพื่องานวิทย์และโทรทัศน วิชาการสร้างสรรค์ละครโทรทัศน์ และวิชาการกระจายเสียงในสื่อใหม่ ให้เหตุผลการใช้ e-Learning ว่า

โดยปกติรายวิชาที่สอนจะเป็นลักษณะการเรียนรู้เชิงฝึกปฏิบัติ อาจารย์ผู้สอนจะมีการผลิตสื่อเพื่อเป็นตัวอย่างให้แก่ผู้เรียนอยู่แล้ว และเมื่อมีการนำนวัตกรรมมาใช้จึงคิดว่าสามารถนำสื่อที่ผลิตนี้้อัพโหลดขึ้นไปบน e-Learning ได้ โดยมีรายวิชาที่ผลิตเนื้อหาใน e-Learning จำนวน 3 รายวิชาทางด้านการผลิตงานวิทย์และโทรทัศน ซึ่งในส่วนของบทเรียนเป็นการฝึกปฏิบัติ เช่น การผลิตรายการโทรทัศน์ หรือการจัดแสงออกแบบฉาก ได้มีการบันทึกวิดีโอตัวอย่างขั้นตอนการผลิตรายการ วิธีการจัดแสงในลักษณะต่างๆ และอัพโหลดเป็นวิดีโอเพิ่มเติมขึ้นไปใน e-Learning เพื่อให้นักศึกษาได้ดูเป็นตัวอย่าง นอกจากนี้ ยังอัพโหลดเอกสารประกอบการสอนในแต่ละสัปดาห์เพื่อให้นักศึกษาได้เข้าไปดูทำความเข้าใจ หรือสำหรับคนที่ไม่ได้เข้าเรียนในบางสัปดาห์ สามารถเข้าไปดูเนื้อหาต่างๆ เกี่ยวกับการเรียนการสอนย้อนหลังได้ โดยอาจารย์จะเป็นผู้ที่ผลิตสื่อการสอนด้วยตนเองตั้งแต่ขั้นตอนการบันทึกวิดีโอ บันทึกเสียง ตัดต่อ รวมถึงการออกแบบเนื้อหาบทเรียนต่างๆ หรือสื่อที่มาจากตัวอย่างงานของนักศึกษาที่ได้รับมอบหมาย

ให้ผลิตและนำมาเป็นตัวอย่างให้เพื่อนนักศึกษาคนอื่น ๆ ได้ดูด้วย (สุรัตน์ ทองหรี, สัมภาษณ์ 12 มกราคม 2560)

สำหรับอาจารย์ผู้สอนที่รับผิดชอบการสอนทางด้านสาขาวิชาการภาพยนตร์และวีดิทัศน์
กล่าวว่า

รายวิชาที่สอนมีเนื้อหาเกี่ยวกับการผลิตภาพยนตร์ ซึ่งเนื้อหาในภาพรวมจะเป็นในลักษณะการทำโปรเจกต์หนังสือ ผู้สอนจึงต้องมีการจัดการเรียนการสอนในเชิงฝึกปฏิบัติจริงในทุกขั้นตอน ซึ่งจะมีสื่อให้นักศึกษาดูประกอบเป็นตัวอย่างในการเรียนการสอนอยู่แล้ว และขณะเดียวกันได้เพิ่มเติมในส่วนของการเรียนรู้ที่เป็นรายละเอียดเนื้อหาต่างๆ เช่น การเขียนบทภาพยนตร์ วิธีการเล่าเรื่อง มุมกล้อง ฯลฯ อัฟโหลดเพิ่มเติมลงไปใน e-Learning มีสื่อการเรียนการสอนภายนอกมากมาย ตัวอย่างภาพยนตร์ของต่างประเทศเพื่อให้นักศึกษาได้ดูเป็นตัวอย่าง นอกจากนี้ ยังใช้ e-Learning ในการมอบหมายโปรเจกต์งาน และยังใช้เป็นช่องทางในการติดต่อสื่อสารกับนักศึกษาในการตอบคำถามหรือข้อสงสัยในรายวิชาผ่านกระดานเสวนาบ้างเป็นบางครั้ง ซึ่งในส่วนของเนื้อหาทฤษฎี การใช้ e-Learning ถือเป็นตัวช่วยที่ดี เพราะเมื่อเข้าห้องเรียนอาจารย์สามารถสอนได้ทันทีโดยไม่ต้องเกริ่นนำมาก เนื่องจากมอบหมายให้นักศึกษาเข้าไปดูเนื้อหาที่สอนใน e-Learning มาก่อนแล้ว (วาจิวมล เดชเกตุ, สัมภาษณ์ 12 มกราคม 2560)

ส่วนรายวิชาที่เป็นการสอนเกี่ยวกับการทำแอนิเมชัน การถ่ายภาพ หรือการทำวารสารออนไลน์ อาจารย์ผู้สอนได้มีจัดทำเนื้อหา e-Learning โดยการนำเสนอตัวอย่างงานของสื่อประเภทต่างๆ ตามหัวข้อที่จัดการเรียนการสอน ทั้งในรูปแบบที่อาจารย์ผู้สอนมีการผลิตเนื้อหาเอง และเป็นสื่อจากแหล่งการเรียนรู้ภายนอก แต่ทั้งนี้ด้วยเนื้อหาวิชาที่เป็นภาคปฏิบัติยังมีความจำเป็นที่ผู้สอนจะต้องให้คำปรึกษาโดยตรง การใช้ e-Learning ไม่ได้ใช้อย่างเต็มรูปแบบ แต่นำมาใช้เฉพาะบางส่วนที่เนื้อหาสามารถสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนผ่าน e-Learning ได้ เนื่องจากผู้สอนมีการสาธิตและนำเสนอสื่อที่ผลิตเองโดยตรงในคลาสเรียนของรายวิชานั้นๆ อยู่แล้ว การใช้ e-Learning จึงเป็นเพียงสื่อที่เสริมเข้ามาเพื่อให้อาจารย์ได้ใช้นวัตกรรมในการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์และเป็นแหล่งการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนเพิ่มเติม

เนื้อหาในรายวิชาการถ่ายภาพเพื่องานมัลติมีเดีย จะแบ่งออกเป็นทั้งในภาคทฤษฎีและการฝึกปฏิบัติให้นักศึกษาได้ถ่ายภาพตามโจทย์ที่มอบหมาย ซึ่งในส่วนของเนื้อหาเทคนิค วิธีการถ่ายภาพ จัดแสง หรือการใช้งานกล้องดิจิทัล ใช้วิธีการสอนแบบสาธิตการปฏิบัติจริง ในส่วนของ e-Learning จึงเป็นสื่อเสริมที่นักศึกษาสามารถเข้าไปศึกษา

เพิ่มเติมทั้งก่อนและหลังเรียนได้ นอกจากนี้ ยังช่วยอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้สอนในการรวบรวมตัวอย่างผลงานภาพถ่ายไว้ในแหล่งความรู้เดียวกัน ทั้งในส่วนของภาพตัวอย่างประกอบที่ผู้สอนผลิตเองและจากแหล่งการเรียนรู้ภายนอก เช่น ภาพถ่ายของศิลปินผู้สร้างผลงานที่มีชื่อเสียงในการถ่ายภาพหัวข้อต่างๆ หรือคลิปตัวอย่างในการเตรียมการถ่ายภาพ ขั้นตอนการจัดแสง ฯลฯ ซึ่งนำเสนอและอัปโหลดเป็นคลิปวิดีโอรวมทั้งลิงค์ยูทูปเข้าไปใน e-Learning เพื่อให้นักศึกษาได้ดูเป็นตัวอย่างประกอบ (อรรถยา สุนทรายน, สัมภาษณ์ 9 ธันวาคม 2559)

ในส่วนของการเรียนการสอนหลักสูตรนานาชาติ ผู้สอนได้นำเสนอเนื้อหาซึ่งสอนเกี่ยวกับหลักการประชาสัมพันธ์ ซึ่งมีองค์ประกอบในการเรียนรู้ต่างๆ เกี่ยวกับการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ การใช้ e-Learning จึงเป็นในลักษณะของการอัปโหลดเนื้อหาการเรียนการสอนในหัวข้อต่างๆ แต่ละสัปดาห์ โดยมีกรณีศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ใส่เข้าไปเป็นตัวอย่างให้นักศึกษานานาชาติ พร้อมกันนี้ได้มีการอัปโหลดการสอน และสื่อมัลติมีเดียต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหารายวิชาเพิ่มเติมด้วยสำหรับนักศึกษาต่างชาติบางคนที่ขาดเรียนในบางคลาสก็จะสามารถเข้าไปดูเนื้อหาการเรียนการสอนย้อนหลังได้ (ดวงทิพย์ เจริญรุกษ์ เผื่อนโชติ, สัมภาษณ์, 21 ธันวาคม 2559)

นอกจากการนำ e-Learning มาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อเป็นสื่อเสริมในการเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ ของนักศึกษาโดยผ่านช่องทางออนไลน์ได้แล้ว อาจารย์วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ยังระบุเหตุผลเพิ่มเติมเกี่ยวกับการนำ e-Learning มาใช้ว่า เหตุผลในการนำ e-Learning มาใช้เนื่องจากเป็นแนวนโยบายที่วิทยาลัยนิเทศศาสตร์กำหนดให้อาจารย์ผู้สอนทุกคนจะต้องมีการใช้ e-Learning ในรายวิชาที่สอนอย่างน้อย 1 รายวิชา เพื่อใช้ในการประเมินบุคลากรประจำปี

มีการใช้ e-Learning เพื่อเป็นสื่อเสริมในการพัฒนาการเรียนการสอน โดยจัดทำเนื้อหาวิชาที่สอนในลักษณะบทเรียนออนไลน์ อัปโหลดลิงค์ตัวอย่างต่างๆ ทั้งในรูปแบบคลิปวิดีโอ สื่อมัลติมีเดีย กราฟิก หรือลิงค์ข้อมูลที่มีประโยชน์เกี่ยวกับการสื่อสารทางด้านการตลาด วิธีการทำการตลาดของแบรนด์ต่างๆ นำมาเสนอเป็นกรณีศึกษาให้ผู้เรียนได้ศึกษาผ่านเนื้อหาที่อัปโหลดขึ้นไปใน e-Learning รวมทั้งจัดทำแบบฝึกหัดท้ายบทเรียนผ่าน e-Learning ให้นักศึกษา ส่วนด้วยยอมรับว่าการนำ e-Learning มาใช้ นอกจากเพื่อเป็นประโยชน์ในการเรียนการสอนรูปแบบใหม่ที่ทำให้มีความน่าสนใจแล้ว ยังใช้เพื่อดำเนินตามแนวนโยบายมหาวิทยาลัยและตามกำหนดนโยบายของวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ที่ให้อาจารย์ผู้สอนทุกคนต้องมีการผลิตเนื้อหาการเรียน

การสอนผ่าน e-Learning อย่างน้อย 1 รายวิชา เพื่อใช้ในการประเมินบุคลากรประจำปี โดยมีเกณฑ์กำหนดการให้คะแนนในการผลิตเนื้อหาใน e-Learning ของรายวิชาต่างๆ (พิทักษ์ ชูมงคล, สัมภาษณ์, 12 มกราคม 2560)

รายวิชาที่สอนมีเนื้อหาเกี่ยวกับการรู้เท่าทันสื่อ ซึ่งการนำ e-Learning มาใช้ประกอบในการผลิตเนื้อหา ถือว่าเป็นการอำนวยความสะดวกให้อาจารย์ได้รวมเนื้อหากรณีศึกษาต่างๆ ทั้งสื่อวิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์ ภาพยนตร์ สื่อโฆษณา สื่อสิ่งพิมพ์ หรือสื่อออนไลน์เกี่ยวกับการนำเสนอเนื้อหาของสื่อและการรับสื่ออย่างรู้เท่าทัน โดยได้รวมไว้ในการผลิตเนื้อหาประกอบเอกสารคำสอนให้นักศึกษาเข้าไปเรียนรู้ผ่าน e-Learning ได้ คนที่ไม่ได้เข้าเรียนก็สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองผ่านระบบออนไลน์ และยังใช้ในการสื่อสารผ่านกระดานสนทนาเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในประเด็นต่างๆ ได้อีกด้วย นอกจากนี้ เป็นการดำเนินตามแนวกำหนดของวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ที่ระบุให้อาจารย์ต้องผลิตเนื้อหาผ่าน e-Learning เพื่อใช้ประเมินบุคลากรประจำปี อีกด้วย (ปฏิวัฒน์ สันติเมทินีดล, สัมภาษณ์, 13 ธันวาคม 2559)

ขณะเดียวกันมีอาจารย์แสดงความเห็นเกี่ยวกับการใช้ e-Learning เพิ่มเติมไว้ว่า หากอาจารย์นำไปใช้ในการเรียนการสอนได้เต็มรูปแบบมากกว่าแค่การฝากไฟล์ หรืออัปโหลดข้อมูล จะทำให้การเรียนการสอนมีความน่าสนใจมากขึ้น

การเรียนการสอนโดยใช้ e-Learning ทำให้อาจารย์ผู้สอนสามารถจัดการรายวิชาด้วยตนเองเพื่อใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่นักศึกษา ซึ่งมีประโยชน์เป็นอย่างมาก หากผู้สอนสามารถนำไปใช้ได้หลากหลายมิติ และผู้สอนสามารถใช้นวัตกรรมได้อย่างเต็มรูปแบบ มากกว่าแค่สร้างบทเรียน ฝากไฟล์หรืออัปโหลดลิงค์ข้อมูลเนื้อหาต่างๆ จะทำให้การเรียนการสอนมีความน่าสนใจมากขึ้น อย่างไรก็ตาม อาจารย์ยังคงต้องมีการเรียนรู้เพิ่มเติม เพราะอาจารย์ที่นำนวัตกรรมมาใช้มีหลายกลุ่ม ซึ่งอาจารย์ที่ไม่ถนัดเทคโนโลยีอาจจะต้องใช้เวลาในการเรียนรู้ ที่สำคัญในการนำนวัตกรรมมาใช้จะต้องดูความเหมาะสมในรายวิชานั้นๆ ด้วย เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการนำนวัตกรรมไปใช้อย่างแพร่หลาย (พงศภัทร อนุมิตรราชกิจ, สัมภาษณ์, 23 ธันวาคม 2559)

นอกจากนี้ อาจารย์วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต ยังได้นำนวัตกรรม Google Apps for Education มาใช้เพิ่มเติมควบคู่กับ e-Learning โดยมีการใช้งานแอปพลิเคชันต่างๆ ของ Google ที่ทำงานผ่านระบบคลาวด์ (Cloud) โดยใช้ Google Drive อัปโหลดไฟล์งานสำหรับตรวจโปรเจกต์งานที่มอบหมาย ทั้งในรูปแบบ Document, PDF คลิปวิดีโอต่างๆ หรือการทำแบบทดสอบออนไลน์ การใช้ Gmail โดยบุคลากรและนักศึกษาสามารถใช้ชื่อและอีเมลในรูปแบบ

โดเมนของมหาวิทยาลัยรังสิต (user@rsu.ac.th) ในการรับข่าวสารต่างๆ ของมหาวิทยาลัยได้ ซึ่งใช้ในการรับ-ส่งไฟล์งานของนักศึกษาผ่านช่องทางนี้ โดยได้พัฒนาประสิทธิภาพการใช้งาน Gmail จากเดิมให้มีเพิ่มพื้นที่เก็บข้อมูลมากถึง 25GB ผู้ใช้สามารถใช้ได้ตลอดแม้จะจบการศึกษาไปแล้ว และใช้ Google Sites เพื่อช่วยในการบริหารจัดการภายในชั้นเรียน เช่น มอบหมายงาน ตรวจงาน รวมทั้งเป็นช่องทางในการสื่อสารระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา

นอกจาก e-Learning ซึ่งอาจารย์ผู้สอนทุกคนจำเป็นต้องใช้ในการสร้างเนื้อหาบทเรียนแล้ว ส่วนตัวยังได้นำ Google Apps for Education มาใช้เพิ่มเติมในการจัดการเรียนการสอน โดยใช้งาน Gmail ภายใต้ Domain Account ที่เป็น @rsu.ac.th เพื่อรับข่าวสารประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัย และใช้ในการให้นักศึกษาได้ส่งงานที่ได้รับมอบหมายผ่านช่องทางนี้ ช่วยประหยัดเวลาในการติดต่อสื่อสารและลดการใช้กระดาษ นักศึกษาสามารถทำงานส่งอาจารย์ได้ทันทีผ่านอีเมล นอกจากนี้ ได้นำ Google Drive มาใช้ในการบริหารจัดการชั้นเรียน เช่น ให้นักศึกษาอัปโหลดโปรเจกต์งานที่ได้รับมอบหมายในรายวิชาการผลิตภาพเคลื่อนไหว ซึ่งไฟล์งานที่นักศึกษาผลิตมีขนาดใหญ่ การอัปโหลดไฟล์งานผ่านช่องทางนี้จะสามารถทำได้ง่าย นักศึกษาสามารถส่งงานได้ทันที และสามารถติดต่อสื่อสารกับอาจารย์ผู้สอนหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันเพื่อนักศึกษาในกลุ่มผ่านกระดานสนทนาของ Google Drive ได้ และยังช่วยอำนวยความสะดวกในการทำคะแนนรายวิชาต่างๆ หรือแบบทดสอบผ่านระบบออนไลน์ได้อีกด้วย (สำราญ แสงเดือนฉาย, สัมภาษณ์, 12 มกราคม 2560)

เนื่องจากรายวิชาที่สอนจะเป็นในลักษณะการทำโปรเจกต์งานด้านครีเอทีฟ นอกจากจะใช้ e-Learning จัดการรายวิชาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ซึ่งสามารถเพิ่มตัวอย่างงานได้ให้นักศึกษาดูได้หลากหลายรูปแบบทั้งคลิปวิดีโอ ภาพ หรือลิงค์ตัวอย่างงานต่างๆ ทั้งของไทยและต่างประเทศได้แล้ว ยังมีการใช้งาน Google Apps for Education เพิ่มเติมทั้งในเรื่องของการสร้างไซต์รายวิชาผ่าน Google Site หรือใช้ Docs Google ในการอัปโหลดงาน มอบหมายงาน ทำแบบฝึกหัดออนไลน์ในรายวิชาเรียนได้อีกด้วย และด้วยรายวิชาที่สอนมีเนื้อหาเกี่ยวกับการถ่ายภาพเพื่อการโฆษณา ก็จะมีการนำภาพที่ถ่ายโดยใช้เทคนิคต่างๆ อัปโหลดให้นักศึกษาได้เข้าไปดู ซึ่งใน Google Drive สามารถแชร์ไฟล์เนื้อหา รวมทั้งใช้เป็นช่องทางในการสื่อสารระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา และอาจารย์สามารถตรวจสอบรายชื่อนักศึกษา และลงบันทึกเกี่ยวกับคะแนนเก็บของนักศึกษาในรายวิชาผ่าน Google Drive ในระบบออนไลน์ได้ ไม่ต้องเก็บเอกสารแบบ

Hard Copy ช่วยลดเวลา ลดการใช้ทรัพยากรได้เป็นอย่างดี (พรหมพงษ์ แก้วดวงเด่น, สัมภาษณ์, 21 ธันวาคม 2559)

นอกจากนี้ อาจารย์วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ได้แสดงความเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้นวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ว่า นวัตกรรมแต่ละรูปแบบมีประโยชน์และสามารถนำมาใช้เป็นสื่อเสริมในการเรียนการสอนได้หลากหลาย ขึ้นอยู่กับอาจารย์ผู้สอนว่าจะนำไปใช้อย่างไรให้เกิดประสิทธิผลในการเรียนการสอนมากที่สุด

นวัตกรรมที่ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้นำมาใช้ในการเรียนการสอนมีความน่าสนใจและมีประโยชน์ในการพัฒนารูปแบบเนื้อหาการเรียนให้เข้าถึงผู้เรียนได้ง่ายขึ้น ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับอาจารย์ผู้สอนว่าจะนำนวัตกรรมหรือเครื่องมือตัวไหนมาใช้ให้เกิดประสิทธิผลในการเรียนการสอนมากที่สุด โดยที่ผ่านมาจากกรณีได้นำนวัตกรรมมาใช้ในรายวิชาที่สอนไม่ว่าจะเป็น e-Learning หรือ Google Apps for Education ทำให้การเรียนการสอนมีความน่าสนใจมากขึ้นและเกิดปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้สอนและผู้เรียน (วรุฒิ อ่อนน่วม, สัมภาษณ์, 13 ธันวาคม 2559)

สำหรับปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้นวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ในการเรียนการสอน พบว่า อาจารย์วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต นำนวัตกรรมไปใช้เป็นสื่อเสริมร่วมกับการสอนบรรยายในคลาสเรียน ผู้เรียนสามารถเรียนรู้เพิ่มเติมได้ด้วยตนเอง และสามารถเข้าไปศึกษาเรียนรู้จากแหล่งความรู้เพิ่มเติมที่อาจารย์นำเสนอผ่าน e-Learning ได้ และเพื่อดำเนินตามแนวนโยบายของวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ที่กำหนดให้มีการใช้ e-Learning ในรายวิชาที่สอน

มองว่าการเรียนการสอนผ่าน e-Learning มีประโยชน์และเป็นไปตามยุคสมัยที่ผู้เรียนและผู้สอนเข้าถึงเทคโนโลยีได้ง่าย ซึ่งส่วนตัวได้นำมาใช้ในรายวิชาที่สอนด้วย เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้มีความน่าสนใจ นอกจากนี้ อีกหนึ่งเหตุผลสำคัญในการนำนวัตกรรมไปใช้ เนื่องจากแนวนโยบายกำหนดของวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ที่กำหนดให้อาจารย์ต้องใช้ e-Learning อย่างน้อย 1 รายวิชา เพื่อใช้เป็นส่วนหนึ่งในการประเมินบุคลากรประจำปี (ชวพร ธรรมนิตยกุล, สัมภาษณ์, 11 มกราคม 2560)

นวัตกรรมที่ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้นำมาใช้มีประโยชน์กับการเรียนการสอนในยุคปัจจุบันมาก ทำให้นักศึกษาสามารถเข้าถึงแหล่งความรู้ได้มากมาย และสามารถทำให้การเรียนการสอนไม่ถูกจำกัดแค่ในห้องเรียนเท่านั้น นอกจากนี้ ยังเป็นการดำเนินการตามแนวนโยบายของมหาวิทยาลัยที่อาจารย์ผู้สอนจะต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอนให้เป็นไปตามยุคปัจจุบัน โดยนำนวัตกรรมมาเป็นตัวช่วยในการพัฒนาการ

เรียนการสอน อีกทั้งอาจารย์ผู้สอนต้องใช้นวัตกรรมดังกล่าวเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินบุคลากรประจำปี (มุกิตา รัตนมุสิทธิ, สัมภาษณ์, 13 ธันวาคม 2559)

4.2.3 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้นวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้

ในส่วนของปัญหาการใช้นวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ สำหรับการใช้อ-E-Learning และ Google App for Education อาจารย์วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิตระบุว่า ระบบการใช้งานของ e-Learning และ Google App for Education มีเมนูฟังก์ชันการใช้งานที่หลากหลาย มีความซับซ้อน ประกอบกับภายหลังจากเข้าร่วมการฝึกอบรมการใช้นวัตกรรมแล้ว อาจารย์สืบทอดตอนการใช้งาน รวมทั้งผู้สอนยังคุ้นชินกับวิธีการสอนในรูปแบบเผชิญหน้าและใช้สื่อที่ผลิตเองประกอบการสอนโดยตรง มากกว่าใช้สื่อนวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้

เมนูและฟังก์ชันในการเข้าใช้งาน e-Learning อาจจะยากสำหรับผู้ที่ไม่มีความถนัดทางด้านเทคโนโลยี เช่น เรื่องของการใช้ระบบต้องล็อกอินใส่รหัสผ่าน และเข้าไปในรายวิชานั้นก่อน ซึ่งในระบบมีจำนวนรายวิชาที่อาจารย์ทำเนื้อหาผ่าน e-Learning จำนวนมาก บางครั้งอาจารย์สืบทอดตอนเกี่ยวกับการใช้งาน แม้ว่าเคยเข้าร่วมอบรมมาก่อน และเมื่อมีปัญหาการใช้งานอาจารย์ไม่สามารถแก้ไขปัญหาเองได้ ต้องแจ้งโดยตรงกับทางเจ้าหน้าที่ศูนย์ฯ ให้ดำเนินการแก้ไขให้ ทำให้บางครั้งเกิดความล่าช้าในการดำเนินงาน ขณะเดียวกันธรรมชาติของผู้เรียนในยุคปัจจุบันที่ชอบความสะดวกสบาย หากเครื่องมือไหนมีขั้นตอนในการเข้าถึงซับซ้อนก็จะไม่เปิดรับ และหากอาจารย์ผู้สอนไม่ได้มอบหมายว่าต้องเข้าไปดูเนื้อหา นักศึกษาก็จะไม่เข้ามาใช้งาน ฉะนั้น เมื่อนวัตกรรมถูกเลือกมาใช้ก็ควรจะมีผู้ใช้งานที่สามารถใช้นวัตกรรมนั้นได้โดยง่าย เพื่อให้นวัตกรรมได้รับการยอมรับและนำไปใช้งานอย่างแพร่หลาย (คมศร สอนองคุณ, สัมภาษณ์, 16 มกราคม 2560)

ส่วนตัวมองว่านวัตกรรมที่นำมาใช้งานในการเรียนการสอน ทั้ง e-Learning และ Google App for Education มีความทันสมัย มีฟังก์ชันการใช้งานที่หลากหลาย ผู้ใช้เองก็ต้องศึกษาว่านวัตกรรมตัวใดเหมาะกับการเรียนการสอนในรายวิชาไหน บางครั้งความทันสมัยก็เป็นอุปสรรคในการใช้งานนวัตกรรมในช่วงเริ่มต้น ซึ่งอาจารย์ผู้สอนที่ไม่ถนัดเทคโนโลยีอาจจะต้องใช้เวลาในการเรียนรู้ ส่วนอาจารย์รุ่นใหม่อาจจะคุ้นเคยกับการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ อยู่แล้วก็อาจจะเรียนรู้ได้เร็วกว่า ในส่วนของการใช้นวัตกรรมในปัจจุบัน ส่วนตัวมีความเห็นว่าเมนูการเข้าใช้งานมีความซับซ้อน อาจจะมีการปรับส่วนนี้ให้ใช้งานได้ง่ายขึ้น เพื่อให้มีการนำนวัตกรรมไปใช้มากขึ้น (อรธธญา พิกุลพารุ่งโรจน์, สัมภาษณ์, 12 มกราคม 2560)

การเข้าใช้ e-Learning ในหลักสูตรนิเทศศาสตร์ (นานาชาติ) ส่วนใหญ่ที่พบจะเป็นปัญหากับนักศึกษาต่างชาติมากกว่านักศึกษาไทย บางคนไม่เข้าใจการเข้าใช้งานในระบบ จึงต้องใช้เวลาในการอธิบายสื่อสารทำความเข้าใจ ประกอบกับการล็อกอินเข้าใช้ e-Learning มีความจำเป็นต้องใส่ทั้งรหัสนักศึกษาและพาสเวิร์ด บางคนลืมพาสเวิร์ดจึงไม่สามารถเข้าใช้งานได้ จึงอยากให้มีการพัฒนาการเข้าใช้ระบบที่ง่ายและไม่ซับซ้อน เพื่อให้อาจารย์มีการนำนวัตกรรมไปใช้ได้มากขึ้น (ดวงทิพย์ เจริญรุกษ์ เพื่อนโชติ, สัมภาษณ์, 21 ธันวาคม 2559)

สำหรับข้อเสนอแนะในการพัฒนานวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ อาจารย์วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต ระบุว่า ควรมีการพัฒนาเมนู ฟังก์ชันการใช้งานนวัตกรรมที่ไม่ซับซ้อน มีรูปแบบแพลตฟอร์มที่ง่ายและเข้าใจธรรมชาติของผู้ใช้งานที่ต้องการความสะดวกในการนำนวัตกรรมไปใช้ เพื่อให้วัตตกรรมนั้นได้นำไปใช้อย่างแพร่หลาย และเป็นสื่อเสริมในการพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิผลในอนาคตต่อไป

ในส่วนของระบบ e-Learning แม้จะสามารถทำอะไรได้หลายอย่างเพื่อใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอน และมีฟังก์ชันการใช้งานที่ทันสมัย แต่ระบบยังซับซ้อน ใช้งานได้ยาก หากไม่มีความรู้เบื้องต้น หรือไม่ได้เข้าอบรมมาก่อนบางคนอาจจะนำไปใช้งานได้ยาก แม้ระบบจะทันสมัย แต่ก็อาจจะไม่ตอบโจทย์ผู้ใช้งานทั้งหมด เนื่องจากบางเมนู ฟังก์ชันการใช้งานอาจจะยากไปสำหรับผู้ที่ไม่ถนัดเทคโนโลยี จึงอยากให้อาจารย์ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ พัฒนาส่วนนี้ให้มีรูปแบบแพลตฟอร์มที่ง่ายขึ้น เพื่อให้สามารถนำนวัตกรรมไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการเรียน การสอนมากที่สุด (มุกิตา รัตนมุสิทธิ, สัมภาษณ์, 11 มกราคม 2560)

สิ่งสำคัญในการเลือกนวัตกรรมมาใช้ในการเรียนการสอน ต้องดูธรรมชาติของผู้ใช้นวัตกรรมด้วย การใช้งานต้องไม่ซับซ้อน สามารถนำไปใช้ได้ง่าย เรากำลังเดินหน้าสู่การเป็นนวัตกรรม เพราะนวัตกรรมที่ดีคือสิ่งที่สร้างมาแล้วต้องมีคนใช้ สามารถนำไปพัฒนาให้เกิดประโยชน์ได้ ไม่ใช่นำมาใช้เพียงแคเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินบุคลากรเท่านั้น และหากเข้าถึงผู้สอนได้ง่ายนวัตกรรมนั้นก็จะได้รับการยอมรับและนำไปใช้อย่างแพร่หลายมากขึ้น ซึ่งสิ่งที่สำคัญที่สุดคือการลดทอนความยุ่งยาก โดยต้องออกแบบให้นวัตกรรมนั้นสามารถใช้งานได้ง่ายและไม่ซับซ้อน ให้ผู้ใช้ทุกคนสามารถเข้าถึงนวัตกรรมได้ง่าย (พิทักษ์ ชูมงคล, สัมภาษณ์, 12 มกราคม 2560)

นอกจากนี้ อาจารย์ได้แสดงความเห็นเพิ่มเติมว่า การเลือกนวัตกรรมมาใช้ในการเรียนการสอน ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ต้องพิจารณาถึงธรรมชาติการเรียนการสอนของแต่ละคณะหรือกลุ่มสายที่มีความแตกต่างกัน เพื่อใช้ในการพิจารณาคัดเลือกนวัตกรรมมาใช้ได้อย่างเหมาะสม และนวัตกรรมถูกนำไปใช้ในการเรียนการสอนอย่างแพร่หลายมากขึ้น

ในการเลือกนวัตกรรมมาใช้ในการเรียนการสอน นอกจากจะพิจารณาจากความง่ายของนวัตกรรมที่นำมาใช้แล้ว ทางศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ อาจจะต้องพิจารณาเพิ่มเติมถึงธรรมชาติของการเรียนการสอนของแต่ละกลุ่มสายซึ่งมีความแตกต่างกันด้วย เพราะในบางรายวิชาจำเป็นต้องใช้การเรียนการสอนแบบเผชิญหน้า (Face to Face) อยู่ รวมทั้งอาจจะเพิ่มช่องทางการสื่อสารเกี่ยวกับการใช้นวัตกรรมในรูปแบบออนไลน์เพิ่มเติม เช่น มีการบันทึกวิดีโอการอบรมในแต่ละหัวข้อย่อยแล้วนำเสนอผ่านช่องทางสื่อต่างๆ ด้วย เพื่อให้เกิดการรับรู้และนำไปสู่การใช้นวัตกรรมอย่างแพร่หลายมากขึ้น (อรรถธญา พิกุลพารุ่งโรจน์, สัมภาษณ์, 12 มกราคม 2560)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การแพร่กระจายนวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ในการเรียนการสอนของวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต” ด้วยรูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 วิธีการมาประกอบกันคือ รวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่างๆ (Documentary) และการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) ซึ่งการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการแพร่กระจายนวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ ระหว่างปี พ.ศ. 2555-2559
2. เพื่อศึกษาการใช้นวัตกรรมในการเรียนการสอนของวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 การแพร่กระจายนวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ ระหว่างปี พ.ศ. 2555-2559

ผู้บริหารมหาวิทยาลัยรังสิต ได้กำหนดอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยไว้ว่า “มหาวิทยาลัยสมบูรณ์แบบที่การศึกษาคือนวัตกรรม” จึงได้กำหนดนโยบายและแผนพัฒนาเทคโนโลยีมหาวิทยาลัยรังสิต ระหว่างปี พ.ศ. 2555-2559 และปี พ.ศ. 2560-2564 เพื่อดำเนินการนำนวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ โดยยึดหลัก “เวลาไหนก็ได้ ที่ไหนก็ได้ และอุปกรณ์ไหนก็ได้ (Anywhere, Anyplace and Any device)” ฝ่ายเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยรังสิต จึงสนองตอบนโยบายโดยจัดตั้งศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ เพื่อทำหน้าที่คัดเลือกและเผยแพร่นวัตกรรม และการนำนวัตกรรมไปใช้ในการเรียนการสอน ดูตารางที่ 5.1 และตารางที่ 5.2

ตารางที่ 5.1

แสดงการแพร่กระจายนวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ ระหว่างปี พ.ศ. 2555-2559

นโยบายแผนพัฒนาฝ่ายเทคโนโลยี	การดำเนินงานของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้	
มหาวิทยาลัยรังสิต	นวัตกรรม	การแพร่กระจายนวัตกรรม
<p>ปี พ.ศ. 2555-2559</p> <ol style="list-style-type: none"> พัฒนาและประยุกต์ใช้นวัตกรรมเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน งานวิจัย และงานบริการวิชาการ จัดให้มีทรัพยากรการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอนและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ที่เพียงพอและทันสมัย ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานจากสถานจริง ส่งเสริมความร่วมมือทางการศึกษากับสถาบันและองค์กรต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศ การสร้างความร่วมมือกับผู้ประกอบการในการผลิตบัณฑิตในลักษณะ Corporate University สร้างโครงการความร่วมมือด้านงานวิจัยและนวัตกรรมกับเครือข่ายการวิจัยทั้งภายในและภายนอก 	<ul style="list-style-type: none"> - e-Learning - RSU e-Book - iTunes U. - RSU Smart Classroom - Google Apps for Education - Second Life - MOOC และ Flipped Classroom 	<p>(สื่อใหม่)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. e-Mail 2. Facebook Page 3. จุลสารข่าวศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ (CIL Station) <p>(สื่อบุคคล)</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. การฝึกอบรม (Training) 5. การสัมมนา 6. การโรดโชว์ 7. กิจกรรมจับมือชวยามป่วย

จากตารางที่ 5.1 แสดงการแพร่กระจายนวัตกรรมระหว่างปี พ.ศ. 2555-2559 ฝ่ายเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยรังสิต มีนโยบายแผนพัฒนา 5 ประการคือ พัฒนาและประยุกต์ใช้นวัตกรรมเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน งานวิจัยและงานบริการวิชาการ จัดให้มีทรัพยากรการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอนและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ที่เพียงพอและทันสมัย ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานจากสภาพงานจริง ส่งเสริมความร่วมมือทางการศึกษากับสถาบันและองค์กรต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศ การสร้างความร่วมมือกับผู้ประกอบการในการผลิตบัณฑิตในลักษณะ Corporate University และสร้างโครงการความร่วมมือด้านงานวิจัยและนวัตกรรมกับเครือข่ายการวิจัยทั้งภายในและภายนอก

การดำเนินงานของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ การคัดเลือกและการแพร่กระจายนวัตกรรมการเรียนการสอน ได้แก่ e-Learning, RSU e-Book, iTunes U., RSU Smart Classroom, Google Apps for Education, Second Life, MOOC และ Flipped Classroom

การแพร่กระจายนวัตกรรมไปยังอาจารย์ผู้สอน ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้เลือกช่องทางการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารไปยังอาจารย์ผู้สอนผ่านสื่อใหม่ ได้แก่ อีเมล (e-Mail) เพจเฟซบุ๊กของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ (Facebook Page) และจุลสารข่าวศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ (CIL Station) ในรูปแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เนื่องจากเป็นช่องทางการสื่อสารที่สะดวก รวดเร็วและเข้าถึงอาจารย์ผู้สอนได้ง่าย เพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่คณาจารย์เกี่ยวกับนวัตกรรมและเป็นข้อมูลประกอบในการพิจารณาเลือกนวัตกรรมการไปใช้ในการเรียนการสอน นอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญกับการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ประเภทสื่อบุคคลเพื่อเผยแพร่ข่าวสารให้เกิดความมีส่วนร่วมและการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน เช่น การสัมมนา เป็นการสร้างแรงบันดาลใจและกระตุ้นให้อาจารย์เห็นความสำคัญของการนำนวัตกรรมมาใช้ในการเรียนการสอน การโรดโชว์ที่คณะเพื่อนำเสนอ นวัตกรรมและภาระการดำเนินงานของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ การฝึกอบรม (Training) เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและฝึกทักษะการใช้นวัตกรรมให้แก่อาจารย์ได้ทดลองใช้ก่อนที่จะนำนวัตกรรมไปใช้จริงในรายวิชาที่สอน และกิจกรรมจับน้ำขายามบ่าย เพื่อเปิดโอกาสให้อาจารย์ได้ร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์การใช้นวัตกรรมในการเรียนการสอนระหว่างกัน และแชร์ปัญหาหรืออุปสรรคในการใช้นวัตกรรมเพื่อนำไปสู่การแก้ไขให้นวัตกรรมการมีประสิทธิภาพในการนำไปใช้ในการเรียนการสอน

ผลของการแพร่กระจายนวัตกรรม พบว่า อาจารย์วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต รับรู้ข้อมูลข่าวสารผ่านทาง อีเมล (e-Mail) จำนวน 20 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 31 เพจเฟซบุ๊กของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ (Facebook Page) จำนวน 17 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 27 จุลสารข่าวศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ (CIL Station) จำนวน 11 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 17 ส่วนสื่อ

บุคคลมีการรับรู้ต่ำกว่าสื่อใหม่ การฝึกอบรม (Training) จำนวน 10 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 12 การสัมมนาและกิจกรรมจับน้ำชಾಯามบาย อย่างละ 4 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 6.5 และ 6.5 สำหรับการโรดโชว์ไม่มีการตอบ

เหตุผลที่อาจารย์วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต รับรู้ข้อมูลข่าวสารจากการแพร่กระจายนวัตกรรมผ่านสื่อใหม่มากกว่าสื่อบุคคล เพราะสามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้ง่าย สะดวก และรวดเร็ว ส่วนสื่อบุคคลก็ยังคงมีความจำเป็นในการแพร่กระจายนวัตกรรม โดยการฝึกอบรม (Training) ช่วยให้เกิดทักษะในการใช้นวัตกรรมเพิ่มมากขึ้น การสัมมนาทำให้อาจารย์มีความเข้าใจถึงเหตุผลและประโยชน์ของการนำนวัตกรรมมาใช้ในการเรียนการสอน กิจกรรมจับน้ำชಾಯามบายช่วยให้อาจารย์ได้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์การใช้นวัตกรรมในการเรียนการสอน

สำหรับการดำเนินงานแพร่กระจายนวัตกรรมการเรียนการสอนในอนาคต ผู้บริหารมหาวิทยาลัยรังสิตยังคงยึดอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยคือ “มหาวิทยาลัยสมบูรณ์แบบที่การศึกษาคือ นวัตกรรม” ซึ่งเน้นนวัตกรรม “เวลาไหนก็ได้ ที่ไหนก็ได้ และอุปกรณ์ไหนก็ได้ (Anywhere, Anyplace and Any device)” ที่คณาจารย์และนักศึกษาสามารถเข้าถึงนวัตกรรมได้ จึงกำหนดแผนพัฒนาฝ่ายเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยรังสิตและการดำเนินงานของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้อปี พ.ศ. 2560-2564 ไว้ดังนี้ (ดูตารางที่ 5.2)

ตารางที่ 5.2

แสดงการแพร่กระจายนวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ ระหว่างปี พ.ศ. 2560-2564

นโยบายแผนพัฒนาฝ่ายเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยรังสิต	การดำเนินงานของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้	การแพร่กระจายนวัตกรรม
<p>ปี พ.ศ. 2560-2564</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สร้างศูนย์ RSU Cyber University โดยการรวบรวมศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ กับ RSU Cyber U 2. มีระบบบริหารจัดการด้านการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายออนไลน์ เพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน 3. บูรณาการความรู้และทักษะด้านไอซีทีกับกระบวนการเรียนการสอนในชั้นเรียนเพิ่มขึ้น 4. สร้างสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในการเรียนการสอนเพิ่มขึ้น 5. มีนวัตกรรมใหม่ที่สนับสนุนการเรียนการสอนผ่าน Smart devices 6. มีการเรียนการสอนอิเล็กทรอนิกส์ที่อยู่ในระบบเปิดแบบ Open Course wares 7. พัฒนาและจัดระบบข้อมูล ซอฟต์แวร์ สื่อดิจิทัลเพื่อการศึกษาอย่างเพียงพอ 	<p>นวัตกรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> - e-Learning - RSU e-Book - iTunes U. - RSU Smart Classroom - Google Apps for Education - Second Life - MOOC และ Flipped Classroom <p>และได้เพิ่มนวัตกรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> - ระบบบันทึกการสอนโรบอท - การจัดสอบออนไลน์ผ่านไอแพด 	<p>(สื่อใหม่)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. e-Mail 2. Facebook Page 3. จุดสสารข่าวศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ (CIL Station) 4. การจัดออนไลน์เทรนนิ่ง <p>(สื่อบุคคล)</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. การจัดฝึกอบรม (Training) 5. การสัมมนา 6. การโรดโชว์ 7. กิจกรรมจับน้ำชายามบ่าย

จากตารางที่ 5.2 นโยบายสำคัญในการแพร่กระจายนวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรม การเรียนรู้ ระหว่างปี พ.ศ. 2560-2564 คือ สร้างศูนย์ RSU Cyber University โดยการรวบรวมศูนย์ นวัตกรรมการเรียนรู้ กับ RSU Cyber U มีระบบบริหารจัดการด้านการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายออนไลน์ เพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน บูรณาการความรู้และทักษะด้านไอซีทีที่ กับกระบวนการเรียนการสอนในชั้นเรียน สร้างสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในการเรียนการสอนเพิ่มขึ้น มีนวัตกรรมใหม่ที่สนับสนุนการเรียนการสอนผ่าน Smart devices มีการเรียนการสอนอิเล็กทรอนิกส์ ที่อยู่ในระบบเปิดแบบ Open Course wares พัฒนาและจัดระบบข้อมูล ซอฟต์แวร์ รวมทั้งสื่อดิจิทัล เพื่อการศึกษาอย่างเพียงพอ

การดำเนินงานของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ยังคงนวัตกรรมเดิม คือ e-Learning, RSU e-Book, iTunes U., RSU Smart Classroom, Google Apps for Education, Second Life, MOOC และ Flipped Classroom และเพิ่มระบบบันทึกการสอนโรบอท และการจัดสอบออนไลน์ ผ่านไอแพด

สื่อที่ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ใช้ในการแพร่กระจายนวัตกรรมก็ยังคงแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ สื่อใหม่และสื่อบุคคล ในส่วนของสื่อใหม่นอกจากอีเมล (e-Mail) เพจเฟซบุ๊กของศูนย์ นวัตกรรมการเรียนรู้ (Facebook Page) และจุลสารข่าวศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ (CIL Station) ได้ เพิ่มการจัดออนไลน์เทรนนิ่ง ส่วนสื่อบุคคลยังคงมีการจัดฝึกอบรม การสัมมนา การโรดโชว์ และ กิจกรรมจับน้ำชายามบ่าย

5.1.2 การใช้นวัตกรรมในการเรียนการสอนของวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัย รังสิต

อาจารย์วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต จำนวน 20 คน ใช้นวัตกรรม e-Learning และ Google Apps for Education ในการเรียนการสอนทั้งหมด 26 รายวิชา โดย อาจารย์จำนวน 20 คน ให้คำตอบว่า ใช้ e-Learning จำนวน 20 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 64.5 และใช้ e-Learning ควบคู่กับ Google Apps for Education จำนวน 11 คำตอบ คิดเป็นร้อยละ 35.5

เหตุผลในการนำนวัตกรรม e-Learning และ Google Apps for Education ของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้มาใช้ เนื่องจากอาจารย์วิทยาลัยนิเทศศาสตร์มีทักษะเกี่ยวกับการใช้งาน มาก่อน และนวัตกรรมดังกล่าวสามารถใช้ข้อพิวโหนดข้อมูลประกอบการเรียน การสอนในห้องปฏิบัติการ เช่น หนังสือ เทคนิคการถ่ายภาพ การผลิตรายการประเภทต่างๆ สร้างบทเรียนและบททดสอบ ออนไลน์ รวมทั้งใช้ในการรับ-ส่งไฟล์งานระหว่างอาจารย์และนักศึกษา ประกอบกับการเรียนการสอน ของนิเทศศาสตร์เป็นการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ (Project Base Learning) จึงทำให้ไม่นำสื่อใหม่ ซึ่งเป็น นวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ไปใช้ในการเรียนการสอนเต็มรูปแบบ โดยมีลักษณะการใช้

นวัตกรรมเพียงแค่อัพโหลดไฟล์งานผ่านระบบเพื่อให้นักศึกษาเข้าไปดูเนื้อหาในรายวิชาและการทำแบบทดสอบ แบบฝึกหัดออนไลน์เท่านั้น นอกจากนี้ การใช้ e-Learning ของอาจารย์ยังเป็นไปตามแนวนโยบายที่วิทยาลัยนิเทศศาสตร์กำหนด เพื่อให้อาจารย์ใช้ในการประเมินบุคลากรประจำปี ขณะเดียวกันการใช้ Google Apps for Education เพราะมีการเชื่อมโยงกับ e-Mail @rsu.ac.th และมีแอปพลิเคชันที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนานวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ อาจารย์วิทยาลัยนิเทศศาสตร์เสนอแนะให้ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ มีการพัฒนาเมนูฟังก์ชันการใช้งานนวัตกรรม e-Learning ให้ง่ายขึ้น ไม่ซับซ้อน โดยเข้าใจธรรมชาติของผู้ใช้งานที่ต้องการความสะดวกและมีวิธีการใช้งานง่าย เพื่อให้นวัตกรรมนั้นสามารถนำไปใช้อย่างแพร่หลาย และเป็นสื่อเสริมในการพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิผลในอนาคตต่อไป

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

5.2.1 การแพร่กระจายนวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยรังสิต ระหว่างปี พ.ศ. 2555-2559

ผู้บริหารมหาวิทยาลัยรังสิตกำหนดอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยไว้ว่า “มหาวิทยาลัยสมบูรณ์แบบที่การศึกษาคือนวัตกรรม” จึงได้กำหนดนโยบายและแผนพัฒนาเทคโนโลยีมหาวิทยาลัยรังสิต ปี พ.ศ. 2555-2559 และปี พ.ศ. 2560-2564 เพื่อดำเนินการนำนวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยยึดหลัก “เวลาไหนก็ได้ ที่ไหนก็ได้ และอุปกรณ์ไหนก็ได้ (Anywhere, Anyplace and Any device)” ฝ่ายเทคโนโลยีมหาวิทยาลัยรังสิต ได้สนองตอบนโยบายดังกล่าวโดยจัดตั้งศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ขึ้น เพื่อทำหน้าที่คัดเลือกนวัตกรรมและแพร่กระจายนวัตกรรมไปยังอาจารย์ผู้สอนด้วยการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อต่างๆ แนวนโยบายประเทศไทย ด้านการศึกษา 4.0 นายแพทย์ธีรเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์ (2559) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้แสดงความคิดเห็นไว้ว่า หนึ่งในการพัฒนาด้านการศึกษา 4.0 คือ การใช้สื่อการเรียนรู้ในโลกเสมือน (Virtual Learning) เป็นการเรียนการสอนผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์โดยใช้ช่องทางของระบบการสื่อสารและอินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นการทำให้ครูผู้สอนและนักเรียนสามารถสอนและเรียนรู้จากที่ใดในโลกได้ เช่นเดียวกับ ยีน ภัวรวรรณ (2559) ระบุว่าลักษณะพิเศษของการศึกษา 4.0 คือ การจัดการศึกษาที่ก่อให้เกิดการทำงานร่วมกันบนไซเบอร์ โดยใช้ขีดความสามารถของระบบเชื่อมโยงทางฟิสิกส์กับไซเบอร์ที่มีอุปกรณ์สมาร์ตสมัยใหม่มาช่วย

เช่น โทรศัพท์มือถือ แท็บเล็ต ฯลฯ โดยการจัดการศึกษาให้มีรูปแบบการบริการและเข้าถึงได้ในรูปแบบ Real Time ตลอดเวลา ทั่วถึงทุกที่ ทุกเวลา

การดำเนินงานของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ได้แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ การคัดเลือกและการแพร่กระจายนวัตกรรมการเรียนการสอน ได้แก่ e-Learning, RSU e-Book, iTunes U., RSU Smart Classroom, Google Apps for Education, Second Life, MOOC และ Flipped Classroom โดยนวัตกรรมที่ศูนย์นวัตกรรมเรียนรู้นำมาใช้ได้คัดเลือกจากนวัตกรรมที่ง่ายต่อการใช้งานและมีประโยชน์ครอบคลุมในการเรียนการสอนทุกกลุ่มสายที่มหาวิทยาลัยรังสิตเปิดสอน โดยนวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศที่นำมาใช้ในการเรียนการสอนเป็นลักษณะของสื่อใหม่ในหลากหลายรูปแบบโดยเชื่อมโยงผ่านระบบออนไลน์ และอาจารย์ผู้สอนสามารถนำไปบูรณาการการใช้งานได้ตามความเหมาะสมกับรายวิชาที่สอน ดังที่ อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ (2547, น.75) ได้กล่าวเกี่ยวกับสื่อใหม่ (New Media) ไว้ว่า หมายถึง เทคโนโลยีการสื่อสารไม่ว่าจะเป็นสื่อเสียง (Audio) ตัวหนังสือหรือตัวเลข (Text) ภาพกราฟิก (Graphics, Still Images) หรือวิดีโอ (Video, Animation) ที่มีศักยภาพในการเชื่อมโยงกับ เทคโนโลยีเครือข่าย อินเทอร์เน็ต และ/หรือโทรคมนาคมเป็นองค์ประกอบหลัก และสอดคล้องกับการศึกษาของ อรุณช เลิศจรยารักษ์ (2547) ได้ศึกษาเรื่อง “สังคมข่าวสาร สื่อ และการพัฒนาการสื่อสารในอนาคต” ผลการศึกษาพบว่า อนาคตประเทศไทยจะเข้าสู่ยุคสังคมข่าวสารจะมีการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นส่วนสำคัญ ซึ่งจะเห็นได้ว่าแนวนโยบายของมหาวิทยาลัยรังสิตได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาเทคโนโลยีด้านการศึกษาจึงมีการสนับสนุนอุปกรณ์สำหรับใช้งานนวัตกรรม เช่น คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต และภายหลังได้ดำเนินการนำนวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเรียนการสอน ผ่านการดำเนินการแพร่กระจายนวัตกรรมไปยังอาจารย์ผู้สอนโดยศูนย์นวัตกรรมเรียนรู้

การแพร่กระจายนวัตกรรมไปยังอาจารย์ผู้สอน ศูนย์นวัตกรรมเรียนรู้เลือกช่องทางการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารไปยังอาจารย์ผู้สอนผ่านสื่อใหม่ ได้แก่ อีเมล (e-Mail) เพจเฟซบุ๊กของศูนย์นวัตกรรมเรียนรู้ (Facebook Page) และจุลสารข่าวศูนย์นวัตกรรมเรียนรู้ (CIL Station) ในรูปแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เนื่องจากสื่อใหม่เป็นช่องทางการสื่อสารที่สะดวกรวดเร็วและเข้าถึงอาจารย์ผู้สอนได้ง่าย ดังที่ สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ (2545) ระบุเกี่ยวกับสื่อใหม่ไว้ว่าสามารถตอบสนองความต้องการทางด้านสารสนเทศให้แก่ผู้รับสารได้ตามความต้องการ เพราะสื่อใหม่สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลข่าวสารจำนวนมากไว้อย่างเป็นระบบ ทั้งยังไม่มีข้อจำกัดในด้านเวลา (Time) และเนื้อที่ (Space) ซึ่งถือเป็นข้อจำกัดของสื่อแบบดั้งเดิม ในยุคนี้ผู้ที่มีความรู้พื้นฐานด้านเทคโนโลยีและสามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตจะสามารถสร้างพื้นที่ในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารต่างๆ ไปสู่บุคคลต่างๆ ทั้งในระดับบุคคลและระดับมวลชน และยังมีโปรแกรมต่างๆ มากมายที่สร้างการมี

ส่วนร่วมให้กับผู้รับสารและผู้ส่งสาร เช่น โปแกรมแชท (Chat) เว็บไซต์ (Website) หรือบล็อก (Blog) ต่างๆ ซึ่งขั้นตอนการดำเนินงานของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารนวัตกรรมนี้ สอดคล้องกับ Rogers (1983, อ้างถึงใน ปรานธิร์ รังแก้ว, 2555, น. 11-12) ได้กล่าวเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจรับนวัตกรรมในชั้นความรู้ (Knowledge) เป็นขั้นตอนที่บุคคลได้รับการกระตุ้นให้เกิดความตระหนักต่อนวัตกรรม โดยผู้เผยแพร่รนวัตกรรมจะกระตุ้นให้บุคคลได้รับความรู้เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารต่างๆ เช่น ข้อมูลพื้นฐานและประโยชน์เกี่ยวกับนวัตกรรม โดยมักนิยมเผยแพร่ผ่านสื่อมวลชน เนื่องจากสามารถเข้าถึงผู้รับสารจำนวนมากในช่วงเวลานั้นได้เป็นอย่างดี

นอกจากนี้ ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ยังมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อบุคคล ซึ่งมีความจำเป็นและสำคัญกับการตัดสินใจรับนวัตกรรมเช่นกัน เพราะเป็นการสื่อสารระหว่างกันเพื่อเกิดความร่วมมือร่วมและปฏิสัมพันธ์ระหว่างเจ้าหน้าที่ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้และอาจารย์ผู้สอน เช่น การสัมมนา การโรดโชว์ การฝึกอบรม (Training) และกิจกรรมจับน้ำชายามบ่าย Roger (1983, อ้างถึงใน ปรานธิร์ รังแก้ว, 2555, น. 11-12) ระบุว่าช่องทางการสื่อสารเกี่ยวกับนวัตกรรม (Communication Channels) สังคมที่มีความก้าวหน้าเชิงโครงสร้างพื้นฐานด้านสื่อมวลชนในระดับสูง มักเป็นสังคมที่มีโอกาสกระตุ้นให้ตระหนักถึงคุณค่าของนวัตกรรมได้ง่ายกว่าสังคมที่มีโครงสร้างพื้นฐานด้านการสื่อสารมวลชนในระดับต่ำ และระดับในการยอมรับนวัตกรรมมีความเกี่ยวข้องกับปริมาณและความหลากหลายของช่องทางการสื่อสารในสังคม ไม่ว่าจะเป็นสื่อมวลชน การสื่อสารระหว่างบุคคล สื่อเฉพาะกิจ (specialized media) และสื่อสมัยใหม่

การจัดสัมมนา เป็นการสร้างแรงบันดาลใจ โน้มน้าวใจให้อาจารย์ผู้สอนเห็นความสำคัญของการนำนวัตกรรมมาใช้ในการเรียนการสอน โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการสอนทั้งในระดับประเทศและต่างประเทศมาบรรยายให้ความรู้ด้านเทคโนโลยีประกอบการเรียนการสอนให้แก่อาจารย์ Roger (1983, อ้างถึงใน ปรานธิร์ รังแก้ว, 2555, น. 11-12) กล่าวเกี่ยวกับขั้นการโน้มน้าวใจ (Persuasion) ว่าเป็นขั้นตอนที่บุคคลเริ่มมีความคิดเห็น หรือมีการเปรียบเทียบนวัตกรรมทั้งในด้านบวกและด้านลบ โดยช่วงเวลานี้ ผู้ที่ทำหน้าที่เผยแพร่รนวัตกรรมจะต้องพยายามให้ข้อมูลเพื่อให้เกิดความสนใจในนวัตกรรม และมีทัศนคติที่ดีต่อนวัตกรรม ซึ่งช่วงเวลานี้สื่อบุคคลจะมีบทบาทสำคัญกว่าสื่อมวลชน โดยสื่อบุคคลเจ้าหน้าที่จะถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารได้อย่างชัดเจน ในแง่มุมต่างๆ เพื่อทำให้ผู้รับนวัตกรรมเกิดความเข้าใจอย่างชัดเจน

การโรดโชว์ เพื่อเป็นการแนะนำนวัตกรรมและรับทราบเกี่ยวกับการดำเนินงาน โดยเจ้าหน้าที่ของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้เข้าไปพบปะพูดคุยกับอาจารย์ในคณะต่างๆ และให้คำปรึกษาให้แก่อาจารย์ในการวางแผนการสอนโดยนำนวัตกรรมไปใช้ สอดคล้องกับ Roger (1983, อ้างถึงใน ปรานธิร์ รังแก้ว, 2555, น. 11-12) ในการดำเนินงานขั้นตัดสินใจ (Decision) ซึ่งผู้เผยแพร่

นวัตกรรมจะพยายามกระตุ้นด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อให้บุคคลตัดสินใจยอมรับนวัตกรรม อาทิ การให้ความช่วยเหลือ การให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการใช้นวัตกรรม การใช้บุคคลต้นแบบ ฯลฯ

เมื่ออาจารย์มีความสนใจนวัตกรรมและตัดสินใจยอมรับ ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ได้จัดให้มีการฝึกอบรม (Training) เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ ให้อาจารย์ได้ฝึกทักษะการใช้นวัตกรรมผ่านการทดลองใช้ก่อนนำนวัตกรรมไปใช้จริงในรายวิชาที่สอน Roger (1983, อ้างถึงใน ปรานธีร์ รังแก้ว, 2555, น. 11-12) ได้ระบุเกี่ยวกับขั้นการดำเนินการ (Implementation) ไว้ว่าเป็นขั้นตอนที่บุคคลจะเริ่มนำนวัตกรรมที่ตนตัดสินใจรับมาใช้ หรือทดลองใช้ โดยในขั้นนี้ข้อมูลข่าวสารมีบทบาทสำคัญมาก ๆ ต่อการรับนวัตกรรม โดยเฉพาะข้อมูลที่มีเนื้อหาสะท้อนให้เห็นความสำคัญของนวัตกรรมต่อบุคคล ข้อมูลเกี่ยวข้องกับสถานที่ซึ่งสามารถเข้าถึงนวัตกรรม ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการใช้นวัตกรรม เป็นต้น และข้อมูลต่างๆ เหล่านี้จะมีผลต่อการยืนยันการใช้นวัตกรรมต่อไป

กิจกรรมจับน้ำชಾಯามบาย เพื่อให้อาจารย์ผู้สอนที่นำนวัตกรรมเทคโนโลยีไปประยุกต์ใช้ในรายวิชาได้เข้ามาพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างกัน รวมทั้งนำข้อมูลปัญหาอุปสรรคในการใช้นวัตกรรมมาร่วมกันแก้ปัญหา โดยศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้จะคอยให้คำแนะนำและความช่วยเหลือตลอดการใช้นวัตกรรม ดังที่ Roger (1983, อ้างถึงใน ปรานธีร์ รังแก้ว, 2555, น. 11-12) ได้ระบุขั้นการยืนยัน (Confirmation) ไว้ว่าเป็นขั้นตอนที่บุคคลจะแสวงหาข้อมูลข่าวสารต่างๆ เพื่อยืนยันความคิดที่ว่าตนสมควรรับนวัตกรรมนั้นอย่างต่อเนื่อง หรือสมควรปฏิเสธนวัตกรรมนั้นอย่างต่อเนื่อง

ผลจากการแพร่กระจายนวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ อาจารย์วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารนวัตกรรมผ่านการประชาสัมพันธ์ทางสื่อใหม่ ได้แก่ อีเมล (e-Mail) เพจเฟซบุ๊กของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ (Facebook Page) และ จุลสารข่าวศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ (CIL Station) และสื่อบุคคล ได้แก่ การฝึกอบรม การสัมมนา และกิจกรรมจับน้ำชา โดยอาจารย์วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต รับรู้ข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อใหม่มากกว่าสื่อบุคคล เพราะสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารนวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ได้ง่ายและรวดเร็ว ดังที่ ธิตาพร ชนะชัย (2550) และขวัญฤทัย สายประดิษฐ์ (2551) ได้กล่าวไว้ว่า สื่อใหม่สามารถให้ข้อมูลข่าวสารประชาสัมพันธ์ ไปยังกลุ่มเป้าหมายได้หลากหลายกลุ่มเป้าหมาย เผยแพร่ไปยังกลุ่มเป้าหมายจำนวนมากได้ในระยะเวลาพร้อมๆ กัน และสื่อใหม่ยังเป็นสื่อที่มีความสามารถในการติดต่อสองทาง จึงทำให้ผู้ใช้สามารถโต้ตอบได้ทันที

จากการดำเนินงานคัดเลือกและการแพร่กระจายนวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ ตั้งแต่การคัดเลือกนวัตกรรมเพื่อนำมาใช้ในการเรียนการสอนในรูปแบบต่างๆ และขั้นตอนการแพร่กระจายนวัตกรรม โดยผ่านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อใหม่และสื่อ

บุคคลไปยังอาจารย์ผู้สอนของมหาวิทยาลัยรังสิต ซึ่งมีการกำหนดระยะเวลาการดำเนินงานในช่วงต่างๆ ระหว่างปี พ.ศ. 2555-2559 เป็นไปตามขั้นตอนการแพร่กระจายนวัตกรรม ที่ Roger (1983, อ้างถึงใน ปราณธีร์ รังแก้ว, 2555, น. 11-12) ได้กล่าวไว้ว่า การสื่อสารที่มุ่งเผยแพร่นวัตกรรมสามารถแบ่งได้เป็น 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) นวัตกรรม (Innovation) ความคิดใหม่หรือสิ่งใหม่ที่บุคคลค้นพบ 2) การสื่อสาร (Communication) การเผยแพร่นวัตกรรมให้เป็นที่รู้จักและยอมรับกันในสังคม จำเป็นต้องใช้การสื่อสารเพื่อเผยแพร่สิ่งใหม่ 3) ช่วงระยะเวลา (Time Frame) เมื่อบุคคลได้รับรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมที่เกิดขึ้นในสังคม จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องใช้เวลาในการศึกษาเกี่ยวกับสิ่งใหม่จากผู้นำนวัตกรรมเข้ามา โดยบุคคลจะยอมรับหรือปฏิเสธนวัตกรรมหรือสิ่งใหม่นั้น ขึ้นอยู่กับการประเมินผลที่ผ่านกระบวนการรับรู้ การทำความเข้าใจ แล้วส่งผลให้เกิดพฤติกรรมที่จะนำไปประกอบการตัดสินใจที่จะยอมรับหรือปฏิเสธนวัตกรรมนั้น และ 4) สมาชิกในระบบสังคม (In a Social System) คือประชากรซึ่งอยู่ในระบบสังคมมีองค์ประกอบที่แตกต่างกันไปตามแต่ละกลุ่ม โดยความแตกต่างที่เกิดขึ้นนี้ย่อมส่งผลถึงการยอมรับนวัตกรรมที่มีในสังคมด้วย

สำหรับการดำเนินงานของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ในแผนยุทธศาสตร์ใหม่ระหว่างปี 2560-2564 ได้มีการควรวรรณศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ และ RSU Cyber U เข้าด้วยกันเป็น ศูนย์ RSU Cyber University โดยทำหน้าที่ในการคัดเลือกและแพร่กระจายนวัตกรรมไปใช้ในการเรียนการสอนและมีบทบาทเพิ่มเติมในการนำบทเรียนมาจัดออนไลน์เทรนนิ่ง เพื่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรสูงสุดอย่างเป็นระบบมากขึ้น ทั้งนี้ ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ยังคงนวัตกรรมเดิม ได้แก่ e-Learning, RSU e-Book, iTunes U., RSU Smart Classroom, Google Apps for Education, Second Life, MOOC และ Flipped Classroom และเพิ่มระบบบันทึกการสอนโรบอท และการจัดสอบออนไลน์ผ่านไอแพด ดังที่ งานวิจัยของ อรณูช เลิศจรรยาภักดิ์ (2547) ได้ศึกษาเรื่อง “สังคมข่าวสาร สื่อ และการพัฒนาการสื่อสารในอนาคต” ผลการวิจัยพบว่า อนาคตในการพัฒนาการสื่อสารและธุรกิจ สื่อจะมีผู้ประกอบการและผู้บริหารสื่อในยุคสังคมข้อมูลข่าวสารที่เป็นเจ้าของสื่อในลักษณะ Chain คือ เป็นเจ้าของสื่อประเภทเดียวกันทั้งในประเทศและต่างประเทศ หรือครอบครองสื่อหลายๆ สื่อภายใต้เจ้าของเดียวกัน (Cross-Ownership) และ Roger (1983, อ้างถึงใน ปราณธีร์ รังแก้ว, 2555, น. 11-12) ที่กล่าวไว้ว่า กลุ่มผู้แนะนำนวัตกรรม (Innovator) เป็นกลุ่มที่ชื่นชอบเทคโนโลยี โดยเป็นผู้ริเริ่มในการนำนวัตกรรมมาใช้ ซึ่งจะนำไปสู่กระบวนการสื่อสารให้บุคคลกลุ่มอื่นได้รับรู้ข้อมูลและเกิดการยอมรับ โดยผู้บริหารมหาวิทยาลัยรังสิตจัดอยู่ในกลุ่มของผู้แนะนำนวัตกรรม โดยมีการแสวงหานวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนอยู่ตลอดเวลาอย่างก้าวทันกับยุคการเรียนรู้ในปัจจุบัน

การที่มหาวิทยาลัยรังสิตจะสามารถนำนวัตกรรมไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนอย่างแพร่หลายได้นั้น ผู้บริหารจะต้องมีการกำหนดแนวนโยบายการใช้งานนวัตกรรมอย่างชัดเจน โดยกำหนดเนื้อหา ข้อมูล ประเด็นในการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ไปยังอาจารย์ผู้สอนเพื่อนำไปใช้ในการเรียนการสอน และเพื่อเป็นการสนองต่อนโยบายดังกล่าว มหาวิทยาลัยรังสิต จึงได้มีการจัดตั้ง ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ออนไลน์ โดยทำหน้าที่ผลักดันให้เกิดนวัตกรรมรูปแบบต่างๆ เน้นการแสวงหานวัตกรรมใหม่ๆ ด้วยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย โดยตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ออนไลน์ได้ดำเนินการงานประสบความสำเร็จเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ โดยมีการนำนวัตกรรมมาใช้ในการเรียนการสอนและดำเนินการเผยแพร่จนเกิดการยอมรับและนำไปใช้ในการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยอย่างแพร่หลาย สอดคล้องกับงานวิจัยของ เวทิต ทองจันทร์ (2552) ได้ศึกษาเรื่อง “นวัตกรรมการสื่อสารกับการยอมรับระบบการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (E-Auction) ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตปริมณฑล” ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยการสื่อสารที่มีผลต่อความสำเร็จในการยอมรับระบบการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (E-Auction) ขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในเขตปริมณฑล มีดังนี้ (1) ผู้บริหารมีหลักเกณฑ์ที่สำคัญในการเลือกผู้นำในการเผยแพร่ข่าวสารและบริหารงานการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (E-Auction) คือ เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ตรงจากการทำงานในระบบสารสนเทศ และในส่วนตัวเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในหน่วยงานย่อยนั้น ผู้บริหารใช้การบริหารงานตามสายงานเป็นหลัก (2) มีการจัดเตรียมข้อมูลข่าวสาร การเลือกประเด็น และสาระสำคัญที่ใช้ในการนำเสนอ และ (3) มีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกและกำหนดสื่อต่างๆ เพื่อให้เกิดการรับรู้ด้านการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์

5.2.2 การใช้นวัตกรรมในการเรียนการสอนของวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

การใช้นวัตกรรมในการเรียนการสอนของวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต อาจารย์วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต นำนวัตกรรม e-Learning และ Google Apps for Education มาใช้ในการเรียนการสอนมากที่สุด ประกอบกับคณบดีวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต ได้กำหนดเป็นแนวนโยบายให้อาจารย์ผู้สอนทุกคนจะต้องมีการใช้ e-Learning อย่างน้อย 1 รายวิชา เพื่อใช้ในการประเมินบุคลากรประจำปี ดังที่ ปาริชาติ สถาปิตานนท์ สโรบล (2542) กล่าวว่าไว้ว่า ลักษณะของการตัดสินใจรับนวัตกรรมจะเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว หากผู้มีอำนาจเป็นผู้ตัดสินใจสั่งการให้สมาชิกในสังคมยอมรับนวัตกรรมนั้นๆ แทนการปล่อยให้สมาชิกในสังคมมีโอกาสตัดสินใจด้วยตนเอง (optional decision making) และการตัดสินใจโดยกลุ่มที่บุคคลสังกัดอยู่

(collective decision making) ก็มีส่วนช่วยผลักดันให้เกิดการเร่งการยอมรับนวัตกรรมของบุคคลในบางกรณี

เหตุผลในการนำนวัตกรรม e-Learning และ Google Apps for Education ของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้มาใช้ เนื่องจากอาจารย์มีทักษะเกี่ยวกับการใช้งานนวัตกรรมดังกล่าวมาก่อน และสามารถใช้อัพโหลดข้อมูลประกอบการเรียน การสอนในห้องปฏิบัติการ เช่น หนังสือนั้น เทคนิคการถ่ายภาพ การผลิตรายการประเภทต่างๆ สร้างบทเรียนและบททดสอบออนไลน์ รวมทั้งใช้ในการรับ-ส่งไฟล์งานระหว่างอาจารย์และนักศึกษาได้ โดยทั้ง e-Learning และ Google Apps for Education เป็นสื่อเสริมให้นักศึกษามีแหล่งการเรียนรู้เพิ่มเติมและนำมาใช้ในการบริหารการจัดการให้เรียนการสอนมีความน่าสนใจมากขึ้นได้ สอดคล้องกับการวิจัยของ วรพิน งามไกววัล (2557) ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับนวัตกรรมหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของผู้บริโภคชาวไทย” ผลจากการวิจัยพบว่า ผู้ที่ยอมรับนวัตกรรมหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่เคยใช้งานหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มาก่อน และ นภาพกรณ์ ฉัตรธมณีรุ่งเจริญ (2555) ในการวิจัยเรื่อง “การศึกษาการยอมรับการจัดการเรียนรู้แบบอีเลิร์นนิ่งของอาจารย์และนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน” ผลการวิจัยพบว่า ผู้สอนยอมรับที่จะใช้อีเลิร์นนิ่งในรูปแบบของสื่อเสริมร่วมกับการใช้การสอนหน้าชั้นเป็นหลัก เพื่อช่วยพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน เพิ่มแหล่งค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมของผู้เรียน และเป็นการพัฒนาการสอนของผู้สอนให้มีความทันสมัยมากยิ่งขึ้นและเกิดประโยชน์ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิภา กิมสูงเนิน และสุวรรีย์ เพชรแต่ง (2559) ได้ศึกษาเรื่อง “ผลการใช้สื่อการสอนอิเล็กทรอนิกส์ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาลมหาวิทยาลัยรังสิต” ผลจากการวิจัยพบว่า สื่อการสอนอิเล็กทรอนิกส์รายวิชา BNS 407 การพยาบาลอนามัยชุมชน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาสูงกว่าก่อนเรียน

สำหรับการนำนวัตกรรมไปใช้ในการเรียนการสอนวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต อาจารย์จำนวน 20 คน ได้นำนวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ซึ่งมีหลากหลาย โดยเลือกใช้เพียงแค่ e-Learning และ Google Apps for Education จัดอยู่ในกลุ่มผู้ยอมรับช้า เนื่องจากเดิมมีการผลิตสื่อเพื่อใช้ในการเรียนการสอนในรายวิชาต่างๆ อยู่แล้ว ประกอบกับการเรียนการสอนของนิเทศศาสตร์เป็นการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ (Project Base Learning) จึงทำให้ไม่ได้นำสื่อใหม่ซึ่งเป็นนวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ไปใช้ในการเรียนการสอนอย่างเต็มรูปแบบ โดยมีลักษณะการใช้นวัตกรรมเพียงแค่การอัพโหลดไฟล์งานรูปแบบต่างๆ ผ่านระบบ เพื่อให้นักศึกษาเข้าไปดูเนื้อหาในรายวิชาและการทำแบบทดสอบและแบบฝึกหัดออนไลน์ รวมทั้งดำเนินการตามแผนนโยบายของวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต ที่กำหนดให้อาจารย์ต้องใช้ e-Learning ในการเรียนการสอน ดังที่ Roger (1983, อ้างถึงใน ปราณธีร์ รังแก้ว, 2555, น. 19-20)

ได้กล่าวเกี่ยวกับลักษณะของบุคคลที่ยอมรับนวัตกรรม กลุ่มผู้ยอมรับช้า (Late Majority) ว่าเป็นกลุ่มที่กว่าจะยอมรับสิ่งใหม่ หรือนวัตกรรมใหม่ๆ การยอมรับนวัตกรรมเป็นผลมาจากความจำเป็น และแรงกดดันของเครือข่ายที่เป็นเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะอยู่ในกลุ่มผู้ยอมรับช้า แต่อาจารย์วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต ก็มีการยอมรับและนำนวัตกรรมไปใช้ในการเรียนการสอน ทั้งยังมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมให้ทางศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้มีการพัฒนาเมนูฟังก์ชันการใช้งานนวัตกรรม e-Learning ให้ง่าย ไม่ซับซ้อน เพื่อให้อาจารย์ได้นำนวัตกรรมไปใช้ในการเรียนการสอนอย่างแพร่หลายมากขึ้น

5.3 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา

1. การแพร่กระจายนวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ ระหว่างปี พ.ศ. 2555-2559 คือ การสื่อสารเพื่อการแพร่กระจายนวัตกรรมโดยใช้การประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่างๆ ซึ่งการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารนวัตกรรมผ่านทางสื่อใหม่ เช่น อีเมล (e-Mail) เพจเฟซบุ๊กของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ (Facebook Page) จุลสารข่าวศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ (CIL Station) สามารถเข้าถึงผู้รับสารหรืออาจารย์ผู้สอนได้ง่ายและรวดเร็ว จึงยังคงมีความจำเป็นในการต้องดำเนินการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารผ่านช่องทางนี้ต่อไป รวมทั้งการใช้สื่อบุคคลซึ่งมีความสำคัญและมีความจำเป็น เนื่องจากทำให้เกิดการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมและเกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันของเจ้าหน้าที่ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้และอาจารย์ผู้สอนในการให้ข้อมูลข่าวสารนวัตกรรม

2. นอกจากการใช้สื่อใหม่ในการแพร่กระจายนวัตกรรมไปสู่การยอมรับและการนำนวัตกรรมไปใช้แล้ว การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารนวัตกรรมโดยใช้สื่อบุคคลก็มีความสำคัญต่อการตัดสินใจยอมรับและนำนวัตกรรมไปใช้ในการเรียนการสอนเช่นกัน การสัมมนา ช่วยให้อาจารย์ผู้สอนเกิดแรงบันดาลใจและเห็นความสำคัญของการนำนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน การฝึกอบรม (Training) ช่วยให้อาจารย์เข้าใจการนำนวัตกรรมไปใช้โดยผ่านการสาธิตและการทดลองใช้นวัตกรรมก่อนนำไปใช้จริงในรายวิชาที่สอน กิจกรรมจับน้ำชಾಯามบ่าย ช่วยให้อาจารย์ได้พบปะพูดคุยเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการนำนวัตกรรมไปใช้ในการเรียนการสอนและได้แชร์ปัญหาหรืออุปสรรคในการใช้นวัตกรรมเพื่อนำไปสู่วิธีการแก้ไขและพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

3. การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อบุคคล ประเภทการโรดโชว์ พบว่า อาจารย์วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต ไม่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารผ่านช่องทางนี้ จึงเสนอว่า ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ควรเพิ่มการโรดโชว์ในระดับผู้บริหารของวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัย

รังสิตด้วย เพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจในการนำนวัตกรรมรูปแบบอื่นๆ ไปใช้เพิ่มเติมในการเรียนการสอนรายวิชาต่างๆ ของวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิตต่อไป

4. การศึกษาครั้งนี้ พบว่า อาจารย์วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต มีการใช้ e-Learning และ Google Apps for Education มากที่สุด เนื่องจากมีทักษะในการใช้งานนวัตกรรมมาก่อน และสามารถใช้อัพโหลดไฟล์ตัวอย่างงานในการเรียนการสอน เช่น หนังสั้น การผลิตรายการโทรทัศน์ เทคนิคการถ่ายภาพ เป็นต้น รวมทั้งยังนำมาใช้ในการสร้างบทเรียนและแบบทดสอบออนไลน์ได้ จึงเสนอให้ยังคงใช้และมีการพัฒนานวัตกรรม e-Learning และ Google Apps for Education ต่อไป โดยให้มีการพัฒนารูปแบบและฟังก์ชันเมนูในการใช้งานของ e-Learning และ Google Apps for Education ที่ง่ายและไม่ซับซ้อน เพื่อให้อาจารย์มีการนำนวัตกรรมไปใช้ในการเรียนการสอนอย่างแพร่หลายมากขึ้น

5. นวัตกรรมอื่นๆ เช่น RSU e-Book, iTunes U., RSU Smart Classroom, Second Life, MOOC และ Flipped Classroom ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ อาจารย์วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต ไม่ได้นำมาใช้ในการเรียนการสอน จึงเสนอว่าศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้จะต้องมีการให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับประโยชน์และการใช้นวัตกรรมดังกล่าวในการเรียนการสอน เพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่อาจารย์ได้เห็นความสำคัญของการนำนวัตกรรมนำไปในรายวิชาที่สอน และจัดให้มีการฝึกอบรมการใช้นวัตกรรมโดยแยกอาจารย์เฉพาะกลุ่มสาย เพื่อให้อาจารย์สามารถเข้าถึงนวัตกรรมได้ง่ายขึ้นและส่งผลให้มีการนำนวัตกรรมไปใช้ในการเรียนการสอนอย่างแพร่หลายมากขึ้น รวมทั้งให้มีการพัฒนาช่องทางสื่อสารเพื่อให้อาจารย์สามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารนวัตกรรมได้อย่างทั่วถึง ซึ่งจะนำไปสู่การตัดสินใจยอมรับและนำนวัตกรรมไปใช้ในการเรียนการสอนต่อไป

5.4 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

จากการวิจัยเรื่อง “การแพร่กระจายนวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ในการเรียนการสอนของวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต” ผู้วิจัยมีข้อเสนอเพิ่มเติม ดังนี้

1. การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาการใช้นวัตกรรมในการเรียนการสอนของวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต โดยคัดเลือกอาจารย์ที่ใช้นวัตกรรมมาเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาจำนวน 20 คนเท่านั้น ซึ่งในการศึกษาครั้งต่อไปควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้นวัตกรรมของอาจารย์วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิตทั้งหมด เพื่อจะได้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับการใช้นวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ ที่อาจารย์นำมาใช้ในการเรียนการสอนอย่างรอบด้านและครบถ้วนมากขึ้น

2. มีการศึกษาเปรียบเทียบการใช้นวัตกรรมในการเรียนการสอนของอาจารย์ในกลุ่มสายต่างๆ ที่มหาวิทยาลัยรังสิตเปิดการเรียนการสอน เช่น กลุ่มวิทยาศาสตร์-สุขภาพ กลุ่มศิลปะ-ออกแบบ กลุ่มมนุษยศาสตร์-สังคมศาสตร์ กลุ่มวิศวกรรมศาสตร์-เทคโนโลยี กลุ่มเศรษฐกิจ-ธุรกิจ และกลุ่มนานาชาติ

3. ศึกษาและประเมินผลแผนยุทธศาสตร์ของฝ่ายเทคโนโลยีมหาวิทยาลัยรังสิต ระหว่างปี พ.ศ. 2560-2564

รายการอ้างอิง

หนังสือและบทความในหนังสือ

กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง*. เอกสารชุด
แนวทางปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: การศาสนา.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *คำชี้แจงประกอบพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ*. กรุงเทพฯ:
การศาสนา.

กาญจนา แก้วเทพ, และนิคม ชัยขุนพล. (2555). *คู่มือสื่อใหม่ศึกษา*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.

เกษมสันต์ วัฒนางรงค์. (2536). *เทคโนโลยีเทคนิคศึกษา*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

ขวัญฤทัย สายประดิษฐ์. (2551). *บทบาทนักประชาสัมพันธ์กับการประชาสัมพันธ์ในสื่อใหม่
ตอนที่ 1. พัฒนาเทคนิคศึกษา*.

ปาริชาติ สถาปิตานนท์. (2549). *การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมและการพัฒนาชุมชน : จากแนวคิด
สู่ปฏิบัติการวิจัยในสังคมไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

เวทิต ทองจันทร์. (2552). *นวัตกรรมการสื่อสารกับการยอมรับระบบการประมูลด้วยระบบอี
เล็คทรอนิกส์ (E-Auction) ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตปริมณฑล*.

กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสยาม.

อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์. (2547). *สื่อสารมวลชนเบื้องต้น สื่อมวลชน วัฒนธรรม และสังคม*. กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อรนุช เลิศจรรยารักษ์. (2547). *สังคมข่าวสาร สื่อ และการพัฒนาการสื่อสารในอนาคต
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*.

บทความในวารสาร

นิภา กิมสูงเนิน, และ สุวริย์ เพชรแดง. (2559). ผลการใช้สื่อการสอนอิเล็กทรอนิกส์ต่อผลสัมฤทธิ์ทาง
การเรียน ของนักศึกษาพยาบาลมหาวิทยาลัยรังสิต. *วารสารพยาบาลสภาวิชาชีพไทย*,
ฉ. 1 (2559): 63-74.

วันชัย ศิริชนะ. (กรกฎาคม 2543). ทิศทางนโยบายการพัฒนาระบบเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา.
วารสารปฏิรูปการศึกษา, 2(7).

วิทยานิพนธ์

- นภาพรณ์ ฉัตรมณีรุ่งเจริญ. (2555). การศึกษาการยอมรับการจัดการเรียนรู้แบบอีเลิร์นนิ่งของอาจารย์และนิสิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, คณะศึกษาศาสตร์.
- ปราณธีร์ รุ่งแก้ว. (2555). กระบวนการนำเครื่องบดย่อยขยะเอนกประสงค์ไปใช้ในเขตอำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่. (วิทยานิพนธ์ปริญญาตรีวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต).
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, บัณฑิตวิทยาลัย.
- ปิยะพร เขตบรรณพต. (2553). พฤติกรรมรับสารสื่อสารการตลาดผ่านสื่อใหม่ของผู้บริโภคในอำเภอเมืองเชียงใหม่. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, สาขาวิชาการตลาด, บัณฑิตวิทยาลัย.
- วรพิน งามไกววัล. (2557). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับนวัตกรรมหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของผู้บริโภคชาวไทย. (วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

สัมภาษณ์

- คมศร สอนองคุณ. อาจารย์สาขาวิชาการประชาสัมพันธ์ วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต.
(16 มกราคม 2560). สัมภาษณ์.
- ชวพร ธรรมนิตยกุล. อาจารย์สาขาวิชาการโฆษณา วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต.
(11 มกราคม 2560). สัมภาษณ์.
- ซัชญา สุกุณา. อาจารย์สาขาวิชาสื่อสารการตลาด วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต.
(12 มกราคม 2560). สัมภาษณ์.
- ชุนหงษ์ ไทยอุปถัมภ์. ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่าย RSU Cyber University มหาวิทยาลัยรังสิต.
(13 กรกฎาคม 2560). สัมภาษณ์.
- ณวัฒน์ อินทอง. อาจารย์สาขาวิชามัลติมีเดีย วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต.
(17 มกราคม 2560). สัมภาษณ์.
- ดวงทิพย์ เจริญรุฑ์ เพื่อนโชติ. อาจารย์สาขาวิชานิเทศศาสตร์ (หลักสูตรนานาชาติ) วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต. (21 ธันวาคม 2559). สัมภาษณ์.
- ดวงรัตน์ อาบใจ. รองผู้อำนวยการศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยรังสิต.
(16 พฤษภาคม 2560). สัมภาษณ์. (13 กรกฎาคม 2560). สัมภาษณ์.

จิราภรณ์ กลิ่นสุคนธ์. อาจารย์สาขาวิชาการประชาสัมพันธ์ วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต.

(12 มกราคม 2560). สัมภาษณ์.

นฤนาถ ไกรนรา. อาจารย์สาขาวิชาสื่อสารการกีฬา วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต.

(14 ธันวาคม 2559). สัมภาษณ์.

ปฏินันท์ สันติเมทนีดล. อาจารย์สาขาวิชาวารสารศาสตร์ดิจิทัล วิทยาลัยนิเทศศาสตร์

มหาวิทยาลัยรังสิต. (13 ธันวาคม 2559). สัมภาษณ์.

พิทักษ์ ชูมงคล. อาจารย์สาขาวิชาสื่อสารการตลาด วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต.

(12 มกราคม 2560). สัมภาษณ์.

พิมพ์ณัฐชยา สัจจาศิลป์. อาจารย์สาขาวิชาการโฆษณา วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต.

(10 มกราคม 2560). สัมภาษณ์.

พงศ์ภัทร อนุมติราชกิจ. อาจารย์สาขาวิชาการประชาสัมพันธ์ วิทยาลัยนิเทศศาสตร์

มหาวิทยาลัยรังสิต. (23 ธันวาคม 2559). สัมภาษณ์.

พรหมพงษ์ แก้วดวงเด่น. อาจารย์สาขาวิชาการโฆษณา วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต.

(21 ธันวาคม 2559). สัมภาษณ์.

มัตติกร บุญคง. อาจารย์สาขาวิชา 멀티มีเดีย วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต.

(17 มกราคม 2560). สัมภาษณ์.

มุกิตา รัตนมุสิหิธี. อาจารย์สาขาวิชาวารสารศาสตร์ดิจิทัล วิทยาลัยนิเทศศาสตร์

มหาวิทยาลัยรังสิต. (13 ธันวาคม 2559). สัมภาษณ์.

วาจวิมล เดชเกตุ. อาจารย์สาขาวิชาการภาพยนตร์และวีดิทัศน์ วิทยาลัยนิเทศศาสตร์

มหาวิทยาลัยรังสิต. (12 มกราคม 2560). สัมภาษณ์.

วรวิฑู อ่อนน่วม. อาจารย์สาขาวิชาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ วิทยาลัยนิเทศศาสตร์

มหาวิทยาลัยรังสิต. (13 ธันวาคม 2559). สัมภาษณ์.

สุรัตน์ ทองหรี. อาจารย์สาขาวิชาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ วิทยาลัยนิเทศศาสตร์

มหาวิทยาลัยรังสิต. (16 มกราคม 2560). สัมภาษณ์.

สำราญ แสงเดือนฉาย. อาจารย์สาขาวิชา 멀티มีเดีย วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต.

(12 มกราคม 2560). สัมภาษณ์.

สมบูรณ์ สุขสาตร. รองอธิการบดีฝ่ายเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยรังสิต. (17 มกราคม 2560). สัมภาษณ์.

อนุสรณ์ ศรีแก้ว. คณบดีวิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต. (27 มิถุนายน 2560). สัมภาษณ์.

อรรธญา พิกุลพารุ่งโรจน์. อาจารย์สาขาวิชาสื่อสารการกีฬา วิทยาลัยนิเทศศาสตร์

มหาวิทยาลัยรังสิต. (12 มกราคม 2560). สัมภาษณ์.

อรรถยา สุนทรายน. อาจารย์สาขาวิชามัธยมศึกษา วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต.
(9 ธันวาคม 2559). สัมภาษณ์.

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

กระทรวงศึกษาธิการ. (30 เมษายน 2559). ศศ.จีครูปรับบทบาทใหม่ทันกับเทคโนโลยีสอนเด็ก.
สืบค้นจาก <http://www.moe.go.th/>.

ธิดาพร ชนะชัย. (27 มิถุนายน 2560). New Media Challenges : Marketing Communication
Through New Media. สืบค้นจาก
http://commarts.hcu.ac.th/images/academic_article/nok/new_media_newchallenges.pdf.

ธีรเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์. (30 เมษายน 2559). การศึกษาไทย 4.0 ในบริบทการจัดการศึกษาเพื่อ
การพัฒนาที่ยั่งยืน. สืบค้นจาก
<http://www.moe.go.th/websm/2016/aug/354.html>.

เนืองวงศ์ ทวยเจริญ. (30 เมษายน 2559). Thailand 4.0 อะไร...อะไร...ก็ 4.0.
สืบค้นจาก <http://www.9experttraining.com/articles/thailand-4.0>.

บวร เทศารินทร์. (30 เมษายน 2559). ประเทศไทย 4.0 โมเดลเศรษฐกิจใหม่. สืบค้นจาก
<http://www.drborworn.com/articledetail.asp?id=16223>.

ยีน ภู่วรรณ. (30 มิถุนายน 2559). นวัตกรรมการเรียนการสอนกับการศึกษา 4.0.
สืบค้นจาก <file:///C:/Users/HP/Downloads/45125-104534-1-SM.pdf>.

วิรัช ปันท์ศิริโรจน์. (30 เมษายน 2559). Education 4.0.
สืบค้นจาก <https://www.applicadthai.com/articles/education-4-0/>.

สุพจน์ ทารหนองบัว. (30 เมษายน 2559). Education 4.0. สืบค้นจาก
<http://natthaphatr.blogspot.com/>.

สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ. (27 มิถุนายน 2560). พัฒนาการสื่อใหม่ (New Media): อิทธิพลภาษาดิจิทัลต่อ
รูปแบบการสื่อสารของมนุษยชาติและผลกระทบต่อจริยธรรมสื่อ. สืบค้นจาก
<http://utcc2.utcc.ac.th/localuser/amsar/PDF/New%20Media.pdf>.

เอกสารอื่นๆ

ฝ่ายเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยรังสิต. (2555). *แผนพัฒนาฝ่ายเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยรังสิต*

พ.ศ. 2555-2559. มหาวิทยาลัยรังสิต.

ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้. (2555). *นวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้และการดำเนินงานของ*

ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้. มหาวิทยาลัยรังสิต.

Books and Book Articles

Burnet, R., & Marshall, D.P. (2003). *Web Theory*. London: Routledge.

Hughes. (1992). *Some Limits to Freedom*. pp.23

Rogers, E. M. (2003) *.Diffusion of innovations*. New York Press

Ronald E. Rice. (1985). *Citation Networks of Communication Journals, 1977–1985*

Cliques and Positions.

ภาคผนวก

MOOC หรือ Flipped Classroom

นวัตกรรมทางการศึกษาในปัจจุบันได้ถูกดัดแปลงเติมเต็มจากวิทยาการใหม่ ๆ บูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ เข้ามาใช้ในการออกแบบการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอนที่เน้นองค์ความรู้ที่ใช้งานได้จริง และตัวผู้เรียนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนรู้ MOOC หรือ Massive Open Online Courses เป็นรูปแบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์ผ่านอินเทอร์เน็ต ผู้เรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหาการเรียนได้ทุกที่ทุกเวลา และสามารถทำซ้ำได้ตลอดเวลา ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามความต้องการของตนเองได้ทั้งเรื่องเนื้อหาและระยะเวลาในการเรียนการสอน ทั้งนี้ เนื้อหาการเรียนที่ผู้เรียนได้ดูก่อนเรียนจะช่วยให้การเรียนการสอนในห้องเรียนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้เรียนสามารถนำวิชาที่เรียนมาใช้ในการเรียนการสอนได้ ซึ่งการเรียนการสอนในห้องเรียนจะเน้นที่การอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การตั้งคำถามและการตั้งข้อสงสัย ซึ่งการเรียนการสอนในห้องเรียนจะเน้นที่การอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การตั้งคำถามและการตั้งข้อสงสัย ซึ่งการเรียนการสอนในห้องเรียนจะเน้นที่การอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การตั้งคำถามและการตั้งข้อสงสัย

ติดต่อสอบถาม

ศูนย์นวัตกรรมเรียนรู้ รังสิต 1213 ชั้น 12 อาคารเรียนศูนย์นวัต
 โทร. 02-997-2200-22 โทร 4160-4161
 โทรสาร. 02-997-2200-22 โทร 4145
 อีเมล: info@cil.rsu.ac.th
 เว็บไซต์: <https://sales.google.com/th/en-us/cil/cilrnu/>
 Facebook: www.facebook.com/rsu.cil

ผู้บริหารและบุคลากร

นายกฯ รังสิต	ผู้รับมอบหมาย
นางสาวดวงจันทร์ อานันท์	รองผู้อำนวยการ และหัวหน้าโครงการ MOOC หรือ Flipped Classroom
นายเกียรติยศ หนองฟ้า	หัวหน้าโครงการ RSU e-Book หรือ iTunes U
นางสาวจตุพร สุระ	หัวหน้าโครงการ e-Learning Rangsit LMS
นางสาวสิริราตรี วิเศษสินธุ์	หัวหน้าโครงการ Google Apps for Education
นางสาวศิริพรพรหม ศรีพิพัฒน์	หัวหน้าโครงการ โครงการงานด้าน IT (Second Line)
นายศุภดิเรก ใจเย็น	โปรแกรมเมอร์
นายจรินทร์ พงษ์ศรีจันทร์	เทคนิคการ

ศูนย์นวัตกรรมเรียนรู้ <http://cil.rsu.ac.th>

แผนพับประชาสัมพันธ์ของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้

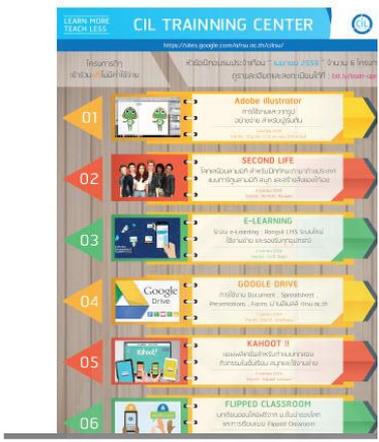
ลงทะเบียนฝึกอบรมเดือน เมษายน 2559 ของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้

CIL RSU Official <cil@rsu.ac.th>
to rsu-all

เรียน บุคลากร และนักศึกษาทุกท่าน

ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ (Center of Innovative Learning)
ขอแจ้งตารางการจัดฝึกอบรมโครงการของศูนย์ฯ
ประจำเดือน **เมษายน 2559** จำนวน 6 โครงการ
โดยสามารถลงทะเบียนออนไลน์ได้ที่ bit.ly/train-apr16

ด้วยความเคารพ
ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้

CIL RSU Official <cil@rsu.ac.th>
to rsu-all

เรียน บุคลากร และนักศึกษาทุกท่าน

ทางศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ (Center of Innovative Learning)
ขอเสนอข่าวสารในจลสารข่าวศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ (CIL Station)
ปีที่ 4 ฉบับที่ 2 ใทุกทุกท่าน

ด้วยความเคารพ
ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้

The image shows a screenshot of the CIL Station newsletter. It features a 'News' section with a pink background and a 'Google Apps for Education' section with a blue background. The 'News' section includes a headline 'บริการทางศูนย์ฯ เปิดบริการวิทยากรบริการวิชาการ' and a sub-headline 'จากข่าวศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ ปีที่ 4 ฉบับที่ 2 ประจำเดือนกุมภาพันธ์ 2559'. The 'Google Apps for Education' section includes a headline 'บริการทางศูนย์ฯ เปิดบริการวิทยากรบริการวิชาการ' and a sub-headline 'จากข่าวศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ ปีที่ 4 ฉบับที่ 2 ประจำเดือนกุมภาพันธ์ 2559'.

การประชาสัมพันธ์ข่าวสารนวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ผ่านอีเมล (e-Mail)

CIL TRAINING CENTER JULY 2016
Learn more, teach less.

- Memrise App** 13 July 2016: แอปพลิเคชันสำหรับเรียนภาษาต่างประเทศ
- Google Classroom** 12 July 2016: การบริหารจัดการห้องเรียนออนไลน์
- Flipped Classroom** 14 July 2016: การจัดการเรียนการสอนแบบ Flipped Classroom
- *E-LEARNING** 11 July 2016: ทำคำสั่งข้อสอบในระบบ e-Learning ระบบใหม่
- *Socrative App** 15 July 2016: แอปพลิเคชันสำหรับทำข้อสอบ
- *E-Learning & Socrative App**: โปรแกรมนำอาจารย์เรื่องการนำไปใช้จัดการเรียนการสอน Midterm
- iTunes U.** 21 July 2016: การจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ผ่านระบบ iOS
- PHOTOSHOP** 22 July 2016: โปรแกรมสำหรับตกแต่งภาพในระดับพื้นฐาน

ฝึกอบรมเดือน "กรกฎาคม 2559" จำนวน 7 โครงการ
ดูรายละเอียดและลงทะเบียนได้ที่: bit.ly/train-july16

ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยรังสิต
6 กรกฎาคม 2016
มาแล้วค่ะ ตารางฝึกอบรมเดือนกรกฎาคม เดือนนี้มี 7 โครงการ ให้ทุกท่านเข้ามาเลือกสรรกันเลย ค่ะ ลงทะเบียนได้ที่ bit.ly/train-july16

ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยรังสิต ได้เพิ่มรูปภาพใหม่ 9 ภาพ
2 พฤษภาคม

ศูนย์ RSU Cyber University
จัดฝึกอบรมการใช้งาน Google Classroom เพื่อประยุกต์ใช้สำหรับการเรียนการสอน วันที่ 2 พฤษภาคม 2560

Collage of photos showing training sessions with participants at computers and instructors.

การประชาสัมพันธ์ข่าวสารนวัตกรรมการเรียนผ่านเพจเฟสบุ๊คของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ (Facebook Page)

News

CIL Station

"นวัตกรรมการเรียนรู้ นำ มส. ก้าวสู่การศึกษาระดับปริญญาตรี"

จุฬาราชวิทยาลัยนวัตกรรมการเรียนรู้ ปีที่ 1 ฉบับที่ 4
ประจำสัปดาห์ที่ 1 เดือนมกราคม 2557

e-Learning
คือ การเรียนการสอนในลักษณะ หรือรูปแบบที่ใดก็ได้ ซึ่งการถ่ายทอดเนื้อหาเป็น กรรทำผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งการเรียนลักษณะนี้ ได้มีการนำเข้าสู่ตลาดเชิงพาณิชย์ในสະะยะหนึ่งแล้ว เช่น การเรียนการสอนบนเว็บ (WEB BASED LEARNING), การเรียนออนไลน์ (ON-LINE LEARNING) การเรียนทางไกลผ่านดาวเทียม หรือ การเรียนด้วยวีดิทัศน์ผ่านออนไลน์ เป็นต้น

การเข้าสู่ระบบ e-Learning ของมหาวิทยาลัยรังสิต
ท่านสามารถเข้าสู่ระบบ โดยพิมพ์ในช่อง URL : <http://elearning.rsu.ac.th> การเข้าสู่ระบบสามารถเข้าได้โดยการกรอกรหัสผู้เรียน ชื่อผู้ใช้ และ รหัสผ่าน ทางด้านซ้ายมือในหน้าจอ เพื่อเข้าสู่ระบบเมื่อกรอกข้อมูลเรียบร้อยแล้วกดปุ่ม "เข้าสู่ระบบ"

ระบบบริหารการเรียนการสอน (Learning Management System - LMS)
เป็นระบบที่ใช้บริหารจัดการการเรียนการสอน โดยทางเจ้าหน้าที่ระบบดูแลในการจัดกลุ่มเนื้อหา และกิจกรรมการเรียน การสื่อสารโต้ตอบระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนและผู้เรียนกับผู้เรียนรวมทั้งการสร้างแบบทดสอบและการประเมินผลแบบออนไลน์ด้วย

News

CIL Station

"ก้าวสู่นวัตกรรม นำพัฒนาคน ทั่วโลก"

จุฬาราชวิทยาลัยนวัตกรรมการเรียนรู้ ปีที่ 4 ฉบับที่ 1
ประจำสัปดาห์ที่ 1 เดือนกันยายน 2559

MOOC & Flipped Classroom
Massive Open Online Course

จุฬาราชวิทยาลัยนวัตกรรมการเรียนรู้ได้นำเทคโนโลยีที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างหลากหลาย หนึ่งในนั้นคือการแนะนำการเรียนออนไลน์ที่สามารถใช้ในการฝึกทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศให้กับผู้เรียนในทุกระดับได้ด้วย

ปัจจุบันมีสื่อการสอนที่ช่วยพัฒนาทักษะด้านภาษาต่างประเทศมากมาย ที่สำคัญใช้งานได้ฟรี และสามารถเรียนรู้ผ่านอุปกรณ์ของแต่ละท่านได้เลย ที่ทางศูนย์ ขอแนะนำในจุฬาราชวิทยาลัยนี้ คือ www.edx.org เป็นเว็บไซต์ที่มีเนื้อหามหาศาลและเป็นแพลตฟอร์มที่ช่วยให้สามารถ

เข้าใช้งานก่อนเลย: เพราะระบบจะบันทึกกิจกรรมการเรียนของท่านทุกอย่างเวลาเข้าเรียน: กดคลิก Register หรือ Sign up and start learning และกรอกรหัสเพื่อสมัครใช้งานและระบบจะส่งข้อความแจ้งเรื่องเข้าเรียนสองท่านคะ

เมื่อสมัครสมาชิกเรียบร้อยแล้วท่านก็สามารถเข้าคอร์สเรียนหัวข้อที่สนใจได้เลย: ในจุฬาราชวิทยาลัยนี้ขอแนะนำวิธีการเลือกหัวข้องานการฝึกทักษะทางภาษาต่างประเทศสามารถกด search คำว่า Language ได้เลยคะ

ท่านจะเห็นว่ามิววิดีโอที่ให้เรียนทักษะทางด้านภาษาต่างประเทศมากมาย เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น ภาษาฝรั่งเศส เป็นต้น

ขอแนะนำวิธีการดูว่าวิดีโอไหนให้เรียนได้ ไร้ปัญหาความถี่รูป 2 บรรทัดสุดท้าย จะมีรายละเอียดการเปิด

การประชาสัมพันธ์ข่าวสารนวัตกรรมผ่านจุฬาราชวิทยาลัยนวัตกรรมการเรียนรู้ (CIL Station)

CIL TRAINING CENTER
 LEARN MORE TEACH LESS

https://sites.google.com/rsu.ac.th/cil/trn/

โครงการฯ
เข้าร่วมฟรีไม่ค่าใช้จ่าย

หัวข้อฝึกอบรมประจำเดือน **พฤษภาคม 2559** จำนวน 6 โครงการ
 รายละเอียดและลงทะเบียนได้ที่ : bit.ly/train-may16

- 01 Adobe illustrator**
การใช้งานและวางรูปแบบอย่างง่าย สำหรับมือใหม่
- 02 SECOND LIFE**
โลกเสมือนสามมิติ สำหรับฝึกทักษะภาษาต่างประเทศบนมาตรฐานระดับสูง และสร้างสิ่งของได้เอง
- 03 E-LEARNING**
ระบบ E-Learning - Range LMS ระบบใหม่ใช้งานง่าย และรองรับทุกอุปกรณ์
- 04 GOOGLE DRIVE**
การใช้งาน Document , Spreadsheet , Presentations , Forms บนเว็บไซต์ rsu.ac.th
- 05 KAHOOT !!**
แอปพลิเคชันสำหรับทำแบบทดสอบที่มีการตอบโต้แบบเรียลไทม์ สนุกสนานและใช้งานง่าย
- 06 FLIPPED CLASSROOM**
เตรียมสอนแบบพลิกเรียนแบบ Flipped Classroom

RSU CIL CENTER OF INNOVATIVE LEARNING

ลงทะเบียนฝึกอบรม
 ของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้

ลงทะเบียนออนไลน์ได้ที่
bit.ly/train-may16

ประจำเดือน พฤษภาคม 2559 จำนวน 6 โครงการ โครงการละ 20 ท่าน
 หากลงทะเบียนแล้วต้องการเข้ารับการฝึกอบรมในวัน และเวลาดังกล่าว
 (หากไม่สามารถเข้าร่วมได้ขอคืนค่ามัดจำก่อนหน้า ก่อน 1 วัน)

RSU CIL CENTER OF INNOVATIVE LEARNING

CIL TRAINING CENTER
 Learn more, Teach less.

หัวข้อฝึกอบรมประจำเดือน **"มิถุนายน 2559"** จำนวน 6 โครงการ
 รายละเอียดและลงทะเบียนได้ที่ : bit.ly/train-june16

- 01 MOOC & Flipped Classroom**
เตรียมสอนแบบพลิกเรียนแบบ Flipped Classroom
 *** อบรมฟรี อบรมออนไลน์ ***
- 02 E-LEARNING ระบบใหม่**
ระบบ E-Learning; Range LMS ระบบใหม่ใช้งานง่าย และรองรับทุกอุปกรณ์
 *** อบรมฟรี อบรมออนไลน์ ***
- 03 SECOND LIFE: เพื่อฝึกภาษาอังกฤษ**
โลกเสมือนสามมิติ สำหรับฝึกทักษะภาษาต่างประเทศบนมาตรฐานระดับสูง และสร้างสิ่งของได้เอง
 *** อบรมฟรี อบรมออนไลน์ ***
- 04 GOOGLE : PowToon**
การทำ Presentations, Animation อย่างง่ายในรูปแบบของ VDO
 *** อบรมฟรี อบรมออนไลน์ ***
- 05 Swirl Robot**
การผลิตสื่อการสอนด้วย swirl robot บันทึก VDO, Slide ออฟไลน์ได้ทันที
 *** อบรมฟรี อบรมออนไลน์ ***
- 06 e-Book: RSU Book**
ผลิต e-Book แบบ Interactive เพื่อนำขึ้น Shelf ของ U.Soft (RSU Book)
 *** อบรมฟรี อบรมออนไลน์ ***

RSU CIL CENTER OF INNOVATIVE LEARNING

ตัวอย่าง ตารางการฝึกอบรม (Training) ประจำเดือนของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้

CIL TRAINING CENTER
Learn more, Teach less
AUGUST 2016
7 PROJECTS
ดูรายละเอียดและลงทะเบียนได้ที่: bit.ly/train-aug16

- PHOTOSHOP** August 3, 2016
 - โปรแกรมสำหรับตกแต่งภาพเบื้องต้น
 - วิทยากร อธิษณ์ สมบูรณ์
- Google Classroom** August 4, 2016
 - การบริหารจัดการห้องเรียนออนไลน์
 - วิทยากร โรสชาติ วัฒนสินพงษ์
- Adobe Presenter** August 5, 2016
 - ทำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์อย่างง่าย
 - วิทยากร สุวารี รินสา
- iBook Author** August 8, 2016
 - หนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบ Interactive
 - ระบบ iOS
 - วิทยากร ปวีณา สุจริตนารักษ์
- Flipped Classroom** August 9, 2016
 - เครื่องมือจัดการเรียนการสอน
 - Flipped Classroom ใช้งานได้ง่าย
 - วิทยากร ดวงรัตน์ อานใจ
- IT สำหรับทีมที่คะแนนการสอน** August 10, 2016
 - แอปพลิเคชันสำหรับทำข้อสอบ
 - วิทยากร ณัฐพัชร์ กองพล
- Memrise App** August 11, 2016
 - แอปพลิเคชันสำหรับเรียนภาษาต่างประเทศ
 - วิทยากร ศรัทธา ศรีภักดิ์

1 ILLUSTRATOR
โปรแกรมตกแต่งภาพในระดับพื้นฐาน
อธิษณ์ สมบูรณ์
6 Sep 16

2 *Socrative App
แอปพลิเคชันสำหรับทำข้อสอบ
ณัฐพัชร์ กองพล
7 Sep 16

3 iTunes U.
การจัดการเรียนแบบออนไลน์ผ่านระบบ iOS
ปวีณา สุจริตนารักษ์
8 Sep 16

4 Google mail
การบริหารจัดการอีเมล @rsu.ac.th
โรสชาติ วัฒนสินพงษ์
9 Sep 16

ฝึกอบรมเดือน "กันยายน 2559" จำนวน 8 โครงการ
ดูรายละเอียดและลงทะเบียนได้ที่: bit.ly/train-sep16

***E-Learning & Socrative App**
โปรแกรมช่วยอาจารย์เรื่องการทำข้อสอบ Midterm

5 12 Sep 16
Flipped Classroom
การจัดการเรียนการสอนแบบ Flipped Classroom
ดวงรัตน์ อานใจ

6 13 Sep 16
Classdojo
การจัดการเรียนการสอนแบบรายคน
ศรัทธา ศรีภักดิ์

7 14 Sep 16
Pokémon Go
เพื่อการเรียนรู้และเพื่อการศึกษารอบนอก
ปณทกุล & ศรัทธา ศรีภักดิ์

8 15 Sep 16
***E-LEARNING**
ทำหนังสือสอนในรูปแบบ e-Learning บนมือถือ
สุวารี รินสา

Center of Innovative Learning

CIL TRAINING CENTER

ฝึกอบรมเดือน "ตุลาคม 2559" จำนวน 8 โครงการ
ดูรายละเอียดและลงทะเบียนได้ที่: bit.ly/train-oct16

03 Kahoot!!
แอปพลิเคชันสำหรับทำแบบทดสอบแบบออนไลน์
วิทยากร: ณัฐพัชร์ กองพล

Prezi 04
ทำ Presentation แบบออนไลน์รูปแบบใหม่ สวย และง่าย
วิทยากร: สุวารี รินสา

05 Google Drive
การจัดการไฟล์เอกสาร Doc, sheet, Presentation, Form
วิทยากร: โรสชาติ วัฒนสินพงษ์

06 Classcraft
การจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการกับเกม (Android / iOS)
วิทยากร: ศรัทธา ศรีภักดิ์

07 Window Movie Maker
การตัดต่อวิดีโออย่างง่ายด้วย Window Movie Maker
วิทยากร: ศรัทธา ศรีภักดิ์

3D Printing Workshop 10
การออกแบบ และทดลองใช้งานเครื่องพิมพ์แบบ 3 มิติ
วิทยากร: กุญชรินทร์ เนื้อมกรา

11 Multituch Book (iOS)
การผลิต e-Book แบบโต้ตอบ และมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ใช้
วิทยากร: ปวีณา สุจริตนารักษ์

12 ลิสติกส์สื่ออิเล็กทรอนิกส์
การนำสื่ออิเล็กทรอนิกส์มาใช้งาน และรูปแบบของสื่ออิเล็กทรอนิกส์
วิทยากร: ดวงรัตน์ อานใจ

Center of Innovative Learning

ตัวอย่าง ตารางการฝึกอบรม (Training) ประจำเดือนของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้

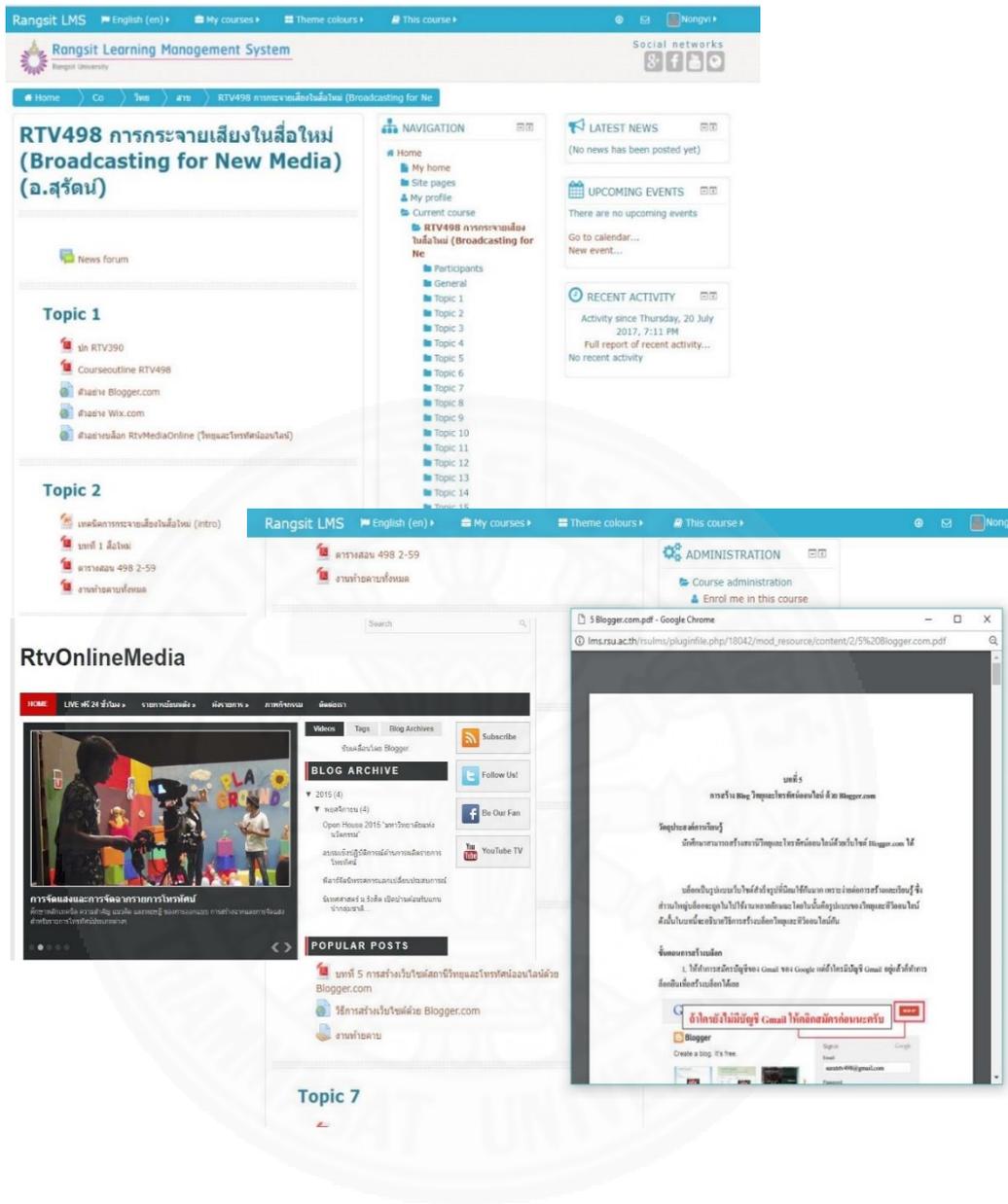
ภาพบรรยากาศการฝึกอบรม (Training) การใช้นวัตกรรมของศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้
ที่มา: เพจเฟซบุ๊กศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ <https://www.facebook.com/rsu.cil>

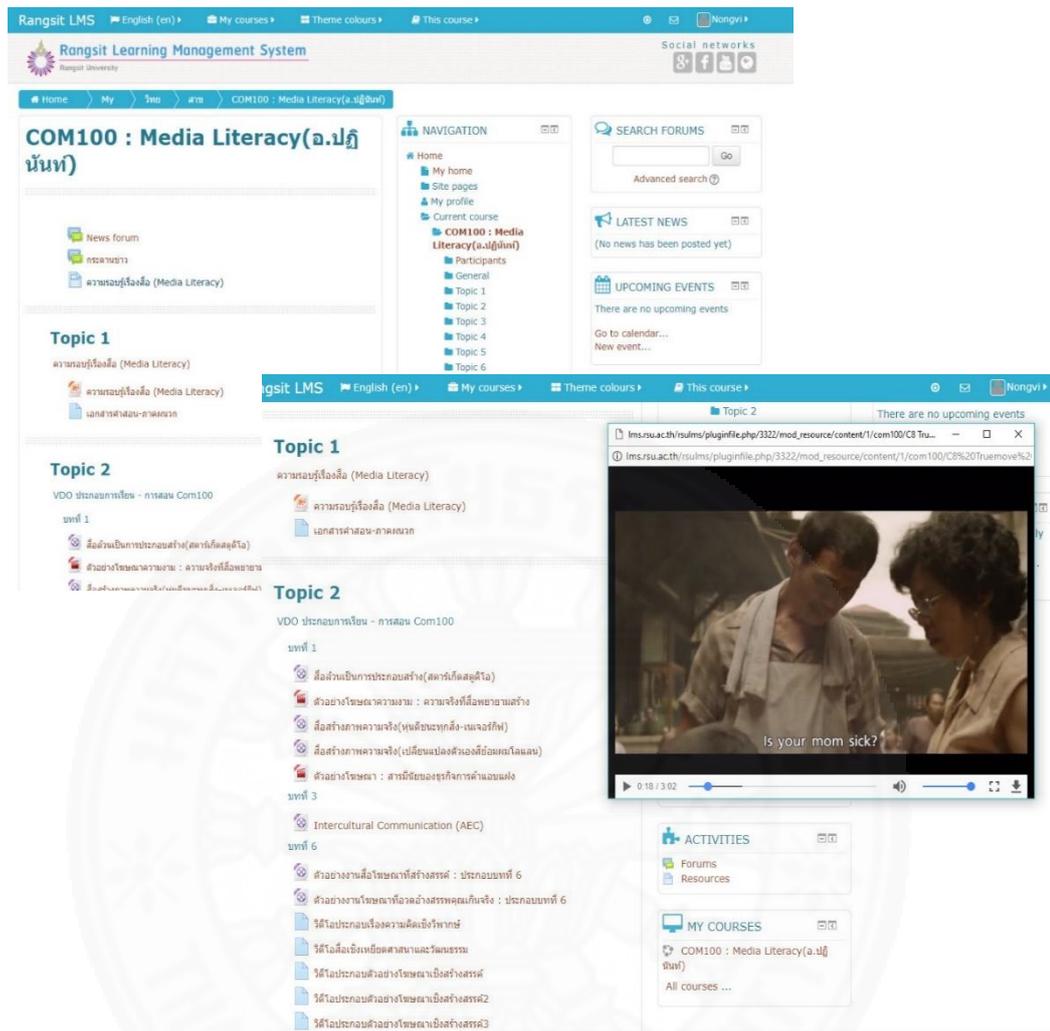
ภาพบรรยากาศ กิจกรรมจับน้ำชายามบ่าย

เพื่อแลกเปลี่ยนการใช้นวัตกรรมระหว่างกันของอาจารย์ผู้สอน

ที่มา: เพจเฟซบุ๊กศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ <https://www.facebook.com/rsu.cil>

ตัวอย่าง การผลิตเนื้อหาผ่าน e-Learning ของอาจารย์วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

ตัวอย่าง การผลิตเนื้อหาผ่าน e-Learning ของอาจารย์วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นางสาววิภาณี ชีลั่น
วันเดือนปีเกิด	01 พฤษภาคม 2528
วุฒิการศึกษา	ปีการศึกษา 2550: นิเทศศาสตรบัณฑิต (วารสารศาสตร์) มหาวิทยาลัยรังสิต
ตำแหน่ง	เจ้าหน้าที่ข่าวสาร ฝ่ายสื่อสารองค์กร มหาวิทยาลัยรังสิต

